

BANNEUX - TANCREMONT EN BANNEUX - O.-L.-VROUW,
1933-1940.

HET VLAAMS TIJDSCHRIFT VAN BANNEUX: VROOM BOEKJE OF
MARKETINGINSTRUMENT?

Masterproef tot verkrijging van
de graad van Master in de theologie
en de religiewetenschappen

Promotor

Prof. Dr. Dries VANYSACKER

door

Rombout NIJSSEN

SAMENVATTING

Rombout, NIJSSEN, Banneux – Tancremont en Banneux – O.-L.-Vrouw, 1933-1940. Het Vlaams tijdschrift van Banneux: vroom boekje of marketinginstrument?

Masterproef tot verkrijging van de graad van Master in de theologie en de religiewetenschappen.

Examenperiode: juni 2023

Promotor: Prof. dr. Dries Vanysacker

Op 16 januari 1933 verneemt kapelaan Jamin van Banneux voor het eerst dat een meisje in zijn parochie vertelt dat zij de Heilige Maagd gezien heeft. In mei van dat jaar wordt de eerste steen gelegd van de kapel op de plaats van de verschijningen. Die kapel is het eerste gebouw van het heiligdom dat in de decennia daarna rond de plaats van de verschijningen wordt uitgebouwd. In dezelfde maand verschijnt het eerste nummer van een tijdschrift dat gewijd is aan de verschijningen in Banneux, aan de uitbouw van het heiligdom en aan de weldaden waarmee Onze-Lieve-Vrouw in Banneux haar vereerders verblijdt. De uitbouw van het heiligdom in Banneux en van de werking daar enerzijds, en de communicatie daarover in het tijdschrift anderzijds, zijn twee aspecten van hetzelfde project: handen en voeten geven aan de boodschap van de Maagd der Armen.

In 2017 werden op Kerknet.be *11 tips van marketeers voor geloofwaardige communicatie* voorgesteld. In deze masterproef wordt uitgezocht in hoeverre de redactie van het tijdschrift van Banneux in de jaren '30 bedoeld of onbedoeld al gebruikmaakte van de communicatietechnieken die nu actueel zijn.

Na een inleidend hoofdstuk over de Mariaverschijningen in België in de jaren '30, wordt onderzocht welke structuren en personen bepalend waren voor het succes van Banneux en van het tijdschrift. Daaruit blijkt dat dat in de eerste plaats de bisschop van Luik was, die het idee dat Onze-Lieve-Vrouw zijn diocesis had uitgekozen om er zich als de Maagd der Armen te manifesteren, zeer genegen was. Voorts speelde een groep leken die verenigd waren in vzw Caritas, kapelaan Jamin van Banneux en de Benedictijnen van de priorij van Tancremont daarin een belangrijke rol.

In het derde hoofdstuk worden de opbouw en de inhoud van het tijdschrift geanalyseerd. Met een mix van vaste rubrieken en op zichzelf staande bijdragen brengt de redactie nieuws over de gebeurtenissen in en rond Banneux, roept zij haar lezers op mee te helpen aan de realisatie van de plannen van het bestuur van het heiligdom en brengt zij getuigenissen van Mariaverereerders over wat Banneux voor hen betekent en hoe hun leven er veranderd is.

In het vierde hoofdstuk worden de inhoud en de stijl van het tijdschrift vergeleken met de 11 tips. Storytelling, de principes van geloofwaardige en authentieke communicatie en het op elkaar afstemmen van handelen en communiceren uit zelfvertrouwen blijken geen geheimen te hebben voor de equippe die negentig jaar geleden het tijdschrift van Banneux begon uit te geven.

INHOUDSTAFEL

Inhoudstafel.....	II
Bibliografie	V
Inleiding.....	1
Hoofdstuk I. Maria-verschijningen in 1932 en 1933: België en Banneux.....	2
1. België	2
2. Banneux	3
Hoofdstuk II. Organisatie en werking van het bedevaartsoord: het ontstaan van het merk Banneux.....	9
1. Vier actoren.....	9
2. Handelen en communiceren	11
Hoofdstuk III. Inhoud van het tijdschrift	17
1. Vaste rubrieken	17
1.1. Het hoofdartikel	17
1.1.1. De boodschap van Banneux.....	17
1.1.2. Banneux als bedevaartsoord.....	18
1.1.3. De uitbouw van het heiligdom.....	20
1.1.4. Mariaverering elders.....	21
1.1.5. Armoede	22
1.1.6. Andere onderwerpen.....	22
1.2. Kroniek der feiten	23
1.3. Kroniek der gunsten	25
1.4. Bilan der gunsten	32
1.5. Het Werk van de Maagd der Armen	33
1.5.1. De kapel	33
1.5.2. Het home van de Maagd der Armen (Hospitalité, Gastvrijheid, Hospitaliteit) ..	35
1.5.3. De zorg voor de armen.....	39
1.5.4. De basiliek	40
1.5.5. De Internationale Gebedsunie	40
1.6. De bladzijde der dienaars van de Maagd der Armen	43
1.7. Overledenen.....	45
2. Andere bijdragen	45

2.1.	De erkenning van de verschijningen	45
2.2.	Bedevaarten, erediensten	48
2.3.	Mirakels	50
2.4.	Banneuxliederen	51
2.5.	Uitbouw van het heiligdom.....	55
2.6.	Mariale Congressen	60
2.7.	Kapellen elders.....	61
2.8.	Onze-Lieve-Vrouw.....	63
2.8.1.	De voorstelling van de Maagd der Armen	63
2.8.2.	Maria als huismoeder	64
2.8.3.	Beauraing.....	66
2.9.	Actualiteit.....	66
2.9.1.	De aanhechting van Oostenrijk bij Duitsland.....	66
2.9.2.	De mobilisatie	66
2.9.3.	Anti-communisme	67
2.9.4.	Vervolging van de katholieke kerk in Spanje	68
2.9.5.	Overlijden van Pius XI en de verkiezing van Pius XII	69
2.10.	De Benedictijnenpriorij in Tancrémont.....	69
Hoofdstuk IV. 12 tips voor geloofwaardige communicatie in kerkelijke context		71
1. Breng inhoud die menselijke behoeften vervult		71
2. Wees open over je intenties.....		71
3. Ken je lezer		71
4. Weet wat je je lezer wil bieden		72
5. Ontwikkel vaste formats		73
6. Vertel een verhaal.....		73
7. Zet de bril op van een antropoloog		73
8. Vind en actualiseer je kernverhaal		74
9. Verspreid je inhoud.....		74
10. Investeer in kwaliteit		75
11. Breng de moed op om menselijk en kwetsbaar te zijn		75
12. Communiceer over je realisaties		75
Besluit.....		77
Bijlagen.....		79

Bijlage I. De woorden van de verschijningen	79
Bijlage II. Kroniek der feiten in de nummers van oktober en november 1935.....	81
Bijlage III: Bilan der gunsten in het nummer van maart 1936.	91
Bijlage IV. Herderlijke brief van de bisschop van Luik aan de priesters en gelovigen van zijn bisdom, over Banneux, 19 maart 1942	105
Bijlage V. Onderzochte tijdschriftnummers.....	107

BIBLIOGRAFIE

- ASSELBERGS, Willem, *Beauraing Banneux?*, Amsterdam, De Tijd, 1933.
- Bezoekprogramma te Banneux – Onze-Lieve-Vrouw*, Banneux, Caritas, 1935.
- Het Bureau der Internationale Gebedsunie, *De Maagd der Armen. Een Nederlandse beschrijving met verzameling van officieele stukken en gegevens*, Maastricht, Bisdom Roermond, z.d.
- D'HERTEFELT, Sim, *11 tips van marketeers voor geloofwaardige communicatie* (januari 2017); <https://www.kerknet.be/kerknet-redactie/artikel/11-tips-van-marketeers-voor-geloofwaardige-communicatie> (toegang 17.05.2023)
- GERARD, Emmanuel, *De schaduw van het interbellum. België van euforie tot crisis, 1918-1939*, Tielt, Lannoo, 2017.
- GERADIN, Amand, *Banneux. Page d'Évangile*, Leuven, Les éditions Rex, 1933.
- GERADIN, Amand, *Des apparitions à Banneux*, Leuven, Les éditions Rex, 1933.
- GERADIN, Amand, *Louis Jamin. Chapelain de Banneux*, Luik, H. Desain, 1962.
- HILLESUM, Paul & FRANSSEN, Amber, *True storytelling. Geloofwaardigheid als marketingtool*, 2de uitgave, Culemborg, Van Duuren Media, 2019.
- JAMIN, Louis, *La Vierge nous parle*, Banneux, Editions Caritas, 1935.
- KERKHOF, Louis Joseph, *De verschijningen te Banneux Notre Dame. Studiën en Dokumenten*, 3^e ed., Tielt, Lannoo, 1968.
- KERKHOF, Louis Joseph, *Notre-Dame de Banneux. Etudes et documents*, 2e ed., Doornik, Casterman, 1954.
- KERKHOF, Louis Joseph, *Onze-Lieve-Vrouw. Haar boodschap te Banneux. Studiën en Dokumenten*, 4e ed., Tielt, Lannoo, 1980.
- KERKHOF, Louis Joseph, *Wat gebeurde er te Banneux? Studiën en Dokumenten*, Tielt, 1957.
- LAURENTIN, René & SBALCHIERO, Patrick, *Dictionnaire des 'apparitions' de la Vierge Marie. Inventaire des origines à nos jours. Méthodologie, bilan interdisciplinaire, prospective*, Parijs, 2007.
- De Maagd der Armen. Een Nederlandse beschrijving van de verschijningen te Banneux*, Maastricht, 1944.
- MARGRY, Peter Jan (ed.), *Cold War Mary. Ideologies. Politics. Marian Devotional Culture*, Leuven, 2020.
- MARGRY, Peter Jan, *Vurige liefde. Het geheim rond het Bloedig Bruidje van Welberg*, Amsterdam, Prometheus, 2021.
- MAUNDERS, Chris, *Our Lady of the Nations. Apparitions of Mary in 20th Century Catholic Europe*, Oxford, 2016.
- MAUNDERS, Chris (ed.), *The Oxford Handbook of Mary*, Oxford, 2019.
- Orion, *"Geloof in Mij..." Het wonderbaar verhaal van de Lieve-Vrouwenverschijningen te Banneux*, Luik, Printing C°, 1942.
- RUBIN, Miri, *Mother of God. A History of the Virgin Mary*, New Haven, 2009.
- RUTTEN, René, *Histoire critique des apparitions de Banneux*, Namen, Mouvement Eucharistique et Missionnaire, 1985.
- VAN HOUTRYVE, Idesbald, *"Ik kom 't lijden verlichten"*, Banneux, Caritas, 1940.
- VAN HOUTRYVE, Idesbald, *De Maagd der Armen*, Leuven, Rex, 1933.
- VAN OSSELAER, Tine, *The Changing Face of the Enemy. The Belgian Apparition Sites in the 1940s*, in MARGRY, Peter Jan (ed.), *Cold War Mary. Ideologies. Politics. Marian Devotional Culture*, Leuven, 2020, 135-152.

VARGHESE, Roy, *God-Sent. A History of the Accredited Apparitions of Mary*, New York, 2000.

VERCAMMEN, O., s.j., *Banneux. In het licht van het evangelie en van de andere verschijningen*, Brugge, Tabor, 1991.

VILLERS, Marcel, *Tancrémont, un monastère bénédictin, 1926-1957*, Theux, 2019.

WINANDY, Pierre, *De verschijningen van de Maagd der Armen te Banneux*, Banneux, Caritas, 1935.

INLEIDING

In februari 2019 verscheen bij de Nederlandse uitgever van management- en marketingboeken Van Duuren de tweede uitgave van het boek van Paul Hillesum en Amber Franssen *True storytelling. Geloofwaardigheid als marketingtool*¹. Begin 2017 was de eerste uitgave al opgemerkt door Sim D'Hertefelt. Op 9 januari 2017 publiceerde hij onder meer op basis van dit boek op Kerknet *11 tips van marketeers voor geloofwaardige communicatie*².

Hillesum en Franssen lichten toe dat twee factoren het succes van een mediacampagne bepalen: bereik en geloofwaardigheid. Bereik gaat over de mate waarin je boodschap bij je doelgroep aankomt. Je moet de juiste media kiezen om jouw boodschap te verspreiden. Je kan het bereik van je boodschap vergroten door ervoor te zorgen dat zij te vinden is in de media die jouw doelgroep gebruikt, of door ervoor te zorgen dat het medium dat jij kiest bij jouw doelgroep terechtkomt. De tweede factor is de combinatie van geloofwaardigheid en authenticiteit. Te lang en te veel zijn mensen geconfronteerd met beloften die niet waargemaakt worden. Vandaag moet je boodschap absoluut geloofwaardig zijn, wil ze nog binnenkomen. Als je verhaal niet spoort met je realisaties, dan wijzen klanten beiden af. Een merk moet weten waar het voor staat, daar naar handelen en dat vertellen. Mensen staan open voor merken die authentieke, geloofwaardige en oprechte verhalen vertellen. Op artificiële reclame of ongeloofwaardige verhalen haken mensen af. *True storytelling* en *contentmarketing* zijn de ingrediënten van een geslaagde mediacampagne anno nu.

Negentig jaar geleden, in mei 1933, verscheen het eerste nummer van het tijdschrift van het heiligdom van Banneux. Op het eerste gezicht hebben we hier te maken met een vroom boekje, met bijdragen over de oorsprong en de uitbouw van het heiligdom, over genezingen die toegeschreven worden aan de tussenkomst van Onze-Lieve-Vrouw, over bedevaarten naar het heiligdom en opmerkelijke bezoekers, afgewisseld met een liedjestekst of een artikel over Mariaverering op andere plaatsen. Anderzijds herken je er op het eerste gezicht al toepassingen in van enkele van de 11 tips van D'Hertefelt, zoals vaste formats, kwaliteit in de vormgeving en de aanwezigheid van een verhaal.

In wat volgt onderzoeken we de opbouw en de inhoud van het tijdschrift van Banneux in de jaren 1933-1940 en we gaan na in welke mate de makers van het tijdschrift van Banneux in de jaren '30 al technieken toepasten die bijna een eeuw later door communicatiehandboeken voorgeschreven worden. Na hoofdstukken over de Mariaverschijningen in België in 1932-1933 en in Banneux en over de organisatie van het bedevaartsoord en de rol van het tijdschrift, wordt in het derde hoofdstuk de inhoud van het blad geanalyseerd. In het vierde hoofdstuk houden we de inhoud en de structuur van het tijdschrift langs de tips voor geloofwaardige communicatie in kerkelijke context zoals die in 2017 op kerknet gepubliceerd werden.

¹ Paul HILLESUM en Amber FRANSSEN, *True storytelling. Geloofwaardigheid als marketingtool*, 2de uitgave, Culemborg, Van Duuren Media, 2019.

² Sim D'HERTEFELT, *11 tips van marketeers voor geloofwaardige communicatie* (januari 2017); <https://www.kerknet.be/kerknet-redactie/artikel/11-tips-van-marketeers-voor-geloofwaardige-communicatie> (toegang 17.05.2023).

HOOFDSTUK I. MARIA-VERSCIJNINGEN IN 1932 EN 1933: BELGIË EN BANNEUX

1. België

Op 29 november 1932 zeggen vijf kinderen in Beauraing in de provincie Namen, als zij 's avonds een van hen van school ophalen, dat zij een *glinsterende dame* gezien hebben in de tuin bij het zustersklooster dat aan de school verbonden is. De volgende avonden gebeurt dit weer en na enkele dagen worden zij door een menigte mensen vergezeld als zij gaan bidden op de plaats waar zij die dame zeggen te zien. De kinderen noemen die dame dan al *de heilige Maagd*. Artsen onderzoeken de zaak en journalisten besteden aandacht aan het fenomeen. Duizenden mensen dagen op om het avondgebed van de kinderen mee te maken. Er is sprake van bekeringen en van genezingen. Op 3 januari 1933 vindt de 33ste en laatste verschijning aan de kinderen van Beauraing plaats. De dame zou aan ieder kind een geheim toevertrouwd hebben, zij vraagt hen braaf te zijn en veel te bidden en zij belooft de zondaars te zullen bekeren. De overtuiging groeit, bij leken en bij geestelijken, dat de verschijnselen in Beauraing een bovennatuurlijke oorsprong hebben. De bisschop van Namen spreekt zich niet uit over de zaak, maar hij geeft de priesters toelating om deel te nemen aan *de uitingen van godsvrucht die het gevolg zijn van de gebeurtenissen in Beauraing*.

Vervolgens zegt in Banneux, een gehucht van de gemeente Louveigné in de provincie Luik, een twaalfjarig meisje, Mariëtte Beco, in de periode van 15 januari tot 2 maart 1933, acht keer een verschijning van een *mooie dame* te zien. De verschijning maakt zich aan het meisje bekend als de *Maagd der armen*. Zij spoort het meisje aan te bidden en vraagt een kapel. Banneux krijgt in de pers veel minder aandacht dan Beauraing. Mede daardoor zijn er in Banneux nooit meer dan een twintigtal mensen tegelijk aanwezig op de momenten dat de zienster aangeeft dat zij Onze-Lieve-Vrouw ziet en met haar spreekt. In de maanden na de verschijningen loopt het bezoekersaantal in Banneux snel op. Ook de bisschop van Luik geeft na enige tijd zijn priesters toelating om deel te nemen aan de godsvruchtige oefeningen in Banneux. In de eerste jaren na de verschijningen trekt Banneux minder bezoekers dan Beauraing, maar na verloop van tijd zal Banneux Beauraing overvleugelen.

Dan is er Tilman Côme, een 58-jarige fabrieksarbeider, die zegt in de periode van 11 juni tot 15 augustus 1933 de heilige Maagd twaalf keer gezien te hebben in Beauraing. De eerste *verschijning* van deze reeks gaat gepaard met de genezing van de ziener. Tijdens de voorlaatste verschijning vraagt de Maagd een bidplaats. Die dag zijn naar verluidt meer dan 100.000 mensen uit België en de buurlanden in Beauraing toegestroomd om getuige te zijn van de verschijning die door Côme voor die dag was voorspeld. Verschillende mensen, ook priesters, zeggen op 6 augustus in Beauraing een verschijning van de heilige Maagd gezien te hebben.

Op 4 augustus 1933 merkt een bejaarde vrouw in Onkerzele bij Geraardsbergen in Oost-Vlaanderen een licht in een aan Maria toegewijde kapel. In de loop van de volgende dagen ziet zij de verschijning helderder worden en maakt de Maagd Maria zich bekend. Zij spoort aan tot gebed en boetedoening en belooft haar bescherming. De verschijningen in Onkerzele duren tot in 1934.

Een schilder in Etikhove bij Ronse in Oost-Vlaanderen zegt vanaf 16 oktober 1933 geregeld een verschijning van Onze-Lieve-Vrouw te zien. De verschijningen herhalen zich tot in 1934. In Etikhove dagen op sommige dagen 10.000 bezoekers op.

Anders dan in Beauraing en Banneux, geeft de bisschop van Gent geen teken van instemming met de *bijzondere uitingen van godsvrucht* waartoe de gebeurtenissen in Onkerzele en Etikhove aanleiding geven.

Naast deze vier reeksen verschijningen worden er in dezelfde periode afzonderlijke verschijningen gemeld. Dat is onder meer het geval in Verviers, Tubize, Chainieux, Wielsbeke en Melin. Van sommige verschijnselen wordt aangetoond dat zij het resultaat zijn van een natuurlijke oorzaak, van zinsbegoocheling of van bedrog.

2. Banneux

In de provincie Luik, ten zuidwesten van de hoofdstad van de provincie, in de Fagne, aan de weg van Louveigné naar Pépinster, ligt Banneux, een gehucht van de gemeente Louveigné. Het gehucht bestaat in 1933 uit een aantal boerderijen en huizen rond de kerk en telt een driehonderdtal inwoners. De levensstandaard ligt in deze gemeenschap van boeren en arbeiders niet hoog. Banneux heeft een eigen kerk, maar het is geen zelfstandige parochie. Het maakt deel uit van de parochie Louveigné. De kerk wordt bediend door een kapelaan.

Sinds februari 1928 is Louis Jamin kapelaan in Banneux³. In de eerste dagen van januari 1933, als de verhalen over de Mariaverschijningen in het Naamse Beauraing opwinding veroorzaken in een groot deel van de katholieke publieke opinie in België, is hij een van de priesters die zich ter plaatse gaan vergewissen van wat er gebeurt. Jamin is geraakt en verward door wat hij in Beauraing ziet en hoort. Hij heeft er contact met de *bevoorrechte* kinderen en hij mag er de mis opdragen. Als hij weer thuis is, blijven de herinneringen hem achtervolgen. Hij wil niet kritiekloos aannemen dat de Moeder van God zich aan vijf schoolkinderen getoond heeft en met hen gesproken heeft, maar anderzijds wil hij die mogelijkheid ook niet zonder meer verwerpen. Jamin is een man van gebed en hij vraagt de hemel een teken dat de echtheid van de verschijningen in Beauraing bevestigt. Samen met vrienden uit de familie del Marmol, die in de buurt van Banneux een kasteeldomein bezit, en de zusters van twee kloosters – de Clarissen in Verviers en de Zusters van het Heilig Hart van Maria in Terhulpen – begint hij op 8 januari een gebedsnoveen ter ere van Onze-Lieve-Vrouw⁴. Hij vraagt Haar om een teken dat de echtheid van de verschijningen in Beauraing bevestigt en om de bekering van zijn eigen parochie, waar het godsdienstig leven niet bepaald hoge toppen scheert.

Na de catechismusles van maandag 16 januari spreekt de tienjarige Josephine Leonard de kapelaan aan. Zij vertelt hem dat haar vriendin, Mariëtte Beco, haar verteld heeft dat zij de avond daarvoor, op zondag 15 januari, in de tuin voor haar huis de heilige Maagd gezien heeft. Twee dagen later, op woensdag 18 januari is Mariëtte Beco, anders dan haar gewoonte is, in de ochtendmis. Tot verwondering van de kapelaan is zij ook in de catechismusles en zij blijft zelfs

³ Louis Jamin is op 18 oktober 1898 in Luik geboren. Hij is priester gewijd in mei 1923 en was tot 2 februari 1928 kapelaan in de Sint-Bartholomeusparochie in Luik. Om gezondheidsredenen werd hij naar Banneux overgeplaatst.

⁴ Idesbald VAN HOUTRYVE, *“Ik kom ’t lijden verlichten”*, Banneux, Caritas, 1940, p. 15.

de lessen voor die dag geleerd te hebben. Na de les spreekt hij haar aan over hetgeen Josephine Leonard hem verteld heeft. Het meisje herhaalt wat zij eerder aan Josephine vertelde: zondagavond zat zij voor het venster van hun huis naar buiten te kijken, omdat zij verwachtte dat haar tienjarig broertje Julien terug thuis zou komen nadat hij die namiddag in het dorp met vrienden was gaan spelen. Mariëtte en Julien zijn de oudste kinderen in het gezin van Julien Beco, een 36-jarige werkloze arbeider, en de 35-jarige Louise Wegimont⁵. Hun woning ligt een vijfhonderd meter van het dorp, aan de weg naar Pepinster. De vijf jongsten liggen op dat moment al in bed.

Mariëtte vertelt de kapelaan dat het al donker was toen zij plots voor hun huis een glimlachende mooie vrouw zag. Zij stond op een wolk en hield haar handen biddend gevouwen. Zij droeg een lang wit kleed en een blauwe gordel. Haar hoofd was bedekt met een witte sluier. Onder haar kleed was haar blote rechtervoet te zien, versierd met een gouden roos. De vrouw straalde licht uit. Geschrokken riep het kind haar moeder, die zegde dat zij wellicht een spook gezien had. Zelf is het kind overtuigd dat zij Onze-Lieve-Vrouw ziet. Zij neemt een paternoster die zij bij de kapel van het Kruis van Tancrémont gevonden had ter hand en begint te bidden⁶. De verschijning wenkt haar naar buiten, maar haar moeder houdt haar binnen. Als de verschijning verdwijnt blijft het meisje bidden. Daarna vertelt zij haar moeder enthousiast de bijzonderheden van wat zij gezien heeft. Als vader thuiskomt krijgt hij ook een verslag van Mariëtte. De man laat zich het hoofd niet op hol brengen en noemt zijn dochter een gekkin.

De kapelaan aanhoort het relaas en neemt gedetailleerd nota van het gesprek⁷. Als het kind uitgesproken is geeft hij haar mee dat het goed is Onze-Lieve-Vrouw innig lief te hebben, maar dat je je niet mag inbeelden dat je Haar werkelijk kan zien. Hij raadt haar aan de zaak te vergeten en er vooral met niemand nog over te spreken.

Voor Jamin is het gebeurde al te toevallig: het was de laatste dag van zijn noeven toen Josephine hem vertelde wat Mariëtte haar gezegd had. Is dit dan toch de hemelse bevestiging van de echtheid van Beauraing?

Als de kapelaan die avond thuiskomt, zit Michel Charlesèche hem op te wachten in de kapelanijs. Charlesèche is de buurman van het gezin Beco. Hij vertelt de kapelaan dat hij die avond bij de familie Beco was, en dat Mariëtte opeens naar buiten ging, de koude nacht in. Toen haar vader haar weer naar binnen riep antwoordde het kind "Zij roept mij" en ging toch naar buiten. Samen met haar vader volgde hij het meisje. Mariëtte ging de weg op, viel op haar knieën en bad. Na enkele ogenblikken stond zij weer op en ging naar een plek op een vijftigtal meters van de woning, waar in de berm water uit de grond borrelt. Daar stak het kind haar handen in het water. Hij hoorde het meisje zeggen "Deze bron is mij voorbehouden ..." Dan was het alsof

⁵ Het gezin woont op een afgelegen plek aan de steenweg van Louveigné naar Theux. Op het ogenblik van de verschijningen zijn er zeven kinderen. Later komen er daar nog vier bij. De woning is een typische arbeiderswoning uit die tijd. In baksteen opgetrokken, met een verdieping en een zolder. In de voorgevel zitten op het gelijkvloers de huisdeur en een venster, op de verdieping twee vensters. Op het gelijkvloers zijn twee kamers. Vooraan ligt de keuken, daarachter de slaapkamer van de kinderen. Rechts van het huis is er een stenen bijbouw tegenaan gebouwd. Links staan koterijen.

⁶ Tancrémont is een klein bedevaartsoord, een tweetal kilometer van Banneux, aan de weg van Louveigné naar Theux. In 1933 staat er bij de kapel van Tancrémont een priorij van de Benedictijnen. Enkele van die Benedictijnen zullen een rol spelen bij de uitbouw van Banneux. Dit wordt verderop behandeld.

⁷ De letterlijke tekst van het verslag van de ondervragingen en vertalingen ervan in het Nederlands worden verschillende keren in druk uitgegeven: *Verschijningen te Banneux*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 4-8; p. 19-20; p. 39-41; p. 67-70; p. 101-103; p. 121-124; Idesbald VAN HOUTRYVE, "Ik kom 't lijden verlichten", Banneux, Caritas, 1940, p. 19-23, 28-30, 33-34, 36, 38, 41, 42, 44-45.

het meisje zich weer bewust werd van waar zij was. Zij draaide zich om naar haar vader en vertelde dat zij dezelfde mooie vrouw gezien had als zondagavond, en dat die haar naar de bron langs de weg geleid had en enkele woorden gesproken had. De mannen wandelden met het meisje weer naar huis en daar werd moeder over het gebeurde ingelicht. Charlesèche voelde aan dat hij de kapelaan moest gaan vertellen wat er gebeurd was.

De kapelaan besluit de zaak terstond te gaan bespreken met zijn vriend pater Bonifatius del Marmol, die op dat moment bij zijn familie in Banneux is. Na de zaak besproken te hebben gaan de beide priesters en een familielid van de pater nog dezelfde avond naar de woning van de familie Beco.

Daar vertellen Mariëtte en haar ouders wat er gebeurd is. Het kind vertelt dat zij die avond rond zeven uur haar moeder hielp, toen zij door het raam het licht zag dat zij de zondag daarvoor ook gezien had. Toen zij beter keek zag zij dezelfde mooie vrouw. Die gebaarde met haar hand dat zij naar buiten moest komen. Daarop is zij naar buiten gegaan. Met de rozenkrans in haar handen en biddend keek zij naar de verschijning. Die deed haar teken haar te volgen. Staande op een wolk zweefde de verschijning achterwaarts naar de weg en leidde het meisje in de richting van Theux. Na enkele stappen op de weg hield de verschijning halt. Het meisje viel biddend op de knieën. Dan leidde de verschijning haar naar de plek waar in de berm een bron opborrelt. Van boven de berm zegde de verschijning “Steek uw handen in het water,” wat het meisje deed. “Deze bron is mij voorbehouden” waren de volgende woorden van de verschijning. Dan zegde zij nog glimlachend “Goedenavond” en “Tot weerziens” en verdween. Het meisje keek om, zag haar vader en vertelde hem wat er gebeurd was. Samen met de buurman liepen zij terug naar huis.

Nadat de kapelaan en zijn gezellen het relaas van Mariëtte met haar ouders besproken hebben, gaan zij naar de kapelanij. Onderweg haalt vader Beco hen in en vraagt de kapelaan te mogen spreken. Hij zegt te willen biechten en communiceren. De kapelaan spreekt daarvoor met hem af dat zij elkaar de volgende morgen om half zeven in de kerk zullen zien. Vader Beco is op de afspraak. Hij biecht, blijft in de mis en gaat voor het eerst sinds twintig jaar te communie.

Voor kapelaan Jamin hebben de gebeurtenissen een bijzondere betekenis. Hij heeft de Hemel om een teken gevraagd dat de echtheid van de verschijningen in Beauraing zou bevestigen. In Beauraing zou Onze-Lieve-Vrouw gezegd hebben “Ik kom om de zondaars te bekeren”, en nu is Julien Beco, die hij nooit eerder in de kerk gezien heeft, komen biechten en communiceren. Wat als het inderdaad de Moeder Gods is die zich aan Mariëtte Beco vertoont? De kapelaan ziet grote dingen op zich afkomen. Is hij de geschikte man om Mariëtte, haar ouders, zijn parochianen en wie weet, de mensen die naar Banneux zullen komen als de gebeurtenissen ruchtbaarheid krijgen, goed te begeleiden? Het is tijd om de bisschop in te lichten en om raad te vragen. Uit het vervolg van de gebeurtenissen kan afgeleid worden dat de priester opdracht kreeg de gebeurtenissen van nabij op te volgen, maar tegelijk zich niet te vertonen bij de *verschijningen*. Zijn aanwezigheid zou immers de indruk kunnen wekken van een kerkelijke erkenning van de echtheid van de verschijningen.

De 19de januari gaat de kapelaan in de loop van de dag weer naar het huis van de familie Beco, om er Mariëtte in aanwezigheid van haar vader te ondervragen. Hij raadt haar aan de verschijning te vragen wie zij is.

De volgende dag verneemt de kapelaan dat Mariëtte de avond daarvoor de mooie dame weer gezien heeft. In de loop van de dag gaat hij Mariëtte thuis ondervragen. Het meisje vertelt

hem dat zij de avond daarvoor verlangde om de verschijning weer te zien. Rond zeven uur is zij geknielt gaan bidden in het tuintje voor hun huis. Nadat zij enkele tientjes gebeden heeft, ziet zij de verschijning boven de boomtoppen van het bos – het zogenaamde Armenbos – aan de andere kant van de weg. Staande op een wolk komt de verschijning dichterbij, tot op enkele meters van het meisje. “Mooie dame, wie zijt gij?” horen de aanwezigen het meisje vragen. Glimlachend maakt Zij zich bekend: “Ik ben de Maagd der Armen”. Met de woorden “Volg Mij!” leidt de verschijning het meisje weer in de richting van de bron. Onderweg houdt Zij twee keer halt, waarop het meisje op de weg knielt en bidt. Bij de bron neemt de verschijning plaats boven de berm. Het meisje knielt weer. Na enige tijd vraagt zij “Mooie dame, Gij hebt gisteren gezegd, deze bron is Mij voorbehouden ...” Voordat het kind haar vraag af kan maken zegent de verschijning het water terwijl Mariëtte haar hoort zeggen “Voor alle natiën ... Voor de zieken ...” en “Ik kom de zieken verlichten. Ik zal voor u bidden.” Even later zegt Zij “Tot weerziens”, waarop het kind de verschijning ziet vervagen en vervolgens geheel verdwijnen. Omkijkend ziet het meisje haar vader, loopt naar hem toe en omhelst hem. Die avond zijn er verschillende mensen aanwezig, nieuwsgierig om te zien wat er bij het huis van de familie Beco gebeurt. Men heeft het kind de woorden van de verschijning horen herhalen “Je viens soulager les malades”. Die woorden maken een vreemde indruk op de aanwezigen. Mariëtte staat immers bekend als een ongeletterd kind, dat uit zichzelf het woord *soulager* niet zou gebruiken.

Het meisje wordt later die avond door de huisarts onderzocht. Omdat zij klaagt van vermoeidheid en pijn aan de ogen, laten haar ouders haar de volgende dag, de 20ste, het bed houden. Een oogarts, dokter Chaumont, die het kind ook onderzoekt, verklaart dat er niets scheelt aan het zicht van het kind.

Nadat zij de dag in bed doorgebracht heeft, krijgt Mariëtte na het nodige zeuren en wenen 's avonds toch de toelating van haar ouders om buiten in de ijzige kou voor het huis haar rozenkrans te gaan bidden. De groep belangstellenden is groter dan de avond daarvoor. Nadat zij enkele tientjes gebeden heeft roept Mariëtte dat zij de verschijning weer boven het dennenbos dichterbij ziet komen. De verschijning nadert tot in het tuintje. Na enige tijd zegt het kind “Wat wenst Gij, Mevrouw?” Het was haar vader die haar gezegd had dat te vragen. “Ik zou gaarne een kleine kapel bekomen” is het antwoord. De aanwezigen horen het kind deze woorden herhalen. Nadat zij het kind gezegend heeft, beweegt de verschijning zich achterwaarts en verdwijnt. Mariëtte staat recht, maar na enkele passen zakt zij bewusteloos neer. Het is dokter Chaumont, de oogarts, die het kind het huis in draagt en haar weer bij bewustzijn brengt.

De volgende morgen gaat Mariëtte uit eigen beweging naar de kapelanijs. Nadat hij haar over de verschijning ondervraagd heeft, vermaant de kapelaan het meisje dat zij haar ouders moet gehoorzamen en dat zij niet meer naar buiten mag gaan als haar ouders beslissen dat zij binnen moet blijven. Hij slaagt er niet in haar te doen beloven dat zij de volgende avonden binnen zal blijven.

De woorden van het kind overdenkend, bedenkt de priester wat de betekenis van de woorden van de verschijning kan zijn. Heeft de Moeder Gods een kapel gevraagd? Een gebedshuis? Een plaats waar God zelf in het Sacrament aanwezig is? Wat betekent het dat het kind de verschijning uit de hoogte, uit de hemel, zag neerdalen? Is de zegening een teken van afscheid? Zullen de verschijningen ophouden?

Die avond, de 21ste januari, geven haar ouders Mariëtte na veel aandringen toelating om weer om zeven uur naar buiten te gaan en in het tuintje te gaan bidden. Het kind knielt neer,

bidt en tuurt de lucht boven het dennenbos af. Maar de verschijning vertoont zich niet meer. Mariëtte houdt koppig vol en trotseert avond na avond de winterkou van de Fagne. Na verluidt bidt zij iedere avond tot wel zes rozenhoedjes in aanwezigheid van een tiental nieuwsgierigen.

Op zaterdag 11 februari ziet Mariëtte de verschijning weer. Van in de lucht boven het dennenbos daalt zij tot bij het meisje. Zij leidt het kind naar de bron en neemt plaats boven op de berm. Het meisje knielt neer en begint Weesgegroeten te bidden. Na enige tijd zegt de verschijning “Ik kom het lijden verzachten”, en gebruikt weer het woord *soulager*. Die avond neemt zij afscheid met de woorden “Tot weerziens”, waaruit het kind afleidt dat zij de verschijning terug zal zien.

Als het meisje de volgende dag de kapelaan over het gebeurde vertelt, bedenkt die dat het die dag precies 75 jaar geleden is dat Onze-Lieve-Vrouw in Lourdes aan een arm en eenvoudig kind verscheen, en dat die plek uitgegroeid is tot het grootste katholieke bedevaartsoord in de wereld. Wat staat Banneux te wachten? De kapelaan ziet ook een lijn in de woorden van de verschijning: “Ik ben de Maagd der Armen.” “Ik kom de zieken verlichten.” “Voor alle Natiën.” “Ik zal voor u bidden.” “Ik kom het lijden verzachten.”

Die avond is Mariëtte diepbedroefd als de mooie dame zich niet vertoont. Dat blijft ook de volgende dagen zo. Op 15 februari bespreekt de kapelaan de zaak met pater Bonifatius del Marmol. Hij vraagt de pater, die die dag de familie Beco gaat bezoeken, het kind opdracht te geven aan de verschijning, als die zich weer zou vertonen, een teken te vragen.

Op woensdag 15 februari ziet Mariëtte de verschijning weer nadat zij om zeven uur in aanwezigheid van een twintigtal belangstellenden in het tuintje voor haar huis is beginnen te bidden. Als zij de vraag van de kapelaan naar een teken herhaalt, antwoordt de verschijning met de woorden “Geloof in Mij, Ik zal in u geloven ... bid veel ...” Vervolgens, zo getuigt Mariëtte later aan de kapelaan, heeft de Maagd der Armen haar een geheim toevertrouwd dat zij aan niemand bekend mag maken. Na een “Tot weerziens!” verdwijnt de verschijning in de richting vanwaar zij gekomen is.

De kapelaan is diep geraakt als het meisje voor hem de woorden van de verschijning herhaalt. Aangezien hij haar had laten opdragen een teken te vragen, beschouwt hij het antwoord als woorden die aan hem gericht zijn: “Geloof in Mij.”

Op de avond van maandag 20 februari vertoont de verschijning zich weer. Op een wolk gaat zij het kind voor naar de bron, waar het kind zoals de vorige keren voor haar neerknielt. “Mijn lief kind, bid veel ...” is deze keer haar boodschap. Met een “Tot weerziens” neemt de verschijning afscheid.

De volgende avonden bewonderen de aanwezigen het vertrouwen en de volharding van het kind. Iedere avond trotseert zij de kou en bidt om 7 uur geknielt in de tuin voor haar huis verschillende rozenkransen. Op donderdag 2 maart is het bijzonder slecht weer. Het is koud en het regent hard. Voor Mariëtte is dat geen reden om binnen te blijven. Nadat zij twee rozenkransen gebeden heeft, ziet zij de verschijning boven het Armenbos naderen. “Ik ben de Moeder van de Zaligmaker, de Moeder van God” en “Bid veel” is die avond de boodschap voor Mariëtte. De verschijning strekt beide handen boven het kind, zegent haar en zegt “Vaarwel!”. Het kind begrijpt dat dit het afscheid is en is ontroostbaar.

Als Mariëtte de volgende morgen bij de kapelaan verslag uitbrengt, vergeet hij alle twijfel. Hij is overtuigd geraakt van de oprechtheid van Mariëtte. Hij ziet dit meisje en haar omgeving niet in staat om alles waarover zij tot dan toe getuigd heeft te *faken*. Tijdens de laatste

verschijning heeft de Maagd zonder meer gezegd dat zij de Moeder Gods zelf is. Wat kan hij, die om een teken gevraagd heeft, nog meer verlangen?

Anders dan in Beauraing, waar de verschijningen al snel massa's volk lokten en veel aandacht kregen in de pers, blijft de publieke belangstelling in Banneux ten tijde van de verschijningen beperkt. In Banneux zijn nooit meer dan een twintigtal mensen bij de verschijningen aanwezig⁸. De pers heeft voor Banneux in de eerste maanden van 1933 zo goed als geen belangstelling. Een van de redenen voor de geringe publieke belangstelling is wellicht de afgelegenheid van Banneux. Anders dan Beauraing, waar de verschijningen plaatsvonden in een stadje met een eigen treinstation, ligt Banneux ver van de voorzieningen van openbaar vervoer. Het is wellicht geen toeval dat het tijdschrift van Banneux vanaf het eerste nummer beschrijft hoe men Banneux kan bereiken⁹. De tweede reden is dat kapelaan Jamin vanaf het begin met succes de regie in handen genomen heeft. Mariëtte heeft wel contact met de mensen die 's avonds haar gebed bijwonen, maar over de woorden van de verschijning spreekt zij alleen met de kapelaan. De vragen die zij zelf aan de verschijning stelt, zijn haar door Jamin voorgezegd. Zij laat de communicatie over de woorden van de verschijning ook helemaal aan Jamin over. Het relaas van de weinige woorden die Mariëtte en de verschijning wisselen, komt uiteindelijk van Jamin, en niet rechtstreeks van Mariëtte.

Einde maart 1933 stelt bisschop Kerkhofs een vierkoppige onderzoekscommissie in die de gebeurtenissen in Banneux moet onderzoeken. Midden 1937 sluit die commissie haar bezigheden af. Haar conclusie luidt "De leden van de commissie menen dat de echtheid van de verschijningen van Onze-Lieve-Vrouw aan Mariëtte Beco minstens waarschijnlijk is". Begin 1942 ontvangt de bisschop een schrijven uit Rome: op 2 januari 1942 heeft het Heilig Officie beslist het oordeel over de zaak Banneux aan de plaatselijke bisschop over te laten. Die twijfelt niet: op 19 maart 1942 laat hij de verering van de Maagd der Armen officieel toe en hij laat de gelovigen weten dat men de feiten van Banneux *mag geloven zonder bezwaar en zonder onvoorzichtig te zijn*. Op 22 augustus 1949 maakt de bisschop een einde aan de laatste twijfels en erkent hij de echtheid van de verschijningen van 1933¹⁰.

⁸ Idesbald VAN HOUTRYVE, "Ik kom 't lijden verlichten", Banneux, Caritas, 1940, p. 71.

⁹ *Hoe begeeft men zich naar Banneux?*, in *Banneux-Tancrémont* 1 (1933), nr. 1, binnenzijde van de voorste kaft.

¹⁰ Louis Joseph KERKHOFS, *Wat gebeurde er te Banneux? Studiën en Dokumenten*, Tielt, p. 10-12.

HOOFDSTUK II. ORGANISATIE EN WERKING VAN HET BEDEVAARTSOORD: HET ONTSTAAN VAN HET MERK BANNEUX

1. Vier actoren

Na de laatste *verschijning* komt in Banneux een bijzondere dynamiek op gang. Vier personen en groepen spelen daarbij een belangrijke rol: de groeiende groep mensen die Banneux bezoeken, kapelaan Jamin en het comité Caritas, de Benedictijnen van Tancrémont en de bisschop van Luik.

Het nieuws over de *verschijningen* verspreidt zich snel. Vanaf maart bezoeken steeds meer nieuwsgierigen de plek waar Mariëtte Beco de Maagd gezien heeft. Busuitbaters leggen busreizen in naar Banneux. In de eerste jaren combineren bedevaarders hun bezoek aan Banneux met een bezoek aan de kapel van Tancrémont.

Een van die bezoekers is de zeventigjarige juffrouw R. uit Waver. Ten gevolge van reuma en opeenvolgende beroerten kan zij zich nog slechts met veel pijn bewegen. Zij bezoekt Banneux en Tancrémont op 10 april 1933, met een bus die ingelegd is door een organisator van busreizen uit Waver. Haar medereizigers zien hoe zij die dag herstelt. Elf medereizigers ondertekenen een brief aan kapelaan Jamin, waarin zij hem melden dat de bejaarde vrouw in Banneux en Tancrémont genezing vond¹¹:

“De ondergeteekenden, reizigers van den car Slangen bij de bedevaart van 10 dezer bij Onze Lieve Vrouw der Armen te Banneux, getuigen dat mejuffer R. uit Waver, zeventig jaar oud, en die sedert eenige jaren zich enkel pijnlijk kon voortslepen, daar de ledematen steeds lammer werden, ten gevolge van chronisch rhumatism en hersenberoerten, lijdend ook aan draaiingen, te Banneux genezen werd.

De bedevaart werd godvruchtig en met veel betrouwen gedaan. De zieke dronk een weinig water aan de bron en ging dan gansch alleen nederknielen op de steenen. Zij was zeer ontroerd, en onbewust van de verbetering die aanvang nam. Na een gemeenzaam gebed bracht men een bezoek aan den Christus te Tancrémont, toen het nichtje van mejuffer R. tot haar zegde “Maar men zou zeggen dat u de voeten kunt opheffen!” “Ik heb geen pijn meer, antwoordde de zieke zachtjes.” “Ga dan zonder te steunen ...” En inderdaad, zij kon voortstappen met zooveel gemak als de andere bedevaarders, en kon zich omdraaien zonder de minste duizeling.

De genezing is volledig. De juffrouw kan gaan alsof zij nooit aan de minste gewrichtsverstijving geleden had.

Hier volgen elf handteekeningen.”

De arts die haar behandelt levert een attest af waarin hij bevestigt aan welke kwalen de vrouw leed en dat zij daar nu van genezen is. Op 2 mei reist de genezene weer naar Banneux om Onze-Lieve-Vrouw te danken.

Juffrouw B. en haar gezellen uit Waver zijn niet de enigen die Banneux bezoeken. Sommigen doen dat uit nieuwsgierigheid, anderen omdat zij Onze-Lieve-Vrouw iets willen vragen en er van overtuigd zijn dat Banneux de plaats is om dat te doen. Feit is dat verschillende

¹¹ A. GHYS, *Kroniek van gunsten*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 9-11.

bezoekers minstens een goed gevoel overhouden aan hun bezoek aan de plaats van de verschijningen. Mettertijd neemt hun aantal niet af. Integendeel.

Samen met de ouders van Mariëtte, een buurman en een speelkameraadje van Mariëtte, is kapelaan Jamin één van de eersten die van de verschijningen hoort. Het duurt niet lang voordat hij overtuigd is van de echtheid van de verschijningen. Voor hem staat het vast dat de Hemel zijn dorp uitgekozen heeft als de plek waar Onze-Lieve-Vrouw, zoals 75 jaar eerder in Lourdes, aan een van de nederigste bewoners een boodschap met een nog ongekennde diepgang gebracht heeft. Hij doet wat hij kan opdat de bedevaarders niet alleen het huis van de familie Beco en de bron bezoeken, maar ook in Banneux naar de kerk gaan en er de mis volgen.

Vanuit het bestuur van het bisdom wordt de kapelaan gesteund door het comité Caritas. Dit comité, eigenlijk een vzw, wordt in april 1933 officieel opgericht. De initiatiefnemers zijn leden van de Sint-Vincentiusconferentie van de Sint-Martinusparochie, de parochie bij de kathedraal in Luik. Enkel van hen zijn betrokken bij de organisatie van bedevaarten naar Lourdes. In maart 1933 vragen zij de toelating van de bisschop van Luik om een bedevaart naar Beauraing te mogen organiseren. Bij dat gesprek komt ook Banneux ter sprake, en de bisschop vraagt hen om discreet ter plaatse poolshoogte te gaan nemen en hem hun mening over de zaak te laten kennen. De bedevaart naar Beauraing verloopt ondertussen voorspoedig, maar men blijkt daar niet te zitten wachten op bemoeienis uit het bisdom Luik bij het organiseren van bedevaarten. Daarop stellen zij zich ter beschikking van kapelaan Jamin om hem in Banneux te helpen met het in goede banen leiden van het groeiend aantal bedevaardersgroepen die de plaats bezoeken. De kapelaan aanvaardt hun hulp graag en kort daarna worden de statuten van de vzw in het Staatsblad gepubliceerd. Caritas telt bij de oprichting acht leden, waarvan er zes uit de Sint-Vincentiusconferentie van de Luikse Sint-Martinusparochie komen terwijl de twee anderen betrokken zijn bij de inrichtende machten van katholieke scholen in het Luikse. In juni is de groep uitgebreid en telt het comité twaalf leden¹².

Een derde belangrijke groep, zeker in het eerste jaar na de verschijningen, wordt gevormd door de Benedictijnen in Tancrémont. Tancrémont is een gehucht op een tweetal kilometer van Banneux, in de richting van Theux. Er staat een kapel waar een middeleeuws beeld van de gekruisigde Christus – de *Oude Lieve Heer* – vereerd wordt. In 1925 heeft de bisschop van Luik de Benedictijnen toelating gegeven om in Tancrémont een priorij te vestigen. Het is uiteindelijk dom Thomas Bequet die omstreeks 1930 de leiding neemt van de vestiging in Tancrémont en die bij de kapel waar de *Oude Lieve Heer* vereerd wordt een priorij voor een tiental monniken doet bouwen. Dom Thomas Bequet is een persoonlijke vriend van kapelaan Jamin, en in het voorjaar van 1933 volgt hij de gebeurtenissen in Banneux op de voet¹³. De priorij wordt in die tijd bewoond door een tiental, grotendeels jonge, Benedictijnen. De Benedictijnen van Tancrémont vormen een groep die de mogelijkheden voor toenadering tussen de katholieke en de orthodoxe kerk bestudeert. Thomas Bequet en zijn medebroeders zien in de gebeurtenissen in Banneux een opportuniteit om de bekendheid te vergroten van het kleine bedevaartsoord dat zij beheren. Het zijn zij die de bedevaart naar Banneux met die naar Tancrémont verbinden: via Maria naar Christus!

¹² *De bladzijde der dienaars van de Maagd der Armen, in Banneux – O.-L.-Vrouw*, 3 (1935), p. 193-195. De leden zijn Jules Bay, August de Give, Georges De Lannoy, Antoine Ghy, Louis Moyano, Jozef Pirlet, Jules Rafhay, Henri Schoofs, Michel Carlecèche, Winand Dedoyard, Alfons Grosjean en Léon Jamin.

¹³ Marcel VILLERS, *Tancremont, un monastère bénédictin, 1926-1957*, Theux, 2019.

Bisschop Jozef Kerkhofs van Luik is wellicht de belangrijkste bepalende factor voor de levenskansen en het succes van Banneux als bedevaartplaats. Hij koestert zelf een grote Mariadevotie en is gegrepen door de verschijningen en andere manifestaties van de aanwezigheid van Onze-Lieve-Vrouw die zich in het begin van de jaren '30 in België en elders voordoen. In dit soort zaken is priester-leraar Leo Van Winkel uit Tongeren zijn vertrouwensman. Eerder stuurde hij Van Winkel al naar Beauraing, om uit eerste hand te vernemen wat er daar gebeurde. Kerkhofs is zeer ingenomen met de verslagen die hij van kapelaan Jamin krijgt over Mariëtte Beco en over de boodschap die Onze-Lieve-Vrouw via het meisje doorgeeft. Ook in dit geval stuurt hij Van Winkel ter plaatse. Die is in eerste instantie niet overtuigd. Hij valt over het verschil tussen de beleefde en vriendelijke kinderen in Beauraing, die de priester met eerbied te woord staan, en het onbeschaafde, ongeschoolde arbeiderskind in het huis op de Fagne. Hoe kan dit waar zijn? Het is bisschop Kerkhofs zelf die bij hem aandringt door de uiterlijkheden heen te kijken en aandacht te besteden aan de betekenis van de woorden waarvan het meisje zegt dat de Maagd die tot haar gesproken heeft. Kerkhofs staat open voor de mogelijkheid dat de verschijningen echt zijn. Maar hij blijft voorzichtig. In eerste instantie houdt hij de kapelaan weg van de verschijningen. Hij mag die niet bijwonen. Zodra echter blijkt dat de mensen blijven toestromen, geeft hij Jamin opdracht de zaak in goede banen te leiden.

2. Handelen en communiceren

Vanaf het voorjaar van 1933 trekt Banneux mensen aan. Mensen willen de plaats bezoeken waar Onze-Lieve-Vrouw zich aan Mariëtte Beco vertoond heeft, waar Zij een bron gezegend heeft en aangegeven heeft dat Zij het lijden zal verlichten. De eerste verhalen over genezingen dragen bij aan de lokroep van de nieuwe bedevaartplaats. Op korte tijd wordt Banneux een plaats die een grote aantrekkingskracht uitoefent op gelovigen. Tegelijkertijd ontstaat er – bedoeld of onbedoeld – een mechanisme dat de aantrekkingskracht van Banneux in stand houdt en versterkt. Dat mechanisme, een samenspel van handelen en communiceren, wordt hieronder schematisch weergegeven.

Als je wat er van 1933 tot 1940 in Banneux gebeurt analyseert door een marketingbril, dan zie je dat er een *merk* ontstaat dat geloofwaardigheid en authenticiteit combineert. Wie lijdt vindt in Banneux erkenning, troost en soms genezing. Banneux belooft je dat laatste niet. Het belooft je wel dat je lijden verlicht wordt. Dat kan natuurlijk op veel manieren. Ook wie er niet geneest, maar in Banneux wel aandacht, zorg en respect krijgt, gaat wellicht geheeld weer naar huis.

De mensen die het *merk* Banneux belichamen weten duidelijk voor welke waarden Banneux staat. In dit geval gaat het over de waarde van de kleine mens, *de arme*, in de ogen van God. Voorts zien zij in de gebeurtenissen in Banneux het antwoord van de Hemel op de grote en kleine problemen die de mensen in het begin van de jaren '30 treffen: werkloosheid, armoede, geloofsverlies, ziekte, onenigheid, ...

Banneux is een merk dat doet wat het zegt. Al vanaf de lente van 1933 word je er door vrijwilligers op een professionele manier opgevangen. Als bedevaarder wordt er je een dagprogramma aangeboden. Zieken worden er als eregasten behandeld. Velen vertrekken er weer met een goed gevoel. Anderzijds maakt Banneux geen buitensporige beloften die het niet

kan waarmaken. De Maagd der Armen komt er het lijden *verlichten*, en dat kan op veel manieren.

Tegelijkertijd schroomt Banneux niet om aan de wereld te vertellen dat het doet wat het zegt. Het maakt daarvoor gebruik van diverse communicatiekanalen en het vertelt dat aan de hand van verhalen van concrete mensen. Niet “Wij zijn het beste bedevaartsoord!”, maar wel concrete mensen die vertellen over hun positieve ervaringen in Banneux. In ieder nummer van het tijdschrift staan getuigenissen van mensen die een genezing, een bekering, het herstel van de vrede in het huishouden of zelfs een zakelijk succes of een gelukt examen toeschrijven aan de tussenkomst van Onze-Lieve-Vrouw in Banneux.

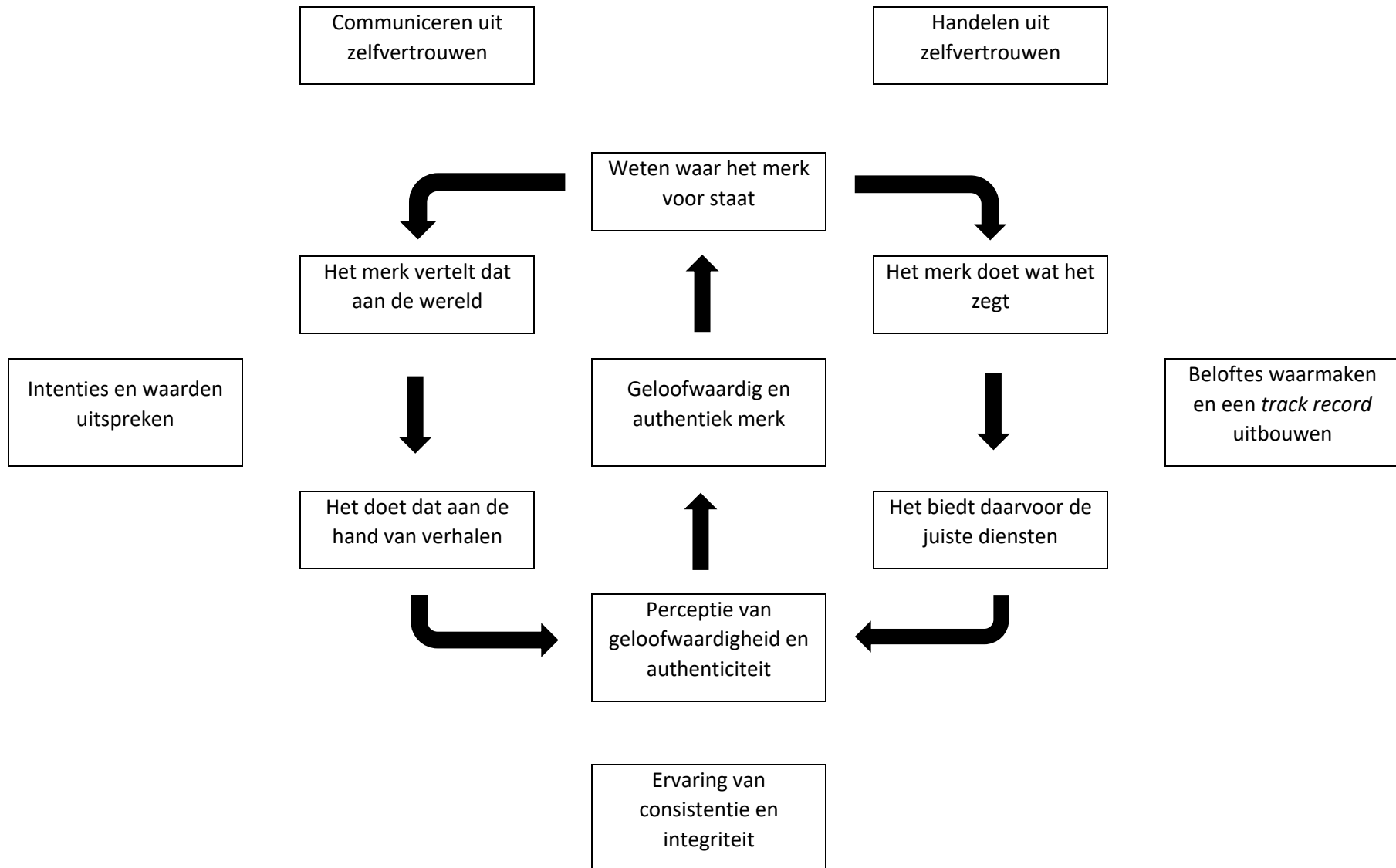
De combinatie van doen wat je zegt en daarvoor de juiste producten of diensten aanbieden, met het complexloos vertellen dat je doet wat je zegt aan de hand van verhalen, leidt bij het publiek tot de perceptie van je merk als geloofwaardig en authentiek. Vanaf dat punt zit je in een zich steeds versterkende cirkel.

Als merk ga je ervaren dat je als geloofwaardig en authentiek gepercipieerd wordt. Dat gaat je identiteit nog versterken. Je weet nog duidelijker waar je voor staat. Je blijft doen wat je zegt en communiceert daarover. Je biedt de juiste *producten* of *diensten*, die getuigen van je geloofwaardigheid en authenticiteit. Je vertelt verhalen over je merk en over je *klanten* die ook getuigen van je geloofwaardigheid en authenticiteit.

Zodra dat goed gaat, ga je handelen en communiceren vanuit een sterk zelfvertrouwen. Aan de handelingenkant van dit schema maak je je beloftes waar en je bouwt een *track record* uit van waargemaakte beloften. Aan de communicatiekant ga je je intenties en waarden helder uitspreken. Dat maakt dan weer mogelijk dat klanten je verhaal over intenties en waarden kunnen toetsen aan je handelingen en aan het resultaat van je handelingen. Als dat klopt zal je merk als consistent en integer ervaren worden.

Schematisch wordt dat¹⁴:

¹⁴ Paul HILLESUM en Amber FRANSSEN, *True storytelling. Geloofwaardigheid als marketingtool*, 2de uitgave, Culemborg, Van Duuren Media, 2019, p. 123.

Het tijdschrift van Banneux speelt een essentiële rol aan de communicatiekant van de uitbouw en versterking van het *merk* Banneux.

Aan de handelingenkaart staan in de eerste plaats de infrastructuurwerken van het comité Caritas. Al in het voorjaar van 1933 laat het comité bij het huis Beco de kapel bouwen die de Verschijning gevraagd had, en een houten gebouw waar zieke bedevaarders elementaire zorgen kunnen krijgen. In maart 1934 koopt het comité het kasteel van Fawes met zes hectaren park, op een kwartier van de plaats van de verschijningen. Nog in 1934 vestigen zich een tiental Zusters van Liefde van Sint-Vincentius à Paulo in het kasteel van Fawes. Zij bieden er professionele zorg aan de zieken die Banneux bezoeken. Van dan af kan men er zieken een kort verblijf aanbieden. Maar het blijft daar niet bij en er worden in Banneux *ziekentrédoums* georganiseerd, driedaagse retraites waarvan vorm en inhoud aangepast zijn aan de situatie van de zieken. Wie zijn verblijf niet kan betalen is ook welkom en wordt gratis opgevangen. In 1938 is het kasteel te klein geworden en bouwt Caritas in het bos tegenover het huis Beco de zogenaamde *hospitaliteit*¹⁵. Voor priesters die zich in Banneux willen herbronnen wordt het *huis van de pastoor van Ars* gebouwd. Het wordt in november 1937 geopend. Niet alleen Caritas bouwt in Banneux. De zusters Franciscanessen bouwen er een klooster en de zusters Annunciaden van Heverlee bouwen op enige afstand van het heiligdom het Mater Dei-instituut.

Naast de succesvolle uitbouw van de infrastructuur voor de bedevaarders, ontstaat er al snel een groep vrijwilligers. Kandidaat-vrijwilligers kunnen zich persoonlijk of schriftelijk aanmelden bij het comité Caritas, dat de vrijwilligerswerking coördineert. Vrouwen worden ingezet in de ziekenzorg en mannen worden ingezet als brancardier. Zij vervoeren de zieke bedevaarders en zorgen ervoor dat zij de plechtigheden van op de eerste rij kunnen bijwonen.

Caritas communiceert dat wie omwille van tijdsgebrek of beperkte fysieke mogelijkheden geen fysiek werk kan verzetten, zich even nuttig kan maken voor het werk van Banneux door te bidden en door het werk financieel te steunen. Voor de coördinatie van het gebed wordt in 1934 de Internationale Gebedsunie opgericht. Op 24 september 1934 keurt bisschop Kerkhofs de oprichting ervan goed. Het initiatief is een schot in de roos. De oprichters zeggen op 5.000 leden te mikken. Dat getal wordt al na twee maanden gehaald. In 1940 telt de Gebedsunie wereldwijd 430.000 leden. De leden van de Unie bidden dagelijks en sluiten zich zo aan bij het rozenkransgebed dat iedere avond bij de kapel in Banneux gebeden wordt. Oorspronkelijk is het Mariëtte zelf die daar voorbidt. Later neemt kapelaan Jamin dat over. Er ontwikkelt zich een eenvoudig ceremonieel, waarbij de deelnemers het eerste rozenhoedje bij de kapel bidden, en het tweede terwijl zij processiegewijs naar de bron stappen. Daar drinken zij een slok water van de bron en zij herhalen drie keer de *aanroepingen bij de bron*¹⁶. Het derde rozenhoedje bidden zij terwijl zij naar de kapel terugkeren.

¹⁵ In het Frans wordt deze inrichting de *hospitalité* genoemd. De Nederlandse vertaling daarvan, de *gastvrijheid*, slaat nooit aan en het gebouw wordt in het Nederlands de *hospitaliteit* genoemd. Het lange gebouw bestaat uit twee vleugels links en rechts van een poortgebouw. Links van de poort ligt de ziekenzaal. Wie nog in staat is trappen te doen vindt een verblijf op de eerste verdieping. Rechts van de poort ligt de kapel met opvallend veel biechtstoelen.

¹⁶ De *aanroepingen* zijn een gebed, gericht aan Onze-Lieve-Vrouw, Maagd der Armen, waarvan het formulier op 15 september 1934 door bisschop Kerkhofs wordt goedgekeurd:

Onze Lieve-Vrouw der Armen, Bron van Genaden, heilig ons;

Onze Lieve-Vrouw der Armen, Bron van Genaden, red de Natiën;

Onze Lieve-Vrouw der Armen, Bron van Genaden, verlicht het lijden;

Onze Lieve-Vrouw der Armen, Bron van Genaden, verlicht de zieken;

Onze Lieve-Vrouw der Armen, Bron van Genaden, bid voor eenieder van ons;

Aan de communicatiekant staan de boeken die in de eerste jaren na de verschijningen onder auspiciën van Caritas worden uitgegeven, en vooral het tijdschrift. Het eerste nummer van het tijdschrift verschijnt al in mei 1933. Aangezien het verslagen bevat over gebeurtenissen op 14 en 16 mei, mag aangenomen worden dat het eigenlijk einde mei of zelfs pas in juni verschenen is. Het bestuur van het tijdschrift is in handen van vzw Caritas. De redactie is in handen van kapelaan Jamin.

Het tijdschrift verschijnt oorspronkelijk onder de naam *Banneux - Tancrémont*. De ondertitel *Per Mariam ad Jesum* geeft aan dat minstens een deel van de redactie van de aandacht die Banneux krijgt gebruik wil maken om Tancrémont meer leven in te blazen¹⁷. Vanaf februari 1934, het tiende nummer van de eerste jaargang, valt de vermelding van Tancrémont in de titel weg. Het tijdschrift heet dan *Banneux – O.-L.-Vrouw*. De ondertitel blijft ongewijzigd. Dat blijft zo tot het tijdschrift na de Duitse inval in mei 1940 tijdelijk ophoudt te bestaan.

Op de eerste bladzijde van het eerste nummer lichten de makers van het tijdschrift hun bedoeling toe¹⁸:

“Welk is het doel van dit tijdschrift?

Gevolg te geven aan den wensch meermalen uitgedrukt door bedevaarders die zich begaven naar de voortaan door de volksgodvrucht gewijde plaatsen: Banneux en Tancrémont.

Zoodra de laatste gebeurtenissen te Banneux kenbaar gemaakt werden, stroomden er duizenden bedevaarders naartoe.

Dienen als verbindingspost tusschen die steeds stijgende menigte, en haar op de hoogte brengen van inlichtingen uit zekere en geloofwaardige bron, is dus het doel dat wij met dit maandschrift beoogen.”

In een artikel op de volgende bladzijden verklaart de redactie dat het haar bedoeling is bij te dragen tot “een ware godsvrucht tot den Schepper, tot Christus of tot de H. Maagd en de heiligen”¹⁹. Het tijdschrift zal proberen aan te tonen dat “degenen die niet gelooven” in de verschijningen in Banneux zich vergissen, zonder mee te gaan met “anderen die uit nood aan geloof, aan gebed of aan godsdienstige ontroering de grenzen te buiten gaan en zich werpen op alles wat in hen een gevoelige valsche godsvrucht aankweekt, meer dan een waren godsdienst.”

In de periode voor de Tweede Wereldoorlog geeft het tijdschrift geen cijfers over zijn oplage. Dat gebeurt voor het eerst in het nummer van juli 1947, als de redactie meldt dat het aantal abonnees van 1500 naar 5000 gestegen is.

Tot aan de Tweede Wereldoorlog verschijnt *Banneux – O.-L.-Vrouw* maandelijks. Van 1933 tot 1940 blijft de prijs ongewijzigd. Een los nummer kost 1 frank en een jaarabonnement in België kost 10 frank. Abonnees in het buitenland betalen 20 frank.

Onze Lieve-Vrouw der Armen, Bron van Genaden, wij geloven in U;

Onze Lieve-Vrouw der Armen, Bron van Genaden, geloof in ons;

Onze Lieve-Vrouw der Armen, Bron van Genaden, zegen ons;

Onze Lieve-Vrouw der Armen, Bron van Genaden, Moeder van de Zaligmaker en Moeder van God, wij danken U.

¹⁷ De Bestuurder van de Bedevaart te Tancrémont, *Aan de bedevaarders en vrienden van Tancrémont*, in *Banneux-Tancremont*, 1 (1933), p. 12-13.

¹⁸ Voorwoord, in *Banneux-Tancremont*, 1 (1933), p. 1.

¹⁹ De Redactie, *Tancremont-Banneux*, in *Banneux-Tancremont*, 1 (1933), p. 2-4.

Tijdens de oorlog verschijnt het tijdschrift niet. In mei 1945 wordt het hernomen. Van dan af verschijnt het tijdschrift tweemaandelijks.

HOOFDSTUK III. INHOUD VAN HET TIJDSCHRIFT

1. Vaste rubrieken

Waar het eerste nummer nog samengesteld is uit op zichzelf staande bijdragen, nemen de vaste rubrieken mettertijd een steeds groter deel van het tijdschrift in.

1.1. Het hoofdartikel

Vanaf het tweede nummer van de eerste jaargang begint ieder nummer op de eerste bladzijde met het hoofdartikel. Vaak is het 6 of 8 bladzijden lang. Meestal is het van de hand van Louis Jamin. Vanaf het zevende nummer van de eerste jaargang verschijnt het hoofdartikel onder de titel *Banneux. Centrum van Mariale Godsvrucht*. De boodschap van Banneux, de eigenheid van het bedevaartsoord en de uitbouw van het heiligdom zijn de onderwerpen die in het hoofdartikel het meest aan bod komen.

1.1.1. De boodschap van Banneux

In de nummers 2 tot 6 van de eerste jaargang brengt kapelaan Jamin gedetailleerd het verhaal van de verschijningen en van zijn ondervragingen van de zienster²⁰. Van januari tot september 1934 besteedt hij in het hoofdartikel aandacht aan de woorden van de verschijning. Hij gaat in op de betekenis van het feit dat Maria zich in Banneux als de Maagd der Armen presenteert²¹, hij behandelt het thema van de bron²², het thema *Voor alle natiën*²³, in mei 1934 bespreekt hij de betekenis van de woorden *Ik kom de zieken verlichten. Ik kom het lijden verzachten*²⁴ en in juni handelt het hoofdartikel over *een kleine kapel*²⁵. In de volgende nummers onderzoekt Jamin de betekenis van de woorden *Geloofd in Mij, Ik zal in u gelooven*²⁶, *Mijn lief kind, bidt veel ... Bidt veel ... Bidt veel ...*²⁷ en *Ik ben de Moeder van den Zaligmaker, de Moeder van God ... Adieu*²⁸.

In juli 1937 behandelt hij weer het thema *Ik kom de zieken verlichten*²⁹ en in juni 1939 herinnert hij er zijn lezers nog eens aan dat Onze-Lieve-Vrouw in Banneux het lijden komt verzachten³⁰. Meer dan op andere bedevaartplaatsen waar Maria vereerd wordt, geneest Zij in Banneux het lichamelijke lijden.

²⁰ *Verschijningen te Banneux*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 4-8, p. 19-20, p. 39-41, p. 67-70, p. 101-103, p. 121-124.

²¹ *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1934), p. 202-203, p. 231-235.

²² *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 1 (1934), p. 263-267.

²³ *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 1 (1934), p. 299-304.

²⁴ *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 2 (1934), p. 1-5.

²⁵ *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 2 (1934), p. 21-26.

²⁶ *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 2 (1934), p. 49-54.

²⁷ *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 2 (1934), p. 73-79.

²⁸ *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 2 (1934), p. 109-114.

²⁹ *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 5 (1937), p. 105-108.

³⁰ Louis JAMIN, *Eene menselijke Maagd*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 7 (1939), p. 29-33.

In december 1935 legt Amand Geradin uit hoe de boodschap van Banneux spoort met het evangelie³¹.

1.1.2. Banneux als bedevaartsoord

In november 1933 behandelt Jamin het voornemen om in Banneux een heiligdom voor Mariaverering uit te bouwen³². In december 1933 bespreekt hij de betekenis van Banneux in een ketting van verschijningen die hij in La Salette laat beginnen: La Salette – Lourdes – Pontmain – Parijs – Fatima – Beauraing – Banneux³³.

In oktober, november en december 1934 staat het hoofdartikel in het teken van de eigenheid van Banneux. Het hoofdartikel in het oktobernummer is gewijd aan de *geest* van Banneux³⁴. Als typische kenmerken van de bedevaart naar Banneux beschouwt Jamin de liefde voor de armoede, het medelijden met de zieken, de barmhartigheid voor de zondaars, het belang van het gebed en het internationale karakter van de bedevaartplaats. In november behandelt hij het specifieke van de eredienst in Banneux, en in het bijzonder het avondgebed aan de kapel en de bron, en de ziekenzegening³⁵. In december bespreekt hij de weldaden die bedevaarders en sympathisanten van Banneux ondervinden: het lijden wordt verzacht, zieken genezen en er worden bekeringen gemeld³⁶. Hij stelt vast dat het aantal bezoekers in Banneux steeds stijgt, dat de Internationale Gebedsunie snel groeit en dat er in Banneux een specifieke vorm van Mariaverering tot stand gekomen is.

In augustus 1937 behandelt hij de kleine kapel, waar *de werkmans in zijn arbeidspak, de arme vrouw met onbedekt hoofd en op klompen, de verminkte die met zijn lompen zijn gebrekkigheid draagt, kortom, de kleine mensen die slechts schroomvallig den dorpel der kerk betreden, zich thuisvoelen*³⁷.

In september 1937 en 1939 is het hoofdartikel de tekst van een toespraak van burggraaf Henri Davignon voor de jaarvergadering van de IJveraars, die de verwezenlijkingen van de voorgaande jaren op een rij zet³⁸.

In oktober 1937 behandelt Jamin het belang van het gebed in Banneux³⁹.

In december 1936 bespreekt hij de klaarblijkelijke voorkeur van Onze-Lieve-Vrouw voor het bisdom Luik⁴⁰ en in januari, maart en april 1937 zoekt hij naar de betekenis van het feit dat Maria België uitgekozen heeft om in 1932-1933 op twee plaatsen te verschijnen⁴¹.

³¹ Amand Geradin is de auteur van *Banneux. Page d'évangile*, Leuven, Les Editions Rex, 1933. *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 3 (1935), p. 253-256.

³² *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 151-153.

³³ *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 183-185.

³⁴ *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 2 (1934), p. 145-150.

³⁵ *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 2 (1934), p. 173-178.

³⁶ *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 2 (1934), p. 193-201.

³⁷ *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 5 (1937), p. 149-152.

³⁸ *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 5 (1937), p. 185-192; 7 (1939), p. 133-136.

³⁹ *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 5 (1937), p. 237-239.

⁴⁰ *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 4 (1936), p. 249-252.

⁴¹ *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 4 (1937), p. 281-283; p. 345-350; p. 381.

In mei 1939 wijst Jamin zijn lezers op de fragiele vrede in de wereld⁴². Banneux is de plaats bij uitstek waar aan de voeten van de Maagd der Armen, die zich in Banneux vertoond heeft voor *alle Natiën*, voor de vrede gebeden moet worden. In oktober 1939 bespreekt hij het uitbreken van de oorlog van Duitsland tegen Polen in de voorgaande maand en de mobilisatie van het Belgisch leger die daarop gevolgd is⁴³. Het is voor hem de gelegenheid om tot een mobilisatie van gebed voor de vrede op te roepen. Een maand later is het hoofdartikel van dr. Havet⁴⁴. Hij beschrijft de oorlog die in Polen begonnen is als “de uitzinnige kamp van het bolsjevisme en het nazisme tegen het christendom, tegen de menselijke vrijheid, tegen alles wat sedert eeuwen de eer en de grootheid van Europa uitmaakt”. De auteur beschrijft hoe op zondag 15 oktober in Banneux een *boete- en gebedsdag voor de wereldvrede en voor de bescherming van België* doorgegaan is, waar volgens hem wel 12.000 bedevaarders de Hemel smeekten het oorlogsgevaar af te wenden. De auteur portretteert de mensen die in nood bescherming zoeken bij Onze-Lieve-Vrouw:

“Iedere familie treedt naar voren. De goede Moeder onthaalt ze liefdevol. Haar minzame glimlach beurt vader en moeder en kinderen op. Zij kent hun kommer van dit moment: vader zal misschien opgeroepen worden bij het leger. Hoe moet het huisgezin dan leven ? Wat zal er van de zes kinderen geworden ? Het arbeidersgezin kan enkel van het dagelijks inkomen leven ... Angst vervult de harten. De heilige Maagd kijkt de moeder aan en de moeder begrijpt dezen blik. Vader en kinderen spoort zij tot betrouwen aan en allen keeren moedig, ja blijgemoed huiswaarts.

Nu treedt eene arme moeder met een kindje op den arm naderbij. De man kon niet komen. De werkloosheid voerde het spook der ellende in den onlangs gestichten huiskring. De goede Maagd der Armen bekijkt het kindje en de treurende moeder. Zij ook heeft gezinsarmoede gekend. Zij weet welke vertroosting er vannooide is, welke beloften er verwacht worden. Zij schenkt haren moederlijken zegen.

Daar komt een kroostrijk gezin: vijf zonen, twee dochters. Twee dokters, twee ingenieurs, één zoon missionaris. De twee meisjes zijn nog tamelijk jong. De moeder is een verstandige en vrome vrouw, sedert eenige jaren weduwe. Op wijze en waardige wijze bestuurt zij haar huis. Een harer zonen is niet gekomen. Hij heeft den godsdienst verlaten, ja hij bestrijdt hem. De familiebijeenkomsten vlucht hij. Met tranen in de stem verhaalt de moeder de smartelijke bijzonderheden aan Onze-Lieve-Vrouw der Armen, die met goedheid de klacht van de bedroefde moeder aanhoort. Zij heeft een zoon verloren, een zoon dien ze hartstochtelijk liefheeft. Na die moeder en hare familie getroost te hebben, doet de Maagd der Armen Hare laatste aanbevelingen: Bidt, bidt, bidt veel, bidt altijd. Valt Mijn Zoon lastig, als het mogelijk ware, met uwe gebeden, en u zult de terugkeer van die ziel bekomen. U weet ten andere, dat Ik de Toevlucht der zondaren ben, de Hulp der Christenen. Geloof in Mij, en hoe hopeloos het geval u ook toeschijnt, aarzelt niet, bidt, bidt altijd met geloof en betrouwen, met het sterk en vurig geloof dat mijn Zoon zoo welgevallig is.

Voor onze moeder, de Maagd der Natiën, knielt een priester neder. Het is een apostel van het volk. Hij smeekt Haar van ons af te weren het groote gevaar van den Sowjet-voortgang in Europa. Hij herinnert aan den reusachtigen arbeid van de groote apostelen en martelaren die gewrocht hebben aan de bekeering van Rusland, van de Baltische Staten, van Duitschland, Polen, Oekraïne, Holland, België, Frankrijk, Spanje, Engeland, Ierland en van Italië.

...

De huidige toestand is het gevolg van vele fouten: van de ergernissen, van het ongeloof, van de systematische ontkersteningsactie. De overtredingen van Gods wetten worden vroeg of laat gestraft, bij de volken zoowel als bij de enkelingen. Europa lijdt op dit uur onder de gevolgen van zijn hoogmoed, zijn

⁴² *Virgo pacis*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 7 (1939), p. 1-4.

⁴³ Louis JAMIN, *Mobilisatie*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 7 (1939), p. 173-177.

⁴⁴ J. HAVET, “*Indien U geen boete doet, zult U allen vergaan*”. *Boete- en gebedsdag op 15 oktober 1939*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 7 (1939), p. 197-202.

ontucht en geldzucht, zijn onzinnige afgunst om de goederen van den evennaaste, zijn rooverijen, dieft en leugens, zijn systematische geboortebeperving ...”

15 Oktober 1939: Gezicht op de Esplanade, tijdens de H. Mis.

Massaal, maar in ordelijke rijen volgen de bedevaarders de diensten op de esplanade tijdens de gebedsdag van 15 oktober 1939 (jaargang 7, p. 210-211).

In december benadrukt Jamin nog eens hoe helend en tegelijk efficiënt de bedevaart naar Banneux kan zijn in tijden van oorlogsdreiging⁴⁵.

1.1.3. De uitbouw van het heiligdom

In maart 1935 bespreekt Jamin zijn droom om in Banneux een Mariamuseum en een aan Maria gewijde bibliotheek in te richten in een nieuw gebouw, dat ook de zetel van de Internationale Gebedsunie zou kunnen huisvesten⁴⁶. In dat Mariamuseum moeten bezoekers informatie kunnen vinden over andere bedevaartplaatsen waar Maria vereerd wordt en over de eredienst voor Maria op verschillende plaatsen in de wereld.

In mei en november 1935 behandelt hij naar aanleiding van de inschrijving van het 100.000ste lid, de groei van de Internationale Gebedsunie⁴⁷. Hij herinnert er zijn lezers aan dat dankzij die vereniging er wereldwijd dagelijks wel een miljoen Weesgegroeiten gebeden worden door mensen die zich geestelijk verenigd weten met de bedevaarders die in Banneux aan het avondgebed deelnemen. Verschillende weldaden, en vooral veel bekeringen, mogen beschouwd worden als het resultaat van dat gebed. In januari, februari en maart 1936 behandelt de kapelaan de realisaties van de Gebedsunie en de andere realisaties in Banneux, drie jaren na het begin van de verschijningen⁴⁸. In augustus 1939 bespreekt hij weer het belang en het succes van de Internationale Gebedsunie, dan naar aanleiding van de inschrijving van het 400.000ste lid op 13 juli van dat jaar⁴⁹.

⁴⁵ Louis JAMIN, *De bedevaart naar Onze-Lieve-Vrouw-Banneux*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 7 (1939), p. 225-229.

⁴⁶ *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 2 (1935), p. 273-282.

⁴⁷ *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 3 (1935), p. 1-8, p. 221-226.

⁴⁸ *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 4 (1936), p. 277-282, p. 309-312, p. 341-348.

⁴⁹ Louis JAMIN, *400.000*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 7 (1939), p. 93-100.

In september 1935 brengt hij onder de titel *Bidt veel ...* een uitgebreid verslag van het tweede congres van de Internationale Gebedsunie van 10 tot 18 augustus⁵⁰. In september 1936 geeft hij een verslag van het derde jaarlijks congres⁵¹.

In april en mei 1936 bespreekt hij het belang van de eucharistie in Banneux⁵², en de rol van de kapel en van de toekomstige basiliek⁵³. In augustus 1936 gaat hij verder in op de noodzaak om in Banneux een basiliek te bouwen⁵⁴.

In november 1937 bespreekt hij hoe het heiligdom in Banneux tot dan toe uitgebouwd werd in het vertrouwen dat de Maagd der Armen ervoor zou zorgen dat alle rekeningen op tijd betaald zouden kunnen worden. De bouw van zowel de kapel als van het houten hospitaal, de aankoop van het bos van de verschijningen, van het kasteel van Fawes, van de grond voor de basiliek en andere projecten werden aangevangen zonder dat er op voorhand voldoende geld in kas was om de zaak te kunnen afwerken⁵⁵. Toch zijn alle rekeningen op tijd betaald. Hij kondigt nu de bouw van de nieuwe hospitaliteit aan, en voor de realisatie daarvan rekent hij op het gebed, de persoonlijke hulp en de financiële hulp van alle sympathisanten van Banneux⁵⁶.

Het hoofdartikel van het nummer van januari 1938, dat vijf jaar na de eerste verschijning verschijnt, is een fotoreportage over de uitbouw en de geschiedenis van het heiligdom⁵⁷.

In het hoofdartikel van januari 1940 beschrijft Jamin hoe er in België en in het buitenland steeds meer Banneuxkapellen opgericht worden, en welke positieve invloed zij vooral in socialistisch gezinde arbeidersbuurten hebben op het resultaat van het pastoraal werk van de plaatselijke pastoors⁵⁸.

1.1.4. *Mariaverering elders*

In juni 1935 behandelt hij de eeuwenoude verering van Maria als Aller Moeder in de Sint-Martinuskerk in Luik⁵⁹, in juli 1935 de geschiedenis van de verering van de Zwarte Lieve Vrouw in Verviers⁶⁰ en in augustus 1935 de verering van Onze-Lieve-Vrouw van de Rozenkrans in Moha

⁵⁰ *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 3 (1935), p. 141-174.

⁵¹ *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 4 (1936), p. 129-155.

⁵² *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 3 (1936), p. 381-386; 4 (1936), p. 1-5.

⁵³ Al gauw na de bouw van de kapel wordt duidelijk dat deze bidplaats en de open ruimte ervoor te klein zijn voor het aantal bedevaarders die Banneux bezoeken. Daarom vinden in de eerste jaren veel diensten plaats in de parochiekerk. Maar ook die wordt te klein. Vanaf 1936 is er sprake van de bouw van een basiliek in Banneux. Hoewel de collectes voor de bouw van de basiliek veel succes hebben, wordt zij nooit gebouwd.

⁵⁴ *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 4 (1936), p. 65-71.

⁵⁵ *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 5 (1937), p. 285-293.

⁵⁶ De hospitaliteit is het gebouw op de terreinen van het heiligdom dat gebouwd werd ten behoeve van zieke bedevaarders. In het Frans wordt het 'hospitalité' genoemd. De Nederlandse naam 'gastvrijheid' sloeg nooit aan. Vandaar de naam 'hospitaliteit'. Verderop wordt dit nog uitgebreid besproken.

⁵⁷ *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 5 (1938), p. 354-372.

⁵⁸ Louis JAMIN, *De kapellekens*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 7 (1940), p. 254-259.

⁵⁹ *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 3 (1935), p. 33-41.

⁶⁰ *Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 3 (1935), p. 69-75.

bij Hoei⁶¹. Het hoofdartikel van van mei 1936 gaat over Onze-Lieve-Vrouw van Foy⁶² en in april 1937 gaat het over Onze-Lieve-Vrouw van Groeninge in Kortrijk⁶³.

1.1.5. Armoede

In juni en juli 1936 behandelt Jamin de armoedige omstandigheden waarin de geboorte van Jezus plaatsvond en hij trekt de parallel met de armen waarvoor Onze-Lieve-Vrouw naar Banneux gekomen is⁶⁴.

In oktober 1936 wordt het hoofdartikel van de hand van Jamin vervangen door een uittreksel over het evangelie en de armoede uit het boek *À propos de l'évangile*, van G. Hoornaert S.J.⁶⁵. De auteur behandelt het gegeven dat Jezus, in een Romeinse cultuur waarin mensen op zichzelf gericht waren en armenzorg geen thema was, veel aandacht besteedde aan de situatie van de armen. Goed beschouwd heeft Jezus zich ook zelf gedurende zijn aardse leven niet aan de armoede onttrokken. Volgens de auteur is de zorg voor armen en zieken een wezenskenmerk van de katholieke kerk. Hij roept de lezers op het voorbeeld van Jezus te volgen en liefdevol aan de armen te geven.

1.1.6. Andere onderwerpen

In januari en februari 1935 behandelt Jamin de echtheid van de verschijningen⁶⁶. Hij beargumenteert dat enerzijds vanuit het onvermogen van Mariëtte om de woorden van de verschijningen zelf te bedenken en anderzijds vanuit de talrijke gunsten die bedevaarders in Banneux verkrijgen.

In oktober 1935 behandelt burggraaf Davignon het thema Banneux en de Mariale folklore⁶⁷.

In november 1936 behandelt Jamin de noodzaak om Christus in de wereld weer de plaats te geven die Hem toekomt⁶⁸. In mei en juni 1937 bespreekt hij het gevaar van de communistische pers in binnen- en buitenland⁶⁹. In april 1938 behandelt hij de internationale situatie, naar aanleiding van de Anschluss van Oostenrijk bij Duitsland⁷⁰. Het communisme en het nationalisme beschouwt hij als de grootste bedreigingen voor de vrede in Europa.

⁶¹ Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 3 (1935), p. 101-110.

⁶² Mariale Galerij. Onze-Lieve-Vrouw van Foy, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 4 (1936), p. 6-16.

⁶³ Ons Mariaal Museum, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 4 (1937), p. 400-405.

⁶⁴ Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 4 (1936), p. 33-38, p. 65-68.

⁶⁵ G. HOORNAERT S.J., Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 4 (1936), p. 177-186.

⁶⁶ Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 2 (1935), p. 217-222; p. 245-253.

⁶⁷ Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 3 (1935), p. 197-201.

⁶⁸ Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 4 (1936), p. 209-212.

⁶⁹ Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 5 (1937), p. 1-8, p. 57-63.

⁷⁰ Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 5 (1938), p. 481-489.

In december 1937 schrijft hij een bezinning ter voorbereiding van Kerstmis⁷¹.

In februari 1938 wordt het hoofdartikel ondertekend met het pseudoniem Slavus⁷². Het is een verslag van de drie dagen durende herdenking van de vijfde verjaardag van de verschijningen, op 15 januari in Banneux en op 16 januari in de kathedraal in Luik. In februari 1940 beschrijft J. Havet in het hoofdartikel het verloop van de herdenking van de verjaardag van de eerste verschijning op 15 januari, toen enkele honderden bedevaarders de vrieskou verbeterden en de plechtigheden aan de kapel en op de esplanade volgden⁷³.

Het hoofdartikel van juli 1939 is een vertaling van het artikel van E. Leroux in *Revue Ecclésiastique de Liège* over de eeuwfeestvieringen van het feest van het Heilig Sacrament in Luik⁷⁴.

1.2. Kroniek der feiten

In de *Kroniek der feiten* wordt verslag uitgebracht over de voornaamste erediensten, bedevaarten en belangrijke bezoeken die in Banneux plaatsvinden. De kroniek verschijnt vanaf het eerste nummer en heet dan nog *Laatste tijdingen*⁷⁵. Er wordt verslag uitgebracht over de eerste kaarsenprocessie in Banneux op 14 mei en over het begin van het uitgraven van de fundamente van de kapel op de plaats van de verschijningen op 16 mei 1933.

In het tweede nummer volgt een uitgebreid verslag over de eerste-steenlegging van de kapel op 25 mei 1933⁷⁶. De betrokkenheid van de paters van Tancrémont bij de ontwikkeling van het heiligdom in 1933 blijkt uit het feit dat twee van hen – Bonifatius del Marmol en Thomas Beckett – kapelaan Jamin assisteren bij de eerste-steenlegging.

Mariëtte hanteert de troffel bij de eerste-steenlegging op 25 mei 1933 (jaargang 1, p. 28).

⁷¹ Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 5 (1937), p. 321-323.

⁷² Banneux. Centrum van Mariale godsvrucht, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 5 (1938), p. 401-418.

⁷³ J. HAVET, *De zevende verjaardag*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 7 (1940), p. 281-287.

⁷⁴ E. LEROUX, *De eeuwfeestvieringen van het Heilig Sakramentsfeest te Luik*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 7 (1939), p. 61-66.

⁷⁵ *Laatste tijdingen*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 11.

⁷⁶ *Kroniek der feiten*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 27-34.

Vanaf het derde nummer heet de rubriek *Kroniek der feiten*. In dat nummer wordt aandacht besteed aan de voornaamste bedevaarten van de maand daarvoor en aan de vorderingen van de bouw van de kapel⁷⁷. Tot de voornaamste bezoekers van die maand hoort de opperaalmoezenier van het Belgisch leger, monseigneur Dugardyn, die op 27 juni in Banneux was. Bovendien kan de redactie melden dat de jaarlijkse samenkomst van de Waalse Kajotters op 30 juli in Banneux en Tancremont zal doorgaan.

Al snel kan de redactie het bezoek van grotere groepen en van andere personaliteiten melden. In augustus 1933 gaat het in deze rubriek onder andere over een bedevaart van veertig mijnwerkers uit Waterschei en over een bedevaart van 1.200 mensen uit Antwerpen, over de bezoeken van bisschop Decléene van Leopoldstad, van twee Aziatische bisschoppen en van kanunnik Cardijn, over de jaarlijkse samenkomst van de Waalse Kajotters die dat jaar in Banneux plaatsvond, en over de bedevaart van de Sint-Vincentiusconferentie van de parochie Saint-Martin in Luik, die op die manier de honderdste verjaardag herdacht van de stichting van de eerste conferentie in Parijs. De plechtigheden op 15 augustus lokten volgens de redactie wel 60.000 bedevaarders naar Banneux. Die dag werd de klok van de kapel gewijd⁷⁸.

In september 1933 bericht de redactie onder meer over de bezoeken van vicaris-generaal Van der Mersch van Brugge en van voormalig minister Henri Heyman aan het heiligdom⁷⁹. Voorts bezochten in de tweede helft van augustus 1933 de christelijke vrouwengilden uit Gent en groepen bedevaarders uit Saint-Ghislain, Brugge, Kalmthout, Moeskroen en Noord-Frankrijk Banneux.

In het volgende nummer wordt uitgebreid verslag gedaan van de eerste mis die in de kapel opgedragen werd op 8 september, de feestdag van Onze-Lieve-Vrouw-Geboorte⁸⁰. Voorts wordt bericht over bedevaarten van groepen uit Brussel, Beauvais, Mechelen, Tilburg, Antwerpen, Aywaille, Remouchamps, Gent en Sprimont.

Numer na nummer wordt kort verslag gedaan van de bedevaarten van groepen en van opvallende individuen. In december 1933 zijn dat een Benedictijnerpater uit Ierland die 300 brieven met gebedsintenties van landgenoten aan de voeten van de Maagd der Armen legt, en een Franciscaanse missionaris die voor zijn missie in Turkije komt bidden⁸¹.

In het nummer van augustus 1936 besteedt de redactie uitgebreid aandacht aan het bezoek van een groep bedevaarders uit India⁸².

De kroniek groeit uit tot een item waarin zo veel mogelijk bezoekers aan Banneux zichzelf vermeld moeten vinden. Zo veel mogelijk bedevaartsgroepen worden vermeld, en als het kan wordt hun activiteit in drie of vier regels beschreven. Het lijkt erop dat de redactie liefst elke groep zou willen vermelden. Als de redactie over een goede foto van een bedevaardersgroep beschikt, wordt die ook opgenomen. Op deze manier slaagt zij er in om van het tijdschrift nog meer *ons boekje* te maken.

⁷⁷ *Kroniek der feiten*, in *Banneux-Tancremont*, 1 (1933), p. 50-52.

⁷⁸ *Kroniek der feiten*, in *Banneux-Tancremont*, 1 (1933), p. 71-75.

⁷⁹ *Kroniek der feiten*, in *Banneux-Tancremont*, 1 (1933), p. 115. Henri Heymans was een van de voormannen van de Christelijke arbeidersbeweging. Van 1914 tot 1919 was hij voorzitter van het ACV, vanaf 1919 was hij lid van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en van 1927 tot 1932 minister van nijverheid, arbeid en sociale voorzorg.

⁸⁰ *Kroniek der feiten*, in *Banneux-Tancremont*, 1 (1933), p. 124-127.

⁸¹ *Kroniek der feiten*, in *Banneux-Tancremont*, 1 (1933), p. 198-199.

⁸² *Kroniek der feiten*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 4 (1936), p. 90-92.

Bijlage II bevat scans van de kroniek der feiten van oktober en november 1935. Die scans illustreren wat bedoeld wordt.

1.3. Kroniek der gunsten

De derde vaste rubriek is de *Kroniek der gunsten*. Hij verschijnt al in het eerste nummer van mei 1933. In deze rubriek worden de voornaamste weldaden beschreven die bezoekers van Banneux en andere vereerders van Onze-Lieve-Vrouw van Banneux aan haar voorspraak danken⁸³. Hierover zegt de redactie in het eerste nummer dat zij dit nieuws vooral opneemt omdat de bezoekers van Banneux er dikwijls naar vragen. Zij benadrukt dat zij geen uitspraak wil doen over het medisch karakter van die genezingen. Er zijn daarover immers nog geen op medisch onderzoek gebaseerde uitspraken gedaan en ook de kerkelijke overheid heeft er zich nog niet over uitgesproken. De redactie beklemtoont dat zij het woord *genezing* enkel gebruikt “in een brederen en een meer volkschen zin, namelijk als een persoon die ziek is of zich ziek gevoelt, geene ziekteverschijnselen meer vertoont”. Naast genezingen beschouwt de redactie ook bekeringen als weldaden die de bedevaarders in Banneux bekomen. In het eerste nummer wordt de genezing beschreven van de zeventigjarige *Mejuffer Celestine B. uit Waver*. Zij leed aan pijn, stramheid en duizelingen die haar het gaan bemoeilijkten, en genas daarvan tijdens haar bezoek aan Banneux en Tancrémont op 10 april 1933. Op 2 mei kwam zij de heilige Maagd in Banneux danken, waarbij iedereen kon zien dat zij geheel hersteld was. De auteur van het artikel rondt zijn bijdrage af met de opmerking dat “een persoon uit hare omgeving zich bekeerd heeft bij het vaststellen van dat wonderbaar feit”.

In het tweede nummer worden de genezingen van de 67-jarige Gilles Schleck en van een kleuter van 2,5 jaar besproken⁸⁴. Het zijn Gilles Schleck zelf en de verpleegster en de moeder van de kleuter die vertellen wat er gebeurd is. Gilles Schleck vertelt hoe hij ten gevolge van verschillende beroerten nog slechts met grote moeite kon gaan, en dat hij zich na een noeven ter ere van Onze-Lieve-Vrouw en het drinken van bronwater volledig genezen voelde. De moeder van de kleuter, Leopold R., vertelt dat haar zoontje ten gevolge van een kwaal aan de benen niet kon staan of gaan. Nadat zij en een verpleegster de voeten van het kind in het bronwater gehouden hadden en een paternoster gebeden hadden om zijn genezing af te smeken, verbeterde zijn toestand merkelijk. Na enkele maanden kon het kind gaan.

In het derde nummer worden niet alleen genezingen behandeld, maar ook zakelijke meevallers die aan de tussenkomst van Onze-Lieve-Vrouw van Banneux worden toegeschreven⁸⁵. Aan de genezingen van Willy Kohler⁸⁶ en van mevrouw Goethals⁸⁷ uit Antwerpen worden afzonderlijke artikels besteed, steeds op basis van getuigenissen van de betrokkenen. Bij beide artikels worden foto's van de begunstigten geplaatst.

⁸³ Antoine GHYS, *Kroniek van gunsten toegeschreven aan de Heilige Maagd welke men aanroept te Banneux*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 9-11.

⁸⁴ Antoine GHYS, *Kroniek der gunsten toegeschreven aan Onze Lieve Vrouw te Banneux vereerd*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 25-26.

⁸⁵ Antoine GHYS, *Kroniek der gunsten en feiten*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 42-44.

⁸⁶ Broeder CESAIRE, *Nota op Willy Kohler, genezen te Banneux*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 44-45.

⁸⁷ *Eene indrukwekkende genezing te Banneux*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 46-50.

In het vierde nummer wordt uitgebreid aandacht besteed aan vier wonderlijke genezingen. Een daarvan is die van de heer A.V. uit Huccorgne, nu een deelgemeente van Wanze. Zijn genezing wordt als volgt beschreven:

“Men signaleert insgelijks een genezing te Huccorgne.

M. A.V., geboren te Sijsele, den 21 november 1898, bediende bij de Steengroeven en Kalkovens “de la Meuse”, was door een erge ziekte aangetast en door den behandelenden geneesheer, dr. M. van Wanze, als ongeneesbaar op het getuigschrift vermeld. De ongelukkige, een waar levend geraamte geworden, kon enkel in leven blijven door steeds talrijker inspuitingen. Hij kreeg er zes per dag en was een echte morphinomane geworden.

Tweemaal had men hem een heelkundige bewerking doen onderstaan, telkens zonder gevolg. Er was voor hem geen andere toevlucht meer dan het gebed.

Den 14 april laatstleden kwam hij, per auto gevoerd, ter bedevaart naar Banneux.

Denzelfden dag was er verbetering, geen genezing.

Een weinig later, een merkelijke beternis. De zieke beslist plots geen enkel geneesmiddel meer in te nemen, en hij stopt al de morfiën-inspuitingen. Dat alleen had hem moeten een vreeselijken slag toebrengen: niets gebeurde. A.V. voelde zich schielijk hersteld. Hij vond den slaap en den eetlust terug. Op dit oogenblik leeft hij zoo normaal als iedereen: hij rijdt per fiets, per moto en is als 't ware verzeen.”

Na de genez'ng, den 4 juni 1933.

Een foto van A.V., volgens het onderschrift genomen op 4 juni, toont een volledig herstelde man (jaargang 1, p. 83).

In het nummer van september 1933, worden zes bladzijden besteed aan de beschrijvingen van drie wonderlijke genezingen⁸⁸. Naast de genezingen van de zusters Daria en Verona uit het klooster van de Annunciaden in Huldenberg, wordt aandacht besteed aan de genezing van een Spaanse *anarchist*, Benito Garcia:

“Aangezien de dagbladen de genezing gemeld hebben van Benito Garcia-Pelegri, geven wij hier ook eenige bijzonderheden, in afwachting onze lezers volledig op de hoogte te brengen van dit geval, dat bij het eerste uitzicht volstrekt buitengewoon is. De verzekering tegen arbeidsongevallen had hem eerder 50 % werkonbekwaamheid toegekend. Een ernstig onderzoek is ingesteld.

Wij hadden het genoegen den gelukkigen begunsteling te ontmoeten, den dag na zijn genezing, woensdag 23 oogst in de pastorij te Banneux.

Met stralenden blik vertelde hij ons hoe zijn arm gewond werd bij een ontploffing door een stuk gietijzer, hoe hij velerlei verplegingen beproefde, in klinieken te Napels en te Dusseldorf, ten einde de afzetting van zijn lidmaat te verhinderen, hetgeen noodzakelijk bleek ter oorzaak der woeking van koudvuur. Alles was vruchteloos.

Zijn vrouw, afkomstig uit de streek van Verviers, had in de Avant-Garda de verhalings der verschijningen te Banneux gelezen. Zij vatte het plan op te voet de bedevaart naar het genade-oord te ondernemen.

Zij kwamen aan te Banneux den woensdag 22 oogst. Na een bad genomen te hebben in de piscien, begaf hij zich naar de kapel, en daar, terwijl hij den zieken arm naar Onze Lieve Vrouw toe in de hoogte stak, zegde hij heel eenvoudig, daar hij niet kon bidden:

Ziedaar mijn arm, genees hem, toon dat ge wel de Maagd der Armen zijt ... Ik kom van zoo ver opdat gij mij zoudet genezen.

Hij dompelde dan den arm in een emmer water dien men aangebracht had. Plots ging zijn hand open en toe, hij trok den arm uit het water en riep uit: Bidt niet meer, ik ben genezen.

Na een verblijf van enkele dagen te Banneux is hij naar Spanje teruggekeerd, waar hij verlangt het goede zaad rond te strooien en de vereering tot de Maagd der Armen te verspreiden.

Moge onze Goede Moeder, na het lichaam van dien bekenden anarchist genezen te hebben, zijn hart vernieuwen en van hem een apostel maken in dat ongelukkige land. Dit ware reeds een aanvang van de door haar gedane belofte, gekomen te zijn voor alle natiën.”

De foto's bij het artikel over de genezing van Benito Garcia (jaargang 1, p. 110-111).

⁸⁸ *Kroniek der gunsten, in Banneux-Tancrémont, 1 (1933), p. 109-114.*

In oktober 1933 komt de redactie terug op het geval A.V. dat eerder besproken werd. A.V. blijkt Aloïs Vermersch te heten⁸⁹:

“De genaamde Vermersch Aloïs werd geboren te Sysseele, den 28-11-1898. Hij woont op dit oogenblik te Huccorgne. Zijn vader is nog in leven en verkeert in goede gezondheid. Zijn moeder is gestorven ten gevolge van longontsteking, op 28-jarigen ouderdom. Aloïs was eenig kind. Hij huwde met mej. Germaine Piot. Uit dat huwelijk werd een lief meisje geboren, dat nu elf jaar oud is. Vermersch bleef onder de wapens gedurende vier jaar (van 1919 tot 1923). Nu is hij bediende bij de Steengroeven en kalkovens te Moha. Tot in 1930, verklaarde hij, was hij nooit ziek geweest. Zijn gewicht was alsdan 60 kg.

De aanvang zijner kwaal deed zich voor in april 1930. Plots werd hij aangegrepen door een buitengewoon erge crisis in den buik. Herhaalde braken, zware maagkrampen, gevolgd van algemeene pijnen in den buik. De behandelende dokter, dien men ontboden had, meende dat de kranke leed aan vergiftiging door voeding. Na enkele dagen schenen de pijnen gestild, doch na twee of drie weken herbegon de maagontsteking erger dan tevoren en de zieke moest opnieuw te bed blijven gedurende verscheidene dagen. Een derde crisis ontstond eenigen tijd nadien, gevolgd door een vierde, na tusschenpoozen van minder of meerderen duur. Een andere dokter werd geraadpleegd. Deze oordeelde dat het aanvallen van zware hoofdpijnen waren. Nog een andere (dr. Delvaux) onderwierp de zieke aan de behandeling voor eene maagzweer. Al die pogingen waren vruchteloos. De krisissen hernamen, zoo talrijk en zoo ernstig als voorheen. De zieke verzwakte aanmerkelijk en moest alle arbeid staken in den beginne van het jaar 1931. Allerhande regiemen werden beproefd en allen bleven zonder uitslag. Vermersch, door de pijnen en door gemis aan voeding gansch onderkomen, moest weldra bedlegerig blijven. Zijn behandelend geneesheer (dr. Mélin uit Wanze) die hij terug bij zijn lijdensbed geroepen had, kwam ertoe te besluiten, als laatste redmiddel, een heelkundige bewerking te beproeven.

De zieke werd in januari 1932 overgebracht naar de kliniek te Ougrée-Marihaye. Zijn toestand was uiterst zorgelijk. De ongelukkige scheen een levend geraamte, hij woog 35 kg.

Heelkundige Christophe die hem onderzocht, gaf als diagnostiek aan: een waarschijnlijke verstopping van den duodenum. De heelkundige bewerking werd gedaan eenige dagen nadien en de heelmeester scheen zeer onzeker over de oorzaak der ziekte. Een maand ongeveer na die operatie hernamen de buikcrisissen net als voorheen en de zieke, die intusschen de kliniek had verlaten, moest opnieuw te bed blijven om niet meer op te staan. In oktober 1932 wenschte hij dr. Roland uit Hoei te raadplegen. Men bracht hem over naar de kliniek en een radiografie, die men aanstonds maakte, liet geen enkel anatomisch letsel bespeuren. Enkel scheen de maag lichtjes afhangend.

Eenige dagen nadien werd een tweede operatie gedaan, deze maal door dokter Bolland. Nogmaals kon geen nauwkeurig diagnostiek gegeven worden. Ongelukkiglijk was de zieke pas te zijner terug, toen de braken en de pijnen hernamen. De behandelende dokter, die zelf wanhopig was, schreef morfin voor om de pijnen te stillen. Men gaf aan den armen zieke eerst eene inspuiting per dag, daarna twee, later drie en weldra werd Vermersch morfinomaan. Zes, zeven inspuitingen daags werden hem toegediend, hetzij door zijn vrouw, hetzij door zichzelf. Daar zijn algemeene toestand steeds verergerde, werd hem door zeer eerwaarden heer Brabant, pastoor der parochie, de laatste Sakramenten gedragen. Op dit oogenblik gaf de behandelende geneesheer, dr. Mélin uit Wanze, aan de familie een getuigschrift luidend dat Vermersch door een ongeneesbare ziekte was aangetast.

Het is alsdan (14 april) dat men ertoe besloot ter bedevaart te komen naar Banneux. De zieke, in een auto gelegd, vergezelde de familieleden. Hij dronk een weinig water van de bron, bad langdurend op de plaats der verschijningen en keerde terug, uiterst vermoeid door de reis. En zijn pijnen verergerden nog naderhand. Toch bleef zeer eerwaarde heer Brabant op de Maagd der Armen betrouwen en den 8 juni richtte hij een bedevaart in naar Banneux met talrijke parochianen, om de genezing van zijn armen zieke af te smeeken. En den avond zelf van die bedevaart, rond acht uur, kon Vermersch heel gemakkelijk een tasje vleeschnat innemen, zonder braken noch pijnen, wat sedert lang niet meer gebeurd was.

's Anderendaags, 9 juni, leed de zieke minder dan gewoonte, eenige lichte voedingsmiddelen kon hij innemen, en daar de pijnen volledig gestild waren, hield men plots het toedienen der morfin op. Den dag nadien, 10 juni, was de genezing volledig. Enkel uit vrees dierf de zieke slechts lichte spijs gebruiken,

⁸⁹ *Kroniek der gunsten en genezingen, in Banneux-Tancrémont, 1 (1933), p. 128-135.*

maar hij kon ze zonder de minste moeite verteren. Vanaf de volgende dagen at Vermersch zoo goed als voor zijn ziekte-tijd, had geen de minste pijn meer en hernam zeer spoedig zijn krachten en zijn gewicht.

Men bemerkte dat sedert 9 juni geen enkele morfineninspuiting nog werd gedaan, zonder dat de zieke er schade onder leed. Nu weegt hij 60 kg., en den 4 september 1933 hernam hij zijn normale bezigheden."

Photo van Mr Vermersch genomen den 24 September 1933. Hierboven, cliché genomen tijdens zijn verblijf in de kliniek.

Aloïs Vermersch, na en voor zijn genezing (jaargang 1, p. 130.)

Andere correspondenten hadden de redactie in de maand daarvoor geschreven over de genezing van mevrouw M.L. uit Mechelen-aan-de-Maas, die op 10 september op bedevaart naar Banneux gekomen was, en over de redding van het Zwitserse dorp Evolène dat aan een brand ontkomen was nadat de dorpspastoor de Maagd der Armen aanroepen had⁹⁰.

Van dan af bevat ieder nummer enkele bladzijden met getuigenissen van mensen die op voorspraak van de Maagd der Armen genezen werden, lukten voor een examen of werk en een inkomen verwierven. In het achtste nummer, van december 1933, staan voor het eerst getuigenissen van genezingen in het buitenland die aan de voorspraak van de Maagd der Armen toegeschreven worden⁹¹. Het gaat om een vierjarig kind in Brazilië, dat genas van brandwonden, en om een bejaarde vrouw in Oostenrijk, die "eene gansch merkwaardige beternis" ondervond van een kwaal aan haar benen. In het nummer van januari 1934 worden, tussen verschillende gunstelingen in België, ook genezingen in Congo, Frankrijk en Nederland gemeld⁹².

⁹⁰ *Kroniek der gunsten en genezingen*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 132-135.

⁹¹ *Men schrijft ons*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 189.

⁹² *Kroniek der gunsten*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1934), p. 217-218.

Op 24 mei 1934 meldt F. le C. aan de redactie dat hij/zij op voorspraak van de Maagd der Armen verschillende gunsten bekomen heeft:

“Ik kom u nogmaals de bijzondere gunsten mededeelen aan mijne familie geschonken door de barmhartige goedheid van de Maagd der Armen:

1. Een goede plaats van onderwijzeres, in eene katholieke familie;
2. Een comfortabele en goedkope woning, gevonden na lange en vruchteloze opzoekingen;
3. De terugkeer tot God van een sedert 9 jaar verloren ziel, maar die, ondanks alles, een groot vertrouwen had behouden in Onze Lieve Vrouw;
4. Eene geestelijke gunst;
5. De bijna onmogelijk geachte verlossing van communistische, goddelooze inwoners, die werkelijk gekant waren tegen den godsdienst en de godsdienstige betoogingen. Zij bedreigden zelfs mijne zuster met slagen;
6. Eene tante die reeds ontsnapte aan de afzetting van een been, kan goed gaan en lange wandelingen doen.”

Om een idee te geven van de verdere inhoud van deze rubriek bekijken we voor ieder jaar de maand augustus. In het nummer van augustus 1934 wordt over 9 bladzijden uitvoerig verslag gedaan over genezingen in België, Duitsland, India, Zwitserland en Luxemburg⁹³. Een jaar later, in augustus 1935, worden acht bladzijden besteed aan 24 genezingen in België, Polen, Nederland en Duitsland⁹⁴. Enkele voorbeelden:

“Doornik, 23 juni.

De kleine L.H., 8 jaar oud, viel op zoo’n ongelukkige wijze op den rechter elleboog dat deze brak. De arm zwol, en de beenbreuk genas niet. Na belofte eener noveen tot O.L. Vrouw van Banneux, en oplegging van verbanden met het mirakuleus water, trad een merkbare beterschap in, plots verdween het gezwel omzeggens en de genezing trad spoedig in. Dank weze gezegd aan O.L. Vrouw van Banneux.”

“E., 2 juli 1935

Met liefderijken dank zend ik de honderd frank die ik beloofd had aan Onze Lieve Vrouw van Banneux om de genezing te bekomen van eene voetwonde. Na verscheidene novenen is de wonde gansch geheeld.”

“A., 7 juli

Mevrouw B. had in juli 1934 de volgende gunst bekomen: haar achtjarig dochttertje Marie Louise werd door kropgezwel aangetast. De dokter kon het van in den beginne diagnosticeren.

De moeder en het kind kwamen ter bedevaart naar Banneux, verbanden met water van de bron werden gelegd, en het kropgezwel verdween trapsgewijze.

Onlangs bevond mevrouw B. zich ter oorzaak van verkoopen op krediet, in een critischen toestand. Zij aanriep de heilige Maagd der Armen, en ’s anderendaags kwam een persoon die haar een groote som verschuldigd was, haar schuld betalen.”

“Etterbeek, 12 juni.

Ik heb het genoegen u te melden dat mijn neefje voor wie ik in maart laatstleden om gebeden verzocht, volkomen genezen is. Niet genoeg zouden wij de heilige Maagd der Armen kunnen bedanken voor die groote bekomen genade!

⁹³ *Kroniek der gunsten*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 2 (1934), p. 89-97.

⁹⁴ *Kroniek der gunsten*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 3 (1935), p. 127-135.

Ik moet er aan toevoegen dat in menigvuldige omstandigheden Onze Lieve Vrouw van Banneux mij geholpen heeft. Innigen dank voor al die kleine gunsten.”

In augustus 1936 vult de Kroniek der gunsten acht bladzijden. Uitvoerig wordt stilgestaan bij de genezing van zuster Gummara van de Congregatie van Sint-Vincentius in Opwijk. De zuster had in februari 1930 op een verroeste nagel getrapt en sindsdien kwam het niet meer goed met haar rechtervoet. De ene operatie volgde op de andere en haar voet werd gedeeltelijk geamputeerd. In juli 1933 was er zelfs sprake van de amputatie van haar rechterbeen. In september van dat jaar echter, nadat de zusters van haar klooster een aantal novenen gebeden hadden ter ere van Onze-Lieve-Vrouw van Banneux en de zieke regelmatig water van de bron in Banneux gedronken had, verdween de pijn en kon de zuster weer lopen. Twee geneesheren verklaarden dat het om een *buitengewone* genezing ging.

Verder bevat het nummer van augustus 1936 getuigenissen over genezingen in Schilde, Virton, Namen, Herve, Gouvy, Brussel, Strée, Flémalle en Haccourt. Een jongeling uit Eysden in Nederland getuigt dat hij na zes jaar vergeefs *een goede betrekking* gezocht te hebben, dankzij *de moederlijke goedheid van de heilige Maagd der armen* een zeer goede job gevonden heeft. J.P. uit Brussel meldt dankbaar *een groote geestelijke gunst voor een persoon in haar omgeving*. Een lid van de Internationale Gebedsvereniging uit Frankrijk meldt twee genezingen en twee bekeringen, waaronder die van *een arme ongelovige jongeling, een ware godsdiensthater*.

In augustus 1937 loopt de Kroniek der gunsten van bladzijde 157 tot bladzijde 164⁹⁵. Mariavereerders uit Luik, Turnhout, Heusy, Nessonvaux, Waver, Antwerpen, Spy, Blegny, Spa, Verviers, Oupeye, Anvaing en Marchovelette in de provincie Namen, en anderen uit Duitsland, Frankrijk en Nederland melden genezingen en geslaagde heelkundige ingrepen. Mevrouw F. uit Petit-Rechain meldt dat zij na een noeven tot Onze-Lieve-Vrouw van Banneux een goede huurder vond. M.D.L. uit Tielt dankt Onze-Lieve-Vrouw voor *talrijke tijdelijke gunsten*, waaronder de voorspoedige geboorte van haar jongste kind. H.A. uit Seraing geeft zich niet bloot, maar stuurt samen met een brief *een offergift voor de kapel, uit dankzegging voor de Heilige Maagd der Armen die mij tot hiertoe beschermde tijdens een zaak die naar een spoedige en gelukkige ontknoping schijnt te gaan ...* Zuster Marie C. werkt in een katholieke missie in Congo en had het geluk een stervend kind te mogen dopen: *Ik heb zooeven een doopsel in extremis toegediend aan een baby van veertien dagen, wier ouders protestant zijn. Het kind was stervend. Bij mijn voorstel te doopen, weigerde de moeder op categorieke wijze. Ik trachtte haar te overtuigen. Opnieuw formeele weigering. In stilte aanroep ik Onze-Lieve-Vrouw van Banneux, en plots zegt de moeder “Doopt haar ...” Ik was er ten zeerste door aangedaan. De kleine Madeleine is kort daarop gestorven.* P.E. uit Tongeren zegt dank voor *twee bekomen genaden*. J.G. uit Carlsbourg in de provincie Luxemburg meldt de bekering van een 75-jarige *ouderling* in stervensgevaar. Nadat hij biechtte en godvruchtig de laatste sacramenten ontvangen had, is ook zijn gezondheidstoestand merkkelijk verbeterd. Father G.H. werkt in een katholieke missie in China. Hij getuigt over de hulp van Onze-Lieve-Vrouw in zijn strijd tegen *bandieten en bolsjeviki* die zijn missie bedreigen: *Zoodra de feiten van Banneux mij ter kennis werden gebracht, voelde ik mij aangegrepen door een groot vertrouwen jegens die goede Maagd der Armen en der Natiën. Telkenmale dat de invallen van de bandieten en de bolsjeviki mijn Christenheid in gevaar brachten, aanriep ik Onze-Lieve-Vrouw van Banneux met de belofte haar weldaden ruchtbaar te maken, en op plotse en onvoorziene wijze week het gevaar, zoodat de bescherming van Maria*

⁹⁵ *Kroniek der gunsten*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 5 (1937), p. 157-164.

werkelijk uitstraalde. De heilige Maagd van de armen weze meer en meer bemind en vereerd! M.v.d.D. uit Heerlen dankt de Maagd der armen voor *het welslagen van een moeilijk examen*.

In augustus 1938 vult het verslag over de dankzeggingen voor genezingen die de redactie in Banneux in de maand daarvoor ontving tien bladzijden⁹⁶. Mensen uit Verviers, Antwerpen, Lovendegem, Rossignol, Brussel, Ensival, Luik, Maastricht, het eiland Mauritius, Kortrijk, Loenhout, Neerheilissem, Hoei, Montreal en Brugge melden diverse genezingen. Een gelukkige grootmoeder uit Frasnes-bij-Couvin dankt Onze-Lieve-Vrouw van Banneux voor de voorspoedig verlopen bevalling van haar dochter. Een jongeling uit Aarlen, die *sedert lang smeekte een betrekking met toekomst te mogen bekomen*, dankt Maria omdat hij in het leger aangenomen is. Ook een anonieme Mariavereerder uit Rotem dankt Onze-Lieve-Vrouw omdat hij werk gevonden heeft. Een lid van de Gebedsunie uit Beyne meldt dankbaar dat hij *in een zeer moeilijk examen* geslaagd is. E.V. uit Seraing is dankbaar voor *het onverhoopte slagen van een examen dat over mijne toekomst zou beslissen*. Ook M.V. uit Avelgem en P.L. uit Zwitserland slaagden in examens. Mevrouw D. uit Gent is discreet. Zij *stort haar penning voor den opbouw der toekomstige basiliek ter eere van de H. Maagd, uit dankzegging voor een groote genade*.

In augustus 1939 is het overzicht van de dankzeggingen nog vijf bladzijden lang⁹⁷. Mensen uit Meerle, Gent, Grâce-Berleur, Turnhout, Antwerpen, Lommel, Ingelmunster, Maaseik, Brussel, Verviers, Waleffes, Zwevegem, Luik, Canada en Nederland getuigen over genezingen die zij aan de tussenkomst van de Maagd der Armen toeschrijven. N.L. uit Paliseul heeft een tip voor de *Wanhopige zielen, wendt u tot Onze Lieve Vrouw der Armen, want Zij geeft alles wat men Haar met vertrouwen vraagt. Zij heeft ons zooeven eene zeer belangrijke gunst geschonken en ons in een pijnlijken toestand beschermd*. M.T.W.M. uit Luik dankt Onze-Lieve-Vrouw omdat er weer vrede heerst in zijn/haar huishouden: *Ter oorzaak van een kind waren zware zorgen en pijnlijke oneenigheden in de familie ontstaan. Ik kwam tot de overtuiging dat enkel tussenkomst van Hierboven redding kan brengen. Daarom nam ik met groot vertrouwen mijne toevlucht tot Onze-Lieve-Vrouw der Armen. Ik werd boven mijne verwachtingen verhoord. Mijn kind is opnieuw braaf geworden, als voorheen. Op het begin van dit jaar was ik erg ziek. De dokter vreesde eene zware aandoening. Ik begon eene novene tot Onze Lieve Vrouw der Armen, al eer de dokter uitspraak zou doen. Deze heeft hierna bekend dat sindsdien het erg karakter helemaal verdwenen was*.

1.4. Bilan der gunsten

Vanaf de eerste jaargang tot in 1937 verschijnt de *Bilan der gunsten*. Het is een jaarlijks overzicht van de gunsten die aan de voorspraak van de Maagd der Armen toegeschreven worden, en die in de loop van het jaar daarvoor aan het bestuur van het heiligdom gemeld werden. De Bilan verschijnt voor het eerst in het maartnummer van 1934⁹⁸. Ondanks het feit dat hij een lange lijst weldaden kan publiceren – de lijst is twaalf bladzijden lang – wijst kapelaan Jamin er zijn lezers op dat het belangrijk is dat nog veel meer zieken niet genezen maar wel gesterkt weer uit Banneux vertrekken: *Wanneer zekeren dag 120 zieken voor de kleine kapel nederliggen en er vernemen, met tranen van ontroering in de oogen, de waarde van het lijden dewelke hun meer*

⁹⁶ *Kroniek der gunsten*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 6 (1938), p. 125-135.

⁹⁷ *Kroniek der gunsten*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 7 (1939), p. 101-105.

⁹⁸ *Bilan der gunsten*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 1 (1934), p. 268-279.

gelijkenis met Christus verleent, en wanneer diezelfde zieken meer gesterkt dan ooit terugkeeren omdat ze het kruis hebben aanvaard, dan is het groote doel bereikt. En indien de heilige Maagd de lichamen geneest omdat de menigte een zichtbaar teeken eischt, dan is het enkel om de zielen te veranderen en om hun opnieuw de groote waarheden aan te leeren door haar Zoon geopenbaard.

In het nummer van maart 1935 is de lijst negen bladzijden lang⁹⁹. In maart 1936 vult de lijst van genezingen in België veertien bladzijden¹⁰⁰. In mei 1937 is de Bilan der gunsten, met de voor het jaar 1936 uit België gemelde genezingen, 29 bladzijden lang¹⁰¹.

In bijlage III is de Bilan der gunsten van maart 1936 opgenomen.

1.5. Het Werk van de Maagd der Armen

Vanaf het vijfde nummer van de eerste jaargang verschijnt deze rubriek, waarin bericht wordt over de uitbouw van het heiligdom. Lezers kunnen van nabij de bouw van de kapel, de aankoop en uitrusting van het kasteel van Fawes, de bouw van de hospitaliteit, de voorzieningen voor armen en de groei van de Internationale Gebedsunie volgen. Belangrijk is dat de redactie niet alleen meldt wat de stand van zaken is, maar ook wat er nog nodig is en hoe de lezers kunnen bijdragen aan de verdere uitbouw van ieder onderdeel van het heiligdom. Vanaf het zesde nummer van de eerste jaargang wordt deze rubriek onderverdeeld in subrubrieken, die gewijd zijn aan de kapel en aan het home voor de zieken in het kasteel van Fawes en in de hospitaliteit. Vanaf het eerste nummer van de tweede jaargang komt daar een subrubriek over de Internationale Gebedsunie bij en occasioneel wordt een subrubriek over werken voor de armen opgenomen. Vanaf juni 1936 is er ook een subrubriek over de voorgenomen bouw van een basiliek.

1.5.1. De kapel

Op 16 mei 1933, zo meldt de redactie in het eerste nummer, begonnen de *delvingswerken* voor de bouw van de kapel¹⁰². Negen dagen later, op donderdag 25 mei, feestdag van Ons-Heer-Hemelveert, leggen kapelaan Jamin en twee paters van Tancremont in aanwezigheid van de leden van vzw Caritas de eerste steen van de kapel¹⁰³. De kapel wordt gebouwd in de voortuin van het huis Beco, op de plaats waarvan de zienster zegt dat de Verschijning die aangeduid heeft. Op 15 augustus wordt de kapel onder de massale belangstelling van naar verluidt 60.000 aanwezigen ingewijd door deken Borgerhoff van Sprimont¹⁰⁴. Het gebouwtje is opgetrokken in *de bouwtrant der schoone Ardeensche landelijke kapellen*.

⁹⁹ Bilan der gunsten, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 2 (1935), p. 284-292.

¹⁰⁰ Bilan der gunsten, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 3 (1935), p. 350-363.

¹⁰¹ Bilan der gunsten. Jaar 1936, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 3 (1935), p. 332.

¹⁰² Laatste tijdingen, in *Banneux-Tancremont*, 1 (1933), p. 11.

¹⁰³ Kroniek der feiten, in *Banneux-Tancremont*, 1 (1933), p. 27-34.

¹⁰⁴ 15 Oogst. Wijding der Kapel van Onze Lieve Vrouw der Armen, in *Banneux-Tancremont*, 1 (1933), p. 75-82.

Het kleine gebouw was voltooid op 15 Oogst 1933 en werd alsdan ingewijd door Z. E. H. Borgerhoff, pastoor-deken van Sprimont.

De inwijding van de kapel op 15 augustus 1933 vond plaats onder massale belangstelling (jaargang 5, p. 355).

De bisschop van Luik verleent de toelating om vanaf september 1933 in de kapel de mis op te dragen. Kanunnik Dessain van het Luikse kathedraalkapittel bijt de spits af en draagt er op vrijdag 1 september de eerste mis op¹⁰⁵. Van dan af worden er *dagelijks vier, zes en soms tien missen* gedaan, meestal door de priesters die de bedevaartgroepen vergezellen. In het oktobernummer van 1933 staat de eerste oproep om cultusvoorwerpen voor de kapel te schenken. Om *zoo goed mogelijk het kunstkarakter en de eenheid van stijl te behouden* wordt schenkers gevraagd kapelaan Jamin te contacteren alvorens iets voor de kapel aan te schaffen¹⁰⁶. Vanaf januari 1934 en tot in het laatste nummer dat voor de Tweede Wereldoorlog verschijnt, wordt bericht over schenkingen van liturgische voorwerpen voor de kapel en er wordt gemeld welke objecten nog nodig zijn¹⁰⁷.

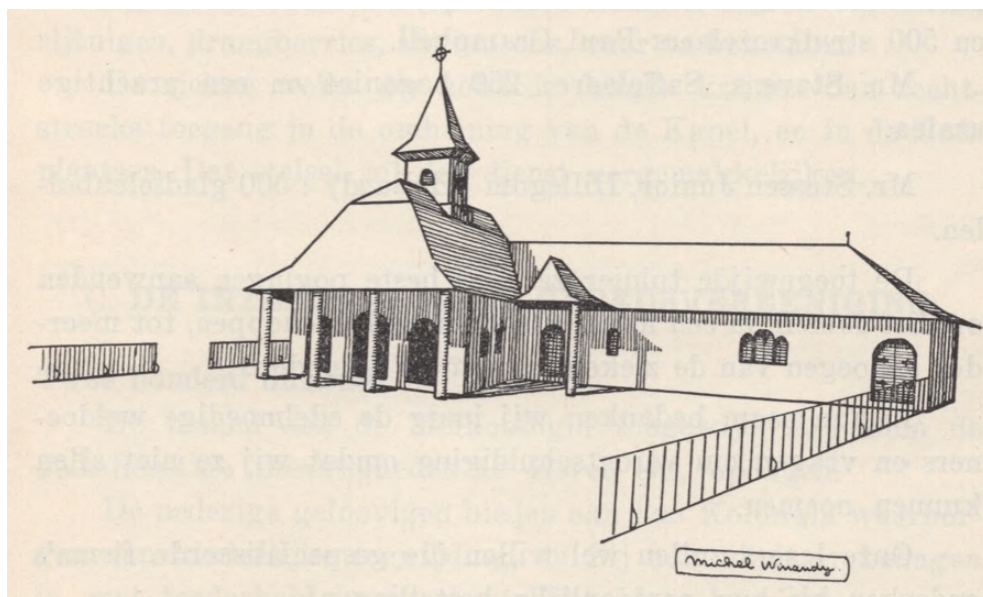
In mei 1936 wordt de uitbreiding van de kapel met een sacristie en een overdekte gebedsruimte aangekondigd¹⁰⁸.

¹⁰⁵ *Eerste plechtigheden*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 108.

¹⁰⁶ *Het Werk van de Maagd der Armen*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 138-139.

¹⁰⁷ *Het Werk van de Maagd der Armen*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 1 (1934), p. 235-236.

¹⁰⁸ *De kleine kapel*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 4 (1936), p. 29-30.

Een eerste schets van de geplande uitbreidingswerken bij de kapel, van de lente 1936 (jaargang 4, p. 29).

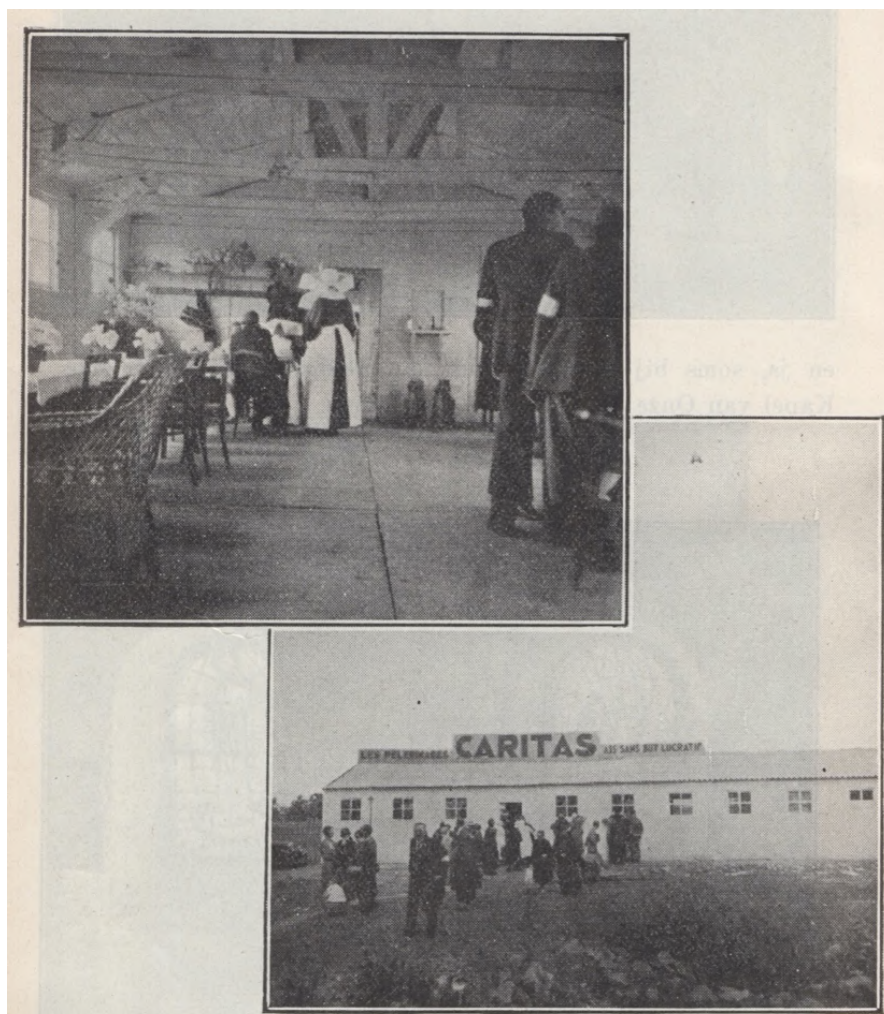
1.5.2. Het home van de Maagd der Armen (*Hospitalité, Gastvrijheid, Hospitaliteit*)

In september 1933 laat het bestuur van Caritas weten dat het dankzij de giften van weldoeners een terrein en materialen heeft kunnen aankopen om een voorlopig houten hospitaal te bouwen, waarin zieke bedevaarders met enig comfort kunnen worden ontvangen¹⁰⁹. Het gebouw is 23 meter lang en biedt plaats aan twaalf ziekenbedden, een verbandzaal, een apotheek, en een opslagplaats voor draagberries en rolstoelen. Geneesheren, een apotheker, brancardiers en ziekenverzorgsters bieden de zieken vrijwillig hun diensten aan. Voorts maakt het bestuur zijn ambitie bekend om op termijn te voorzien in een gebouw waar 400 tot 500 zieken gratis zullen kunnen verblijven en retraites volgen in een gezonde omgeving.

In Banneux volgen de zieken de plechtigheden vanaf de eerste rij (jaargang 1, p. 76-77).

¹⁰⁹ *Het Werk van de Maagd der Armen*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), nr. 5, p. 104-106.

Binnen- en buitenzijde van het eerste voorlopige houten hospitaalgebouw (jaargang 5, p. 358).

In oktober 1933 laat de redactie weten dat het werk van de vrijwillige verpleegsters en brancardiers van dan af formeel georganiseerd is¹¹⁰. Voortaan zal de heer Louis Moyano van comité Caritas beslissen over de aanvaarding van kandidaten.

Einde 1933 koopt het comité de kasteelhoeve van Fawes in de buurt van Banneux, om die tot een verblijf voor armen en zieken uit te bouwen¹¹¹. In eerste instantie worden er weinig verbouwingen verricht. Wel worden meubels (wagentjes, draagberries, bedden, matrassen, dekens, lakens hoofdkussens, stoelen, tafels, serviesgoed en bestekken, tuinmeubels, ...) en geld ingezameld om de inrichting te bemeubelen. Alle schenkingen van meubels of van geld voor het home worden in het tijdschrift vermeld. Al in januari 1934 is er sprake van ziekenverplegers en brancardiers die aan het home verbonden zijn.

Vanaf midden 1934 nemen de zusters van Sint-Vincentius a Paulo de zorg voor het home op zich¹¹². Op woensdag 16 mei komen de eerste vier zusters uit het klooster in Gijzegem aan

¹¹⁰ *Het Werk van de Maagd der Armen*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 138.

¹¹¹ *Home van de Maagd der Armen*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1934), p. 237.

¹¹² *Officieele ontvangst van de zusters van Sint-Vincentius a Paulo*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 2 (1934), p. 28-32.

en op vrijdag 25 mei wordt een groep van een tiental zusters officieel ontvangen door vertegenwoordigers van Caritas.

Aankomst op het Kasteel van Fawes.
De aankomst van de eerste groep ziekenzusters (jaargang 2, p. 29).

Dankzij giften van voorwerpen en van geld worden de lokalen in het kasteel ingericht. In juli 1934 vernemen de lezers dat de eerste kamers met bedden uitgerust zijn en dat de eerste zieken er verzorgd worden¹¹³. Een daarvoor opgerichte groep, het *Werk voor Ziekenherberging*, neemt de uitbouw van Fawes op zich.

De eerste ingerichte ziekenzaal in het kasteel van Fawes (jaargang 2, p. 57).

¹¹³ *Het Home van de Maagd der armen, in Banneux – O.-L.-Vrouw, 2 (1934), p. 56.*

In maart 1935 worden de lezers opgeroepen om bloemen en planten te bezorgen. Het comité wil die bij het kasteel planten en zo de omgeving van het ziekenverblijf verfraaien¹¹⁴. In het volgend nummer meldt de redactie dat haar oproep *goed werd beantwoord*¹¹⁵. In het nummer van mei 1935 wordt een lijst afgedrukt van weldoeners die zaden, bloembollen, struiken en bomen bezorgd hebben¹¹⁶.

De zieken uit de Brusselsche omgeving in de Gastvrijheid.

Een groep zieken uit Hoeilaart en Overijse met hun begeleiders (jaargang 5, p. 274).

In het nummer van mei 1938 wijdt kapelaan Jamin een lang artikel aan de geschiedenis van het home¹¹⁷. Hier lezen we dat er in het kasteel van Fawes in 1937 tegelijk 80 zieken kunnen opgevangen worden. Een nieuwe ziekenwagen zorgt voor het vervoer van de zwaksten naar de kapel en de bron. Op 8 december 1937 wordt begonnen met de bouw van de hospitaliteit, vlakbij de plaats van de verschijningen. Jamin sluit zijn artikel af met een oproep voor giften om de verdere uitbouw van de hospitaliteit te betalen: "U wordt uitgenodigd, vriend lezer, om uwe inspanningen met de onze te versmelten, door uwe gebeden, en door het ophalen in uwe omgeving van eenige aalmoezen die ons in staat zullen stellen belangrijke betalingen te doen. Bij zonsondergang, dichtbij de nederige kapel, zien wij soms in het verschiet de komende dagen waarop overtalrijke arme zieken alhier bij hun Moeder de beloofde opbeuring zullen komen halen ... Wij zegenen degenen die het mogelijk maken dat die gebroken harten en die vermoeide lichamen bij de Maagd der Kranken komen: hun namen zullen ingeschreven staan in het mariaal boek van de eeuwige beloning".

¹¹⁴ *De hof van de heilige Maagd*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 2 (1935), p. 311-312.

¹¹⁵ *Het Home*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 2 (1935), p. 332.

¹¹⁶ *Het home van de Maagd der Armen*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 3 (1935), p. 27-30.

¹¹⁷ Louis JAMIN, *Geschiedenis van de Gastvrijheid*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 6 (1938), p. 1-11.

De stand van de werken aan de hospitaliteit in de herfst van 1938 (jaargang 6, p. 109).

Op 8 december 1938 worden de nieuwe gebouwen van de hospitaliteit ingewijd¹¹⁸. Naar aanleiding van de inwijding verschijnt in het nummer van maart 1939 een artikel over de geschiedenis van de hospitaliteit en de plannen voor de verdere uitbouw van het heiligdom¹¹⁹.

1.5.3. De zorg voor de armen

Na korte tijd worden zowel het comité Caritas als kapelaan Jamin benaderd door mensen die materiële hulp vragen¹²⁰. De lezers van het tijdschrift worden opgeroepen kleding te bezorgen of een penning voor de armen te storten op een rekening van vzw Caritas. De redactie garandeert dat aanvragen *met de meeste zorgen onderzocht* worden. Vooral wie zich op een of andere manier door Onze-Lieve-Vrouw begunstigd weet, wordt opgeroepen na te gaan wat hij/zij kan doen:

“Wie door de Maagd der Armen begunstigd werd vergete niet dat er op heden groote ellenden te heelen zijn, zooveel huisgezinnen waar de groote zusters en de groote broers hun honger niet kunnen stillen omdat ze hun aandeel aan de kleinere overlaten. Zooveel wezenhuizen, toevluchtsoorden waarvan de besturen zich afvragen hoe hun beschermelingen morgen zullen gekleed worden. Zooveel huisgezinnen die gebukt gaan onder schulden en die zich afvragen wie hun huishuur zal betalen ...

En de best geziene wonden zijn niet de grootste ...”

¹¹⁸ *Kroniek der feiten*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 6 (1938), p. 328-333.

¹¹⁹ *Laten wij, samen met de heilige Maagd, de zieken verlichten ...*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 6 (1939), p. 383-393.

¹²⁰ *Het werk van de Maagd der Armen*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 139.

1.5.4. De basiliek

Vanaf juni 1936 verschijnt een subrubriek over de voorgenomen bouw van een basiliek¹²¹. In eerste instantie bevat die rubriek niet meer dan een lijst van schenkers met de vermelding van de bedragen die zij geschonken hebben. Zowel grote sommen als kleine bedragen worden dankbaar aanvaard. De bedragen in de eerste lijst lopen uiteen van 5 tot 2.000 frank. In de lijst in het volgende nummer wordt zelfs een schenking van 10.000 frank vermeld, door meester L. uit Luik, die op die manier Onze-Lieve-Vrouw wil danken voor *den goeden uitslag van een proces*¹²². In de volgende nummers blijkt dat de schenkingen voor de basiliek die voor de kapel en voor de hospitaliteit ruim overtreffen.

1.5.5. De Internationale Gebedsunie

Op 8 december 1933 wordt na het avondgebed bij de kapel een boek op het altaar gelegd, waarin de Mariavereerders die willen toetreden tot de Internationale Gebedsunie hun naam mogen schrijven. Dat doen die dag een honderdtal mensen¹²³. In het eerste nummer van de tweede jaargang, van mei 1934, verschijnt een nieuwe subrubriek, gewijd aan de Internationale Gebedsunie¹²⁴. De initiatiefnemers willen in de eerste plaats gevolg geven aan de oproep van Onze-Lieve-Vrouw om veel te bidden. Voorts zijn zij overtuigd dat een wereldwijde vereniging van biddende mensen de beste garantie is voor het behoud van de wereldvrede: “De gedachte dat de wereld uit den warboel waarin hij zich thans bevindt enkel kan gered worden door een intens gemeenschappelijk gebed, heeft sinds lang bewegingen van hoge spiritualiteit doen ontstaan. De Internationale Unie van Gebeden is in de hoogste mate bekwaam om dien liefdeband te schenken waardoor de gruwelen van den oorlog aan de menschen zullen uitgespaard worden”. En in de derde plaats wil de Internationale Gebedsunie een tegengewicht bieden voor het communistische, *gansch heidensch opgevat Internationalisme*.

In oktober 1938 wijst Louis Jamin de lezers in deze rubriek op de gevaren die de wereldvrede bedreigen¹²⁵:

“Wij verzoeken onze leden meer dan ooit in het gebed te volharden, want het ware eene groote illusie de Vrede verzekerd te wanen omdat eene bijzondere zaak pas geregeld is. In werkelijkheid blijven de oorlogsoorzaken gesteld: de bewapeningen nemen overal toe, het racisme komt uit het laatste avontuur sterker dan ooit tevoorschijn, aangezien het volk dat eischen stelde uit naam van de nationalistische principieën het pleit gewonnen heeft, en het communisme werd niet vernield. De dwalingen op dit gebied, meermalen door den H. Vader veroordeeld, kunnen enkel oorlog doen ontstaan. Wij oordeelen dat alleen het gebed een doeltreffend wapen is, wanneer de menselijke inspanningen onmachtig waren die

¹²¹ *Het werk van de Maagd der Armen*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 4 (1936), p. 62-64.

¹²² *Het werk van de Maagd der Armen*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 4 (1936), p. 94-96.

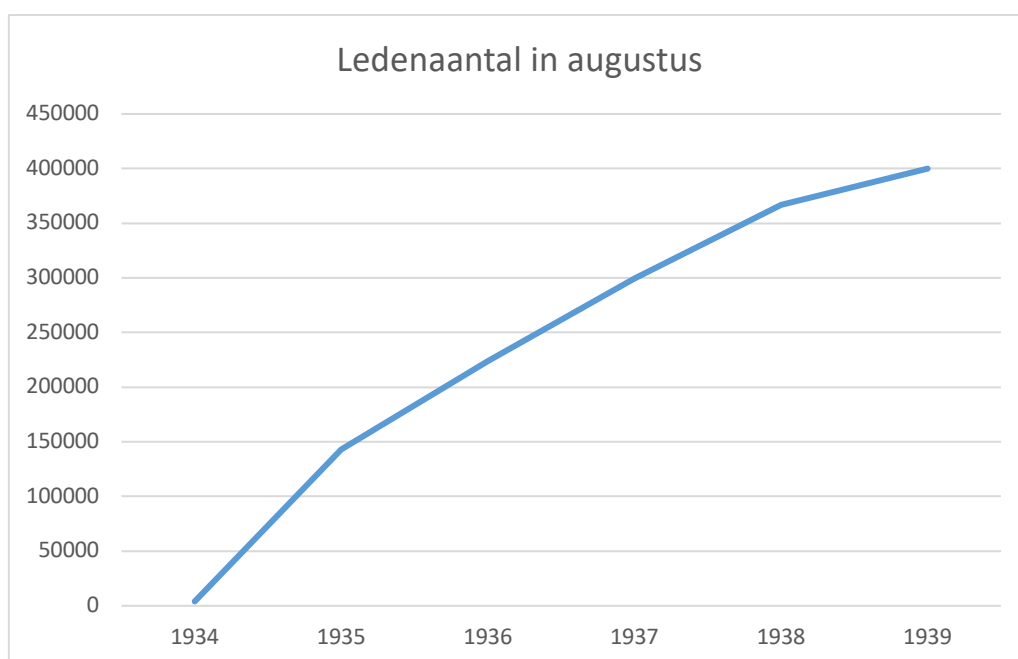
¹²³ Louis JAMIN, *De Internationale Unie van de Maagd der Armen*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 1 (1934), p. 302-304.

¹²⁴ *Het werk van de Maagd der Armen*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 2 (1934), p. 12-13.

¹²⁵ Louis JAMIN, *Internationale Gebedsvereening*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 6 (1938), p. 234-237.

fundamentele fouten tegen te houden. Onze meening is dat eenige miljoenen paternosters door de I.G. gebeden, beter de vredeszaak dienen dan al de moderne bewapeningen.”

Maandelijks worden de lezers ingelicht over de spectaculair snelle stijging van het aantal mensen die zich in de Gebedsunie hebben laten inschrijven. Het ledenaantal evolueert van 4.000 in september 1934¹²⁶ tot 143.000 in augustus 1935¹²⁷, 224.000 in augustus 1936¹²⁸, 299.500 in augustus 1937¹²⁹, 367.000 in augustus 1938¹³⁰ en 400.000 in juli 1939¹³¹. In maart 1940 zijn het er 450.000¹³². In het nummer van mei-juni 1945¹³³, het eerste nummer dat na de Tweede Wereldoorlog verschijnt, wordt gemeld dat 602.500 mensen in de Unie ingeschreven zijn.

¹²⁶ *De Internationale Unie van Gebeden*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 2 (1934), p. 106.

¹²⁷ *De bladzijde der dienaars van de Maagd der Armen*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 2 (1935), p. 244; *De Internationale Gebedsvereniging*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 2 (1935), p. 269; *Het werk van de Maagd der Armen*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 2 (1935), p. 311; Louis JAMIN, *Honderdduizend*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 3 (1935), p. 1-8; *De Internationale Gebedsvereniging*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 3 (1935), p. 45, p. 126, p. 192, p. 204, p. 247, p. 271, p. 330.

¹²⁸ *De Internationale Gebedsvereniging*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 3 (1936), p. 332; 4 (1936), p. 63-64, p. 96, p. 172, p. 206; 4 (1937), p. 344.

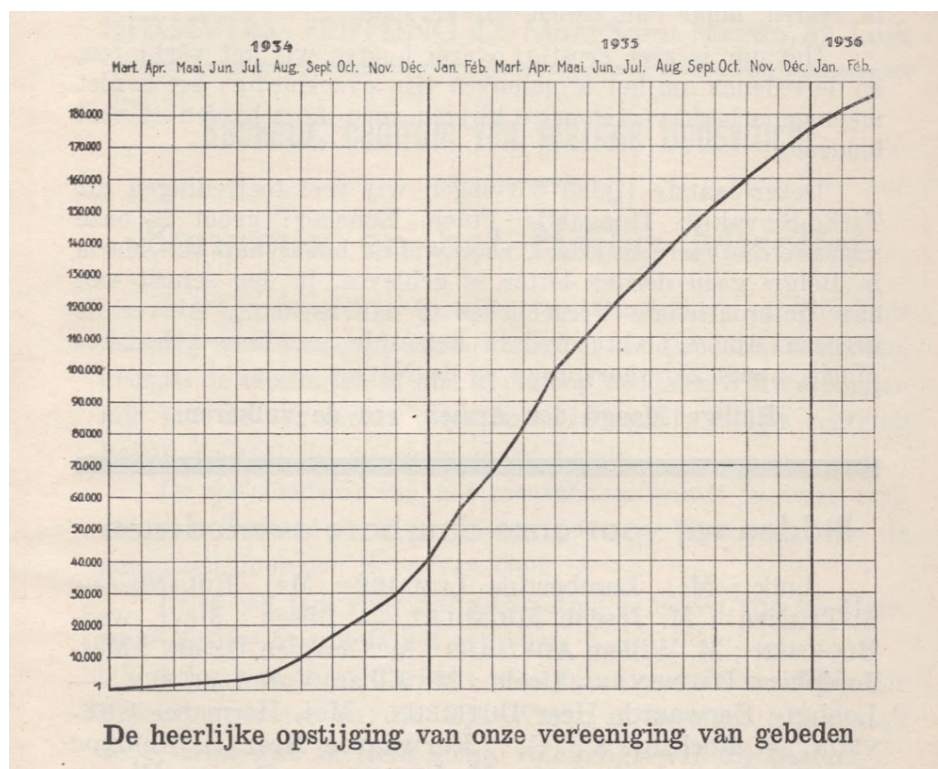
¹²⁹ *De Internationale Gebedsvereniging*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 4 (1937), p. 378, p. 408; 5 (1937), p. 52, p. 95, p. 142, p. 172, p. 232, p. 276-277, p. 313, p. 348.

¹³⁰ *De Internationale Gebedsvereniging*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 5 (1938), p. 474, p. 502; 6 (1938), p. 41, p. 78, p. 272, p. 299.

¹³¹ *De Gebedsvereniging*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 7 (1939), p. 50; 400.000, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 7 (1939), p. 93-94.

¹³² *De Internationale Gebedsvereniging*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 7 (1940), p. 304-305, p. 367-368.

¹³³ *De Internationale Gebedsvereniging*, in *O.L.V.-Banneux*, 8 (1945), p. 14.

Voor de lezers die de cijfers niet bijhouden, wordt in maart 1936 een grafiek opgenomen die de stijging van het aantal aangeslotenen bij de Gebedsunie weergeeft (jaargang 3, p. 379).

In maart 1935 kan de redactie de lezers laten weten dat bisschop Kerkhofs de leden van de Gebedsunie op 11 februari 1935, op de verjaardag van de eerste verschijning in Lourdes, de mogelijkheid heeft verleend bijzondere aflaten te verdienen. Voortaan verdient ieder lid een bijzondere aflat van 50 dagen bij zijn/haar toetreding, 50 dagen telkens hij/zij het gebed van de Gebedsunie opzegt en 50 dagen bij het opzeggen van de aanroepingen¹³⁴.

Om opgenomen te worden in de Gebedsunie volstaat het zich te laten inschrijven in het *gulden boek*, het ledenregister van de Unie, en om dagelijks minstens één Weesgegroeit te bidden voor de intenties waarvoor ook in Banneux gebeden wordt en in het bijzonder voor de wereldvrede. Ieder lid kan zijn gebed op een zelfgekozen moment doen, maar het wordt aanbevolen zich om 19 uur aan te sluiten bij het gebed in Banneux. De leden worden er expliciet op gewezen dat het verwaarlozen van het voorgeschreven gebed niet als zonde beschouwd mag worden. Aan de leden wordt gevraagd om naast het verrichten van een dagelijks gebed, zich ook te laten doordringen van *een evangelische geest van armoede en van liefde*. Het lidmaatschap is kosteloos.

De leden worden de *dienaars van de Maagd der Armen* genoemd en mogen een lidmaatschapsspeldje dragen. Het speldje is schildvormig. Op de bovenste helft ervan staat een vijfpuntige zilveren ster op een blauwe achtergrond. Op de onderste helft staat een zilveren bron. Leden die aangeven dat zij zich willen inzetten om propaganda te maken voor het werk, worden *ijveraars* genoemd¹³⁵. Het speldje van de ijveraars draagt het schild zoals dat van de leden, maar het is omringd met de woorden BANNEUX – N.-D. IEVERAAR.

¹³⁴ *Internationale Gebedsvereeniging*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 2 (1935), p. 282.

¹³⁵ *De Internationale Unie van Gebeden*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 2 (1934), p. 57-58.

1.6. De bladzijde der dienaars van de Maagd der Armen

Vanaf augustus 1934 staat in ieder nummer de rubriek *De bladzijde der dienaars van de Maagd der Armen*. In de eerste aflevering van deze rubriek wordt bericht over de meest succesvolle ijveraars, die 53 of zelfs 75 nieuwe abonnees aanbrengen of die er in slagen nieuwe weldoeners te vinden. De ijveraars worden vooral gestimuleerd door de wetenschap dat zij bijdragen aan het werk van de Maagd der Armen¹³⁶: “Wat ons Werk kenschetst is de geestdrift: veel ieveraars hebben ons geschreven om te bedanken omdat hun de vreugde werd geschonken te mogen medewerken om de godsvrucht jegens Onze Lieve Vrouw der Armen uit te breiden. Onder de ingekomen brieven zijn er bewonderenswaardige die aantoonen tot welke verhevenheid van gevoelens men kan komen met den zoo diep Evangelischen geest van Banneux te volgen. Wij hebben nu ieveraars in gansch het land, in Kongo en in den vreemde, in het groothertogdom, in Engeland, in Frankrijk, in Duitschland, in Zwitserland, in Italië, in Palestina en weldra zullen wij er hebben in Noord- en Zuid-Amerika, in China en in Australië. Binnenkort zijn alle volkeren vertegenwoordigd volgens den wensch van onze zoete Patrones Voor alle Natiën.”

In het nummer van januari 1935 neemt de redactie getuigenissen op van wel dertig ijveraars¹³⁷. Uit iedere getuigenis blijkt dat men zelfs met matige inspanningen grote resultaten kan bereiken:

“Een mijnwerker uit het kolenbekken van Luik schrijft ons: Ik heb ongeveer 90 personen doen inschrijven in de Internationale Unie van Gebeden en 35 herkenningsteekens verkocht. In de maand oktober heb ik een bedevaart ingericht van 35 personen, ter gelegenheid van het feest van den H. Rozenkrans. Iedereen keerde terug, oprecht gesticht door de mooie plechtigheden van dien namiddag. Ik moet bekennen dat ik mij liet inschrijven als leveraar met de verzekering geholpen te worden door een of andere bevorderaar van Goede Werken op de parochie, een man van meer gezag die dan ook meer had kunnen verwezenlijken. Helaas! Ik ben nog altijd alleen om te arbeiden voor dat nochtans zoo schoon en zoo kostbaar Werk ...

...

Een ieveraar uit Haspengouw: Ik heb drie bedevaarten ingericht, den 7 oogst, den 17 oogst en den 12 oktober. Alhoewel we niet talrijk waren, lieten alle bedevaarders zich inschrijven in de Internationale Unie van Gebeden en kochten verscheidene herkenningsteekens op het Caritasbureau.

Innig dank ik M. voor de voordracht met lichtbeelden die hij hier op mijne aanvraag kwam geven. Te dier gelegenheid heb ik meer dan 50 inschrijvingen opgenomen en een dertigtal aanvragen voor beeldekens. Ik meen niet te overdrijven wanneer ik verklaar 200 personen te hebben laten inschrijven.

Ik had het genoeg een tiental abonnementen op het tijdschrift te bezorgen.

...

Eene andere ieveraarster:

197 inschrijvingen in de Internationale Unie van Gebeden en 92 herkenningsteekens, toen abonnementen op het tijdschrift, giften ten bedrage van 120 frank.

¹³⁶ *De bladzijde der dienaars van de Maagd der Armen*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 2 (1934), p. 87-88.

¹³⁷ *De bladzijde der dienaars van de Maagd der Armen*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 2 (1935), p. 237-244.

...

Een ander:

De vereering tot O.L. Vrouw van Banneux begon hier door een parochiale bedevaart in oogst 1933, waaraan ik deelnam. Onze pastoor was de aanvoerder. Wij waren 34 deelnemers en allen keerden gesticht en tevreden huiswaarts. Ik ontvang maandelijks het tijdschrift in 3 exemplaren. Ik behoud één nummer zorgvuldig voor mijzelf en laat de andere twee rondgaan in de parochie, volgens eene lijst lezers die ze elkaar overhandigen. Met toestemming van den Z.E. heer pastoor heb ik, op eene goed zichtbare plaats, aan den ingang der kerk, uwen omzendbrief opgehangen voor de Internationale Unie van Gebeden.

...

Een ieveraar uit den Opper-Rijn, in een sanatorium verblijvend, schrijft:

Ik stuur u 5 frank voor een heilige Mis, die u zelve zult gelieven te celebreeën in de zoo beminde kleine kapel, en het overige van het geld opdat u mij nog een fleschje mirakuleus water zoudt sturen. Voor de mis kan ik niet meer zenden omdat ik niets meer heb. Er blijft mij nog 8,25 frank als zakgeld over.

Stuur mij niets, want dan zou mijne gift hare waarde verliezen, maar bid, bid en laat bidden voor uwen ieveraar, ongetwijfeld de armste onder allen."

In februari 1935 worden de taken van de ijveraars concreet beschreven¹³⁸:

"De rol van ieveraar bestaat in wat volgt:

- 1) Het actief aanwerven van dienaars van de Maagd der Armen. Dit is het essentiele punt, want het gebed is de motor van al de werken van Banneux – O.-L.-Vrouw;
- 2) De uitbreiding van de godsvrucht voor de Maagd der Armen door de verspreiding van nauwkeurige inlichtingen over de feiten van Banneux, namelijk door het aanwerven van abonnementen op het officieele tijdschrift Banneux – Onze Lieve Vrouw, daarenboven door het kenbaar maken van de boeken die met juistheid over de kwestie handelen, en door het inrichten van voordrachten over dit onderwerp;
- 3) Het inrichten van bedevaarten ter eere van de heilige Maagd der Armen;
- 4) De hulp aan de zieken en de armen die de reis naar Banneux zouden willen ondernemen, namelijk aan dezen die mochten verlangen opgenomen te worden in het home van de Maagd der Armen;
- 5) Het overmaken der aanvragen naar water der bron van Banneux voor de zieken die er begeeren¹³⁹;
- 6) Het centraliseren en het zenden der giften bestemd om de werken tot stand te brengen als gevolg der boodschap van de heilige Maagd en om Haar te vereeren;
- 7) Voor dezen bij wie zulks mogelijk is, de welwillende medewerking aan het werk, door hunne aanwezigheid te Banneux en hun verkleefd dienstbetoon."

In hetzelfde artikel wordt nog meegedeeld dat de ijveraars van dan af gratis een pakket drukwerk krijgen om hen te helpen de werken van Banneux bekend te maken. Dat drukwerk is

¹³⁸ De bladzijde der dienaars van de Maagd der Armen, in Banneux – O.-L.-Vrouw, 2 (1935), p. 264-267.

¹³⁹ Al snel na de verschijningen begint Caritas met het kosteloos versturen van water uit de bron in Banneux. Met de toenmalige Regie der Posterijen werd een overeenkomst gesloten die het mogelijk maakte het water in flacons van 15 centiliters te versturen. Bericht aan de bedevaarders, in Banneux-Tancrémont, 1 (1933), p. 70.

in februari 1935 beschikbaar in vijf talen: het Nederlands, het Frans, het Duits, het Engels en het Spaans. Via omzendbrieven krijgen zij instructies en raadgevingen.

Van dan af bevatten de meeste afleveringen van het tijdschrift getuigenissen van ijveraars in binnen- en buitenland. Zij vertellen wat zij voor de Gebedsunie en voor de verspreiding van de boodschap van Banneux doen en wat de Gebedsunie voor hen betekent¹⁴⁰. Zij werven leden, organiseren in hun parochie gezamenlijk gebed bij een Mariakapel, bidden op hun ziekbed, organiseren bedevaarten naar Banneux, en melden gelukkige bedevaarders, genezingen, geslaagde examens en de verspreiding van de eredienst van Onze-Lieve-Vrouw.

Vanaf mei 1938 worden in het tijdschrift de intenties afgedrukt waarvoor gevraagd werd dat de leden van de Gebedsunie ervoor zouden bidden¹⁴¹. De lijst vult twee bladzijden in het nummer van mei 1938.

In mei 1939 meldt Jamin dat de Gebedsunie ondertussen 15.000 leden heeft in Oekraïne, *dankzij de toegenegen medewerking van een missionaris die de zoete Maagd innig liefheeft*, en dat er een boek in het Oekraïens uitgegeven werd over de gebeurtenissen in Banneux¹⁴².

1.7. Overledenen

In het nummer van december 1934 worden voor het eerst de namen van vijf overledenen vermeld¹⁴³. Dat wordt een vaste rubriek, waarin steeds meer namen opgenomen worden. Vanaf februari 1935 verandert de titel van de rubriek in *Bidden wij voor onze duurzame overledenen*¹⁴⁴. Vanaf 1936, als het de gewoonte wordt om de namen van overleden leden van de Gebedsunie of van andere sympathisanten van Banneux door te geven, vult de lijst van overledenen een bladzijde in ieder nummer.

2. Andere bijdragen

2.1. De erkenning van de verschijningen

Hoewel bisschop Kerkhofs vanaf het begin, zodra hij van kapelaan Jamin verslagen krijgt over de gebeurtenissen in Banneux, sympathie opvat voor de zienster en haar verhaal, is hij voorzichtig. Hij spreekt zich in het openbaar niet uit over de echtheid van de verschijningen. Tegelijk maakt hij door de oprichting van vzw Caritas wel de uitbouw van een in eerste instantie bescheiden infrastructuur in Banneux mogelijk. Vanaf 13 juli laat hij Jamin toe om deel te nemen aan het avondgebed op de plaats van de verschijningen. Daarmee weet hij zich verzekerd van toezicht ter plaatser, en geeft hij tegelijk aan dat hij de ontwikkelingen steunt¹⁴⁵.

¹⁴⁰ *De bladzijde der dienaars van de Maagd der Armen*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 3 (1936), p. 333-339.

¹⁴¹ *Aanbevelingen*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 6 (1938), p. 47-48.

¹⁴² *Pagina van den Dienaar*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 7 (1939), p. 17.

¹⁴³ *Deze die naar een beteren wereld vertrokken zijn*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 2 (1934), p. 216.

¹⁴⁴ *Bidden wij voor onze duurzame overledenen*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 3 (1935), p. 67.

¹⁴⁵ *Kroniek der feiten*, in *Banneux-Tancremont*, 1 (1933), p. 71.

Wellicht hebben veel sympathisanten van Banneux even moeten slikken toen zij de brief van de Belgische bisschoppen van 30 oktober 1933 te lezen kregen. In een reactie op de talrijke meldingen van verschijningen in België herinneren de bisschoppen er de gelovigen aan dat het bovennatuurlijk karakter van geen van die verschijningen al door de kerkelijke overheid erkend is. Aan priesters wordt verboden bedevaarten naar die nieuwe verschijningsplaatsen in te richten of er aan deel te nemen, zonder expliciete toelating van hun bisschop. Geschriften over de verschijningen mogen zonder imprimatur van de bisschop niet gedrukt en verspreid worden.

In de nummers van februari en maart 1934 wordt deze brief afgedrukt en becommentarieerd. De commentaar is van de hand van de Jezuïet J. Creusen¹⁴⁶.

Brief van de Belgische bisschoppen over de verschijningen in België, 30 oktober 1933:

“De Belgische bisschoppen, overwegende dat sedert eenige maanden op verscheidene plaatsen zekere zoogeheten verschijningen en mondelinge meedeelingen door de publieke faam aan de Heilige Maagd worden toegeschreven, meenen het hun plicht volgende punten voor te houden, opdat eenieder wete wat in deze de gedachte is van de kerkelijke overheden.

- 1) Ten eerste, gezegde verschijningen, visioenen, aanspraken of openbaringen, welke ook en waar ook gebeurd, mogen tot hiertoe geenszins gezegd of aanzien worden alsof ze rechtstreeks of onrechtstreeks door de kerkelijke overheid zouden goedgekeurd of aanbevolen zijn als echt en waar.
- 2) Daarom dienen de geestelijken hieromtrent de regels van voorzichtigheid en discretie na te komen en de geloovigen voor te houden de regels die de Kerk zelf nakomt, waarom overal bevolen is het bovennatuurlijk karakter dezer zaken, al wezen ze zoo wonderlijk, niet te bevestigen voor en alleer de bovennatuurlijkheid zeker bewezen zij.
- 3) Zonder toelating van hun bisschop zullen de priesters geen bedevaart van geloovigen naar de bedoelde plaatsen noch inrichten, noch vergezellen.
- 4) Wat over de feiten is geschreven en gepubliceerd geworden, ook al werd het aan de kerkelijke censuur onderworpen, geeft alleen de persoonlijke gedachte weder van de schrijvers.

Desaangaande is te bemerken dat, volgens kanoniek recht n. 1485 § 1.2, alle geschrift over soortgelijke wondere zaken, hetzij boeken of vlugschriften, of ook artikelen in dagbladen, zonder kerkelijke censuur niet mogen worden gepubliceerd, vermits het klaarblijkelijk zijn “geschriften waarin iets is dat den godsdienst of de zeden bijzonderlijk aangaat”. Bijgevolg dienen voortaan boeken en vlugschriften die over deze zaken ex professo handelen, als verboden te worden aanzien, indien ze niet uitdrukkelijk het kerkelijk imprimatur verkregen hebben. Hetzelfde geldt voor de beeldjes en voor de gebedsteksten.

Daar nu het oordeel over deze feiten geheel toekomt aan de kerkelijke overheid, is te wenschen dat zij die iets bijzonders weten hieromtrent, dit aan de kerkelijke overheid meedeelen, eer dan het bij geschrift onder het volk te verspreiden.

Bovenstaande onderrichtingen van ons doorluchtig episcopaat, zal iedereen, leeken zoowel als geestelijken, doen inzien dat voorzichtigheid geboden, en voortvarendheid en dweperij uit den boeze zijn.

Als de kerkelijke overheid haar uur gekomen acht, zal ze het slotwoord uitspreken, waar zich dan iedere geloovige aan te onderwerpen heeft.

Gedaan te Mechelen den 30 oktober 1933.

J.-E. kard. Van Roey, aartsbisschop van Mechelen.

Thomas-Louis, bisschop van Namen.

Gaston-Antoine, bisschop van Doornijk.

Louis, bisschop van Luik.

¹⁴⁶ J. CREUSEN, *De wondere gebeurtenissen in België*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 1 (1934), p. 238-247, 281-286.

Honoré, bisschop van Gent.

Henri, bisschop van Brugge.”

Creusen legt uit dat het alleen aan de bisschoppen toekomt om te oordelen over de echtheid van de verschijningen. De zaak vereist ernstig onderzoek, en het is dus logisch dat de kerkelijke overheid zich nog niet over de zaak uitgesproken heeft.

Het feit dat de bisschop van Luik al toelating gegeven heeft om in de kapel in Banneux de mis op te dragen, betekent dat hij het godvruchtig karakter van de geloofspraktijken daar erkent, maar dat mag niet geïnterpreteerd worden als een uitspraak over de bovennatuurlijke oorsprong van de verschijnselen daar. Creusen legt uit wat de aanwijzingen zijn waarop de bisschoppen een positief oordeel kunnen baseren. Wellicht niet toevallig gaat het om punten waartegen in Banneux niet gezondigd wordt:

- De afwezigheid van bespottelijke of onwaardige elementen in de woorden en gebaren die aan de verschijning worden toegeschreven;
- Het ontstaan van een toeloop van gelovigen waarvan de grote meerderheid blijk geeft van een oprechte godsvrucht en een redelijk geloof, die Maria op de verschijningsplaats niet anders vereren dan in andere aan haar toegewijde heiligdommen;
- Het gebed voor de bekering van de zondaars.

Voorts legt Creusen uit dat het feit dat er al publicaties over de verschijningen in België verschenen met een bisschoppelijk imprimatur, niet betekent dat die bisschop instemt met de inhoud ervan. Het imprimatur betekent enkel dat de inhoud van het werk in kwestie strookt met de leer van de kerk. Het zegt niets over de kwaliteit van het werk of over het wetenschappelijk gehalte ervan. Een bisschop kan dus een imprimatur verlenen, zegt Creusen, ook als hij overtuigd is van het natuurlijk karakter van een verschijnsel, aan een werk dat er met redelijke argumenten het bovennatuurlijk karakter van verdedigt.

De bisschoppen benadrukken dat alle drukwerk over de verschijningen, uitgezonderd krantenartikelen, voorzien moet zijn van een imprimatur, en dat publicaties die het imprimatur niet dragen verboden zijn. Zij mogen niet gepubliceerd of gelezen worden. Dat laatste is een pijnlijk punt voor het tijdschrift van Banneux, dat tot dan immers geen imprimatur draagt. De redactie haast zich om zich te schikken naar het voorschrift van de bisschoppen. Vanaf februari 1934 draagt het tijdschrift van Banneux het imprimatur.

Bisschop Kerkhofs legt de zaak van de erkenning van de verschijningen in Banneux aan Rome voor, en wendt daar al zijn invloed aan om een erkenning te bekomen. In Rome geeft men de voorkeur aan een diplomatieke oplossing: op 2 januari 1942 laat het Heilig Officie bisschop Kerkhofs weten dat hem de toelating verleend wordt om op eigen verantwoordelijkheid te oordelen over de feiten en de eredienst in Banneux¹⁴⁷. Enkele maanden later, op 19 maart, de feestdag van Sint-Jozef, laat de bisschop de eredienst in Banneux officieel toe. In eerste instantie spreekt hij zich niet uit over de echtheid van de verschijningen, maar hij baseert zijn toelating van de eredienst in Banneux op het feit dat de verering van Onze-Lieve-Vrouw er al negen jaren aanhoudt onder toezicht van de bisschop, op het *onberispelijk* karakter van die verering en op het feit dat er geen sprake is van leerstellige nieuwigheden of iets dat tegen de gebruikelijke godsvrucht ingaat. Bovendien draagt de eredienst in Banneux bij tot de Mariadevotie, tot de

¹⁴⁷ *Een grote vreugde*, in *Banneux-O.L.Vrouw*, 8 (1945), p. 7-11. In het artikel wordt de herderlijke brief in extenso gepubliceerd.

bloei van het rozenkransgebed en tot de godsvrucht voor het Heilig Sacrament. Ook de honderden getuigenissen die aangeven dat het gebed tot de Maagd der Armen verhoord wordt, de snelle opbloei van de verering en de wijde verspreiding ervan, zijn voor de bisschop elementen die hem doen besluiten de cultus in Banneux officieel toe te laten.

Pas zeven jaren later, op 22 augustus 1949, erkent de bisschop de echtheid van de verschijningen van 1933¹⁴⁸.

2.2. Bedevaarten, erediensten

In het nummer van oktober 1933 beschrijft een Antwerpse bedevaarder met de initialen R.J.F. hoe een bedevaartdag in september 1933 verloopt¹⁴⁹:

“Banneux, 15 september 1933.

Acht uur 's morgens. De hemel is reeds helderblauw. Door de zorgen der brankardiers van het Caritas-Werk wordt de omgeving der kapel, die door de regenbuien van daags tevoren in een grooten moeras herschapen werd, weder in orde gebracht. Spaden en pijken werken om ter meest.

In de omheining aan de zieken voorbehouden stelt men een vijftigtal zetels. Omstreeks 10 ½ uur zal men er de meest valiede in plaatsen, nadat zij de badinrichting bezocht hebben. Zij zijn ten getalle van vierenveertig. Drieëntwintig zieken op draagberries worden op de eerste rijen geïnstalleerd.

Om 11 uur is er reeds een drukke menigte opgesteld rondom de kapel.

De aanwezigheid van talrijke zieken en blinden geeft aan deze plechtigheid een uiterst aandoenlijk karakter. Men heeft den indruk dat al de aanwezigen zielsinnig vereenigd zijn in een gevoelen van diep geloof en broederlijke godsvrucht.

Op het aangewezen uur begint het heilig Misoffer. Gansch het programma van den dag werd ten andere met de meeste stiptheid uitgevoerd, wat de bewondering van alle bedevaarders verdiende.

Na een roerende aanspraak van den eerwaarden heer bestuurder, geschiedde de zegening der zieken. Deze werd door verscheidene priesters gedaan.

Processiegewijze ging de bedevaart, na afloop van de H. Mis, tot aan de mirakuleuze bron. Op de plaatsen waar de Maagd der Armen had stilgehouden, werd gebeden.

Rond een uur ontvingen de zieken, in het bosch opgesteld, een licht eetmaal, toebediend door de dames verpleegsters. De andere bedevaarders konden aan de bron zich een voorraad water van Banneux aanschaffen.

Daar komt een blind meisje, 6 jaar oud, vragen haar oogjes te baden. Hoe men ook zelve onder den druk leve van leed en kommer allerhande, zulke smart grieft het hart zeer diep en verwekt ontroerd medelijden. De kleine geeft zich met vertrouwen aan haar welwillenden gids over, en houdt haar handjes aan zijn ruwe vuist vastgeprangd. Alle omstaanders zijn tot tranen toe bewogen en bidden samen vurig, voor het armzalig schepseltje dat immer op vreemde hulp aangewezen is.

En hoe acht men zichzelf gelukkig een uitstekende gezondheid te genieten en hoe ijdel schijnen al die stoffelijke zorgen die ons zoo spoedig neerdrukken!

Na een uurtje rust werden de zieken opnieuw bij de kapel gebracht. Het plechtig lof, te 2 ½ uur gezongen, eindigde met den zegen van het Allerheiligste.

¹⁴⁸ Louis Joseph KERKHOF, *Wat gebeurde er te Banneux? Studiën en Dokumenten*, Tielt, 1957, p. 10-12.

¹⁴⁹ R.J.F., *Indrukken*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 136-137.

Te 3 ½ uur, vermoeid doch gesterkt door die lenigende plechtigheden, keerden de bedevaarders terug naar Pepinster, van waar zij te 5 ½ uur afreisden naar Antwerpen.

Het was een mooie bedevaart, die voorzeker in het hart van al de deelnemers een troostende en onuitwisbare herinnering zal nalaten."

Priesters zegenen iedere zieke individueel met het heilig Sacrament (jaargang 1, p. 136).

Het aantal groepen dat Banneux bezoekt stijgt snel. Vooral op zon- en feestdagen is het er druk. Op zondag 27 mei 1934 zijn er van 6 tot 19 uur activiteiten voor bedevaarders¹⁵⁰:

"Zondag 27 mei

Te 6 uur eerste Mis aan de kapel voor de bedevaarders van daags tevoren. Te 10 uur tweede dienst opgedragen door Z.E.P. de Boeck, welke met een dertigtal bedevaarders uit Rijnland intusschen aangekomen is.

De derde Mis, te 11 uur, wordt zeer talrijk bijgewoond, onder meer door een groep van de Vereeniging ter eere van het Heilig Sakrament van Focaut, vergezeld door E.H. Maréchal, parochianen uit Wilrijk en uit Winenne.

's Namiddags zingen de bedevaarders uit Keulen het lof, en hun zieken ontvangen de zegening volgens den bijzonderen ritus.

De studeerende jeugdgroepeering van de dekenij Sprimont en Spa hebben heden een recollectiedag gehouden op het kasteel van Fawes. Rond drie uur namiddag komen zij met hun vlaggen in top, op de Fange aangestapt. Hun gewezen provincialen aalmoezenier, E.H. Jamin, hield een korte toespraak.

¹⁵⁰ *Kroniek der feiten*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 2 (1934), p. 42-44.

Te vier uur voerde de koraal St-Dominicus te Brussel prachtige gezangen uit gedurende het lof, talrijke afzonderlijke bedevaarders alsmede een groep uit Viersen¹⁵¹ waren aanwezig.

Bij het avondgebed werd de derde paternoster gebeden terwijl men zich processiegewijs naar de kerk begaf.”

Tafereel bij de kapel op 27 mei 1934 (jaargang 2, p. 43).

2.3. Mirakels

Vanaf het derde nummer van de eerste jaargang schrijft dom Bonifatius del Marmol een vervolgartikel over de essentie van een mirakel¹⁵². Hij doet dat omdat veel gelovigen naar aanleiding van de gebeurtenissen in Banneux en in Beauraing met vragen zitten over de mogelijkheid en de betekenis van mirakels. Hij definieert een mirakel als *een feit dat onder de zintuigen valt en dat de macht van alle schepselen overtreft en aan God moet toegeschreven worden*. Het gaat dus om iets waarvan de gevolgen zintuiglijk vast te stellen zijn, en dat niet kan

¹⁵¹ Viersen is een stad in Duitsland.

¹⁵² Bonifatius del Marmol, *Het Mirakel*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 53-56, p. 91-96, p. 117-120, p. 175-178.

gebeuren zonder de tussenkomst van een kracht die God alleen bezit. Van haar kant benadrukt de redactie dat zij, zolang het kerkelijk gezag zich daarover niet uitgesproken heeft, volstrekt geen mirakuleus karakter wil toeschrijven aan de genezingen die met Banneux in verband gebracht worden.

2.4. Banneuxliederen

Naar het voorbeeld van Lourdes komt ook in Banneux een eigen repertorium aan Marialieder tot stand. Vooral de Limburgse priester Leo Van Winkel toont zich een vruchtbare liedjesschrijver.

Ave Maria. Aan O.L.V. der Armen te Banneux, Banneuxlied met tekst en muziek van Leo Van Winkel in het nummer van juni 1933 en juni 1937¹⁵³.

AVE MARIA

Aan O.L.V. der Armen te Banneux

*Op dezen berg waar Jezus' Kruis
Zoo vurig wordt vereerd,
Heeft ook de Moeder van den Heer
Een Heiligdom begeerd.*

Refrein:

*Ave, Ave Maria
Ave Maria !
Ave, Ave Maria
Ave Maria !*

*Zij koos een kind van armen uit
En acht maal achtereen,
Gebeurde 't dat Z'aan Mariët
Vol heerlijkheid verscheen*

*Zij kwam uit 't verre firmament
Steeds grooter wordend aan,
En bleef dan zwevend in de lucht
Voor 't kleine meisje staan.*

*Haar oogen waren hemelsblauw,
Zij hield heur aangezicht,
Met een gebaar vol medelij,
Naar d'aarde toe gericht.*

*Zij leidde 't meisje naar een bron:
"Die bron hoort toe aan mij"
Dit waren d'eerste woorden die
Zij aan dit meisje zei.*

"Ik ben de Maagd der armen"

¹⁵³ Leo VAN WINKEL, *Ave Maria. Aan O.L.V. der Armen te Banneux*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 17-18; 5 (1937), p. 96-98.

*Sprak Maria andermaal;
 “K Breng heil aan menschen, zieken van
 Elk volk en elke taal.”*

*Zij vroeg het kind een klein kapel
 “voor lijden en voor pijn”
 Zoo klonk Haar stemme teer en zoet
 “Zou zij een balsem zijn.”*

*“Geloof in Mij, ‘K geloof in u,
 En bidt gedurig aan.
 Bidt voort steeds en tot wederziens”
 Zo sprak Zij ‘t meisje aan.*

*De Moeder des Verlossers, ja,
 De Moeder zelf van God,
 Dit was de naam die Zij zich gaf
 “Bidt veel” was haar gebod.*

*En toen Maria sprak “Vaarwel !”
 Toen schreidde ‘t kind vol wee;
 En ‘t hadde wel gewild dat Zij
 Haar nam ten hemel mee.*

*En sinds dat hier de Maagd verscheen
 Werde de kapel gebouwd,
 En onverpoosd klinkt nu dit lied
 Uit mond van jong en oud.*

*Gezegend zij de lieve Vrouw
 Die d’aarde niet vergeet;
 Aan Haar ons hart, ons ziel, ons kracht,
 Aan haar ons liefd’ en leed.*

Lofzang aan de Maagd der Armen, Banneuxlied met tekst van P. H., OCD (van de orde van de Ongeschoeide Karmelieten) in het nummer van september 1933¹⁵⁴.

Lofzang aan de Maagd der Armen

*Tot achtmaal toe, o Maagd der Armen,
 Zij Gij door Hemelsch licht bestraald,
 Om onze smarten, uit erbarmen,
 Te lenigen, hier neergedaald.*

Refrein

*Wij bieden U ons hartebloemen
 Met huldezang en beegezons
 Die U der Armen Maagd woudt noemen:
 O Maagd der Armen, bid voor ons.*

Gij Koningsdochter hebt uw leven

¹⁵⁴ P.H., OCD, *Lofzang aan de Maagd der Armen*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 99-100.

*In armoe doorgebracht op aard.
Om ons die gulden les te geven:
Meer is dan rijkdom armoe waard.*

*Tot 's Heeren Moeder uitverkoren
Ging Gij, verstooten, naar een stal;
Ja, in een stal werd Hij geboren,
Die Koning is van het Heelal.*

*Hij was ook arm en zijn genoeg
Was het met armen om te gaan.
Te helpen wie om hulpe kloegen
En in de ellende bij te staan.*

*En armen zijn wij die hier knielen,
Bedrukt, bedroefd, benauwd, benard,
Het wee uitstortend onzer zielen
En 't bitter lijden van ons hart.*

*Bekeer ze die van God verdwalen.
Bekom de delging onzer schuld.
Genees de zieken van hun kwalen,
Geef ons die lijden, vroom geduld.*

O Lieve Maagd der armen, met tekst van Hilarion Thans o.f.m. en muziek van E.J. Borremans, in het nummer van november 1936¹⁵⁵.

*Wij groeten U, O Maagd zoo rein!
Ons aller schat, van groot en klein.
U eeren en U loven wij,
Ons aller hoop en troost zijt Gij
O Lieve Maagd der armen!*

*Zie neder op ons aarde nu,
Wij zijn Uw volk dat minnend U
Om bijstand vraagt
O Jezus' Moeder Maagd!
Ons eenig heil Uw harte zij!*

*Gij lenigt onze krankheid groot,
En gunt ons hulp in allen nood.
Uw moederhart brengt zonneshijn
Aan allen die in droefheid zijn.
O Lieve Maagd der armen!*

*Voor alle volken dezer aard,
Voor elken stand, voor iedren haard,
Beloofdet Gij, zoo trouw als goed,
Uw zegen, als een moeder doet,
O Lieve Maagd der armen!*

Behoed ons in den bangen nood,

¹⁵⁵ *O Lieve Maagd der armen*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 4 (1936), p. 217-218.

*Voor onzer zielen eeuwgen dood.
Gij zijt de Moeder van Gods Zoon,
En Hij, Zijn Moeders gloriekroon.
O blijf de Maagd der armen!*

Banneuxlied der Nederlands-Limburgers, met tekst van een propagandist en muziek van een vereerder, in het nummer van februari 1938¹⁵⁶.

*Wij trekken blijde op,
Het harte vol vertrouwen,
Naar 'n schoonen heuveltop,
In België's landouwen.
Ave, ave, ave Maria, ave, ave, Ave Maria.*

*Banneux gezegend oord,
Door Maria uitverkoren,
Ze gaf ons hier Haar woord,
Hier wil Ze ons verhooren.
Ave, Ave Maria!*

*"Bidt veel" was Uw gebod,
Herhaaldlijk uitgesproken,
In ons, Moeder van God,
Dit woord heeft kracht ontloken.
Ave, Ave Maria!*

*Wij bidden dan tot U,
O Moeder Maagd der Armen,
Verlicht ons lijden nu,
Met zieken, hebt erbarmen.
Ave, Ave Maria!*

*Uw Limburg, Natiën Maagd,
Uw land, steeds uitverkoren,
"Bidt veel", door U gevraagd,
U wil het toebehooren.
Ave, Ave Maria!*

*"Maria, wees gegroet !"
Uit duizend kelen klinkt het.
"Maria wees gegroet !"
De hele wereld zingt het.
Ave, Ave Maria!*

*In lijden Gij ons schraagt,
In U willen we g'looven,
Wij danken U, O Maagd,
Steeds zullen we U loven!
Ave, Ave Maria!*

¹⁵⁶ *Banneuxlied der Nederlands-Limburgers*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 6 (1938), p. 363.

Aan Onze Lieve vrouw van Banneux, Banneuxlied met tekst en op muziek van Leo Van Winkel in het nummer van september 1938¹⁵⁷.

*Gij die de Maagd der Armen zijt,
Zie op het arme mensdom neder,
Gij die steeds troost elkeen die lijdt,
Geef ons geluk en vreugde weder.
Heb met ons, armen, toch erbarmen,
Laat Godes liefd' ons hart verwarmen!
Gij die de Maagd der Armen zijt,
Zie op het arme mensdom neder,
Gij die steeds troost elkeen die lijdt,
Geef ons geluk en vreugde weder.*

*De Moeder van de Heiland vond
Banneux het land van hare wensen,
Achtmaal naeen, bij avondstond,
Kwam Zij van God tot bij de mensen.
Gij, Midd'lares en heil van allen
Die ooit in zonden zijn gevallen,
Gij, Moeder van de Heiland, kom,
En zegen 't land van uwe wensen,
Kom voor ons volk, voor 't Christendom,
Voor alle volken, alle mensen.*

*Lijk Gij, de Moeder Gods, kan geen
Almachtig bij de Vader smeken,
Geen schepsel staat zo hoog, een een,
Wilt Gij, Gij kunt Gods gramschap breken.
Wend Gij u dan tot d'Albehoeder
Toon U nu waarlijk Godes Moeder,
Dan loven wij U wijd en zijd,
Dan loven w'U in gans ons streven,
Dan loven w'U, nu en altijd,
Als Moeder Gods in d'eeuwigheid.*

2.5. Uitbouw van het heiligdom

Vanaf het eerste nummer bericht de redactie in iedere aflevering van het tijdschrift over de uitbouw van het heiligdom en over de voornaamste bezoeken en andere gebeurtenissen. In het eerste nummer lezen we dat *autocars uit alle hoeken van België onafgebroken talrijke bedevaarders aanvoeren* en dat iedere avond, dan nog om 20 uur, op de plaats van de verschijningen in groep de rozenkrans gebeden wordt. Voorts wordt gemeld dat op 16 mei de *delvingswerken* voor de bouw van de kapel begonnen¹⁵⁸.

In het nummer van januari 1934 brengt J.B., wellicht gaat het om Jules Bay, een van de leden van vzw Caritas, een stand van zaken van de uitbouw van het heiligdom, een jaar na de

¹⁵⁷ Leo VAN WINKEL, *Aan Onze Lieve Vrouw van Banneux*, in *O.L.V.-Banneux*, 4 (1950), p. 8-9; in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 6 (1938), p. 172-173.

¹⁵⁸ *Laatste tijdingen*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 11.

eerste verschijning¹⁵⁹. Hij volgt daarbij de woorden van de Verschijning. In de eerste plaats stelt hij vast dat de kleine kapel (verschijning van 20 januari) er staat. Op de bron (verschijning van 18 januari) werd een put gebouwd waarop een pomp geplaatst werd, die omwille van het intensief gebruik ervan door de bedevaarders, al een paar keer vernieuwd moest worden. De correspondentie die Banneux uit alle delen van de wereld bereikt, bewijst volgens de auteur dat ook op het vlak van de bekendmaking van de verschijningen in alle natiën (verschijning van 19 januari) al een deel van de weg afgelegd is. Om tegemoet te komen aan de vraag om aandacht voor de zieken en voor het verzachten van het lijden (verschijningen van 19 januari en 11 februari) werd in augustus een houten ziekenverblijf gebouwd en pas werd op een kilometer van het heiligdom de kasteelhoeve van Fawes gekocht om die tot verblijf voor armen en zieken uit te bouwen. Bovendien heeft vzw Caritas plannen om de terreinen in de omgeving van de plaats van de verschijningen op te kopen en daar een *home der gastvrijheid*, de latere *hospitaliteit*, te bouwen.

In juli 1934 laat de redactie haar lezers weten dat comité Caritas de woning van de familie Beco overgenomen heeft, en een nieuwe woning voor het gezin heeft laten bouwen¹⁶⁰. Bij de nieuwe woning hoort een logementshuis voor bedevaarders. De uitbating daarvan moet de ouders van Mariëtte toelaten de kost te verdienen voor hun gezin.

Op zaterdag 4 augustus 1934 wijdt kanunnik Postelmans als afgevaardigde van bisschop Kerkhofs de eerste steen van het *gesticht Mater Dei*, de school die de zusters Annunciaden van Heverlee in Banneux hebben laten bouwen¹⁶¹. De zusters hebben daarvoor bij Banneux een terrein van zes hectaren aangekocht. Bij het complex horen een *bewaarschool* en een lagere school die in september 1934 de deuren openen. Zij zijn bedoeld voor de kinderen van Banneux, die tot dan toe op de school in Louveigné aangewezen waren.

In het nummer van september 1934 maakt de redactie bekend dat de zusters Redemptoristinnen in Luik plannen hebben om in Banneux een klooster te stichten¹⁶². De redactie doet een oproep aan de lezers om het initiatief financieel te steunen. Uiteindelijk zal het tot oktober 1950 duren voordat bisschop Kerkhofs de eerste steen van het klooster kan wijden¹⁶³.

In augustus 1936 wijdt Louis Jamin het hoofdartikel aan de plannen voor de uitbouw van het heiligdom¹⁶⁴. Hij begint met de vaststelling dat hetgeen in Banneux al gerealiseerd werd, te danken is aan het feit dat *de Maagd der Armen zelve de initiatieven van haar toegewijde dienaars tot stand bracht*. Hij brengt in herinnering dat de kleine kapel het eerste gebouw op de site was. Het werd gebouwd om te voorzien in een plek die de bedevaarders herinnert aan de driemaal uitgesproken wens *bidt veel*. De kapel werd ook de plaats waarrond de Internationale Gebedsunie ontstond, die op het moment dat Jamin die bijdrage schrijft, 216.000 ingeschrevenen *uit alle natiën* verzamelt. Voor de zieken werd het kasteel van Fawes aangekocht en omgebouwd tot de hospitaliteit. In 1935 werd bij de bron een badplaats gebouwd¹⁶⁵. Nu is het tijd geworden, zo schrijft Jamin, om een basiliek te bouwen. Die moet

¹⁵⁹ C.B., *Ons bilan en onze oproep*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1934), p. 207-216.

¹⁶⁰ *Het Werk van de Maagd der Armen*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 2 (1934), p. 55-56.

¹⁶¹ *Eerste steen van een groot opvoedingsgesticht*, in *Banneux-O.-L.-Vrouw*, 2 (1934), p. 130.

¹⁶² *Een ontroerende oproep*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 2 (1934), p. 114-115.

¹⁶³ Leo VAN WINKEL, *Banneuxleven*, in *O.L.V.-Banneux*, 4 (1951), p. 158-159.

¹⁶⁴ *Vooruitzichten*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 4 (1936), p. 65-71.

¹⁶⁵ In het voorjaar van 1935 worden tegenover de bron de badplaatsen gemetseld. Van dan af kunnen zieken daar zoals in Lourdes in bronwater ondergedompeld worden. Op zondag 23 juni 1935 wordt het

ruimte bieden aan het groeiend aantal bedevaarders in Banneux, en tegelijk de plek worden waar bedevaarders aankomen. De basiliek zal op enige afstand van de kapel en de bron moeten liggen, zodat bedevaarders van de basiliek naar de plaats van de verschijningen kunnen stappen. Ondertussen, zo onthult Jamin, werd een terrein van 4 hectaren, gelegen tussen Fawes en het heiligdom, aangekocht. *Het Werk van de Maagd der Armen moet het werk van allen wezen, zegt de schrijver in de laatste alinea. Voor de slechte verstaanders voegt hij toe dat er nog grote sommen betaald moeten worden voor de aankoop van de grond. Hoe klein ook de offergiften, men aarzele niet ze ons toe te sturen. Wij hebben een groot vertrouwen, de middelen zullen ons niet ontbreken, en uit naam van de heilige Maagd bedanken wij de edelmoedige zielen die, wij twijfelen er niet aan, hun steentje voor den nieuwen bouw zullen willen bijdragen.* In augustus 1936 wordt op de plaats waar ooit de basiliek gebouwd moet worden, een voorlopige kapel in hout en stro gebouwd en ingewijd¹⁶⁶.

Ontwerptekening voor de basiliek (jaargang 4, p. 5).

gebouw ingewijd door de deken van Sprimont. *Het werk van de Maagd der Armen*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 3 (1935), p. 43-44; *Kroniek der feiten*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 3 (1935), p. 84-86.

¹⁶⁶ *Kroniek der feiten*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 4 (1936), p. 168.

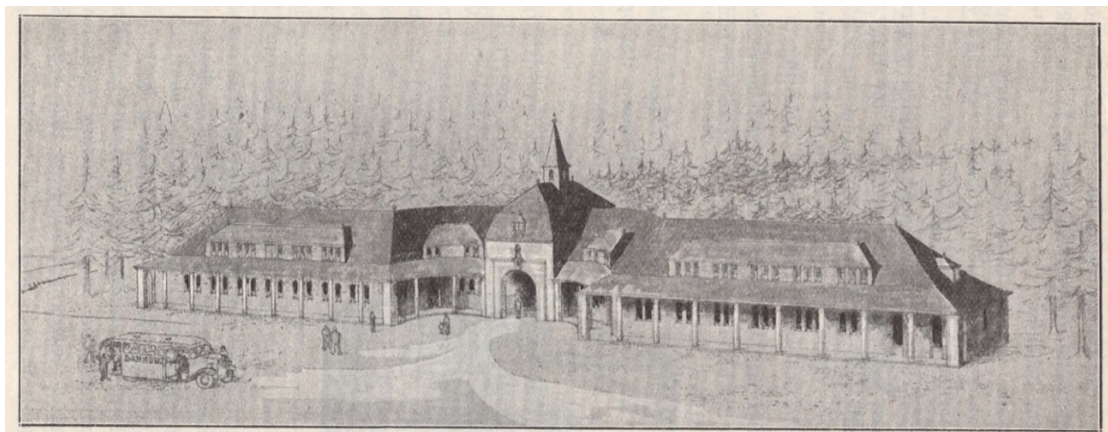
De inhuldiging van de kapel op de plek waar later de basiliek moet komen, 23 augustus 1936 (jaargang 4, p. 168).

In november 1937 geeft Louis Jamin een stand van zaken van de uitbouw van het heiligdom¹⁶⁷. Hij benadrukt dat de bouw van ieder deel van het heiligdom aangevat is zonder te wachten op het moment dat er voldoende geld was om de realisatie van de plannen te financieren. Steeds is dat goedgekomen en hebben welwillende sympathisanten voor het nodige geld gezorgd. Toen in 1933 de kapel begonnen werd met de bouw van de kapel, die 50.000 frank zou kosten, was er minder dan 5.000 frank in kas. Maar toen de kapel af was, *kon men niet alleen de leveranciers betalen maar er waren nog fondsen om de omheining aan te leggen, om de kaarsenbrandplaats op te bouwen ...* Zonder dat er geld in kas was, werd begonnen aan de bouw van het houten hospitaal. Het gebouw kostte 20.000 frank, wat dankzij schenkingen vlot betaald werd. Op 31 mei 1933 werd het bos van de verschijningen aangekocht voor 120.000 frank. *Zulks geschiedde zonder geld. Men vertrouwde bij het afsluiten van de koopakte aan de goede Maagd de zorg toe in te staan voor de honderdtwintigduizend frank. Op de dag dat er betaald moest worden, lag de som in de kas ... men weet niet goed hoe zij er kwam.* Het kasteel van Fawes, de gronden voor de toekomstige basiliek en de hoeve bij het kasteel werden ook gekocht voordat het nodige geld in kas was. De badplaatsen en de uitbreidingen ervan werden in dezelfde financiële omstandigheden gebouwd. Toen de ziekenwagen, die gebruikt wordt voor het vervoer van zieken tussen Fawes en het heiligdom, betaald moest worden, ontving het comité *Caritas op het uur van de betaling* een anonieme gift van veertigduizend frank.

Het comité staat nu weer voor belangrijke uitgaven en de kas is leeg. In de eerste plaats moet er een nieuw hospitaalgebouw komen, dicht bij de kapel en de bron. De afstand van ruim vijf kilometer tussen Fawes en het heiligdom, en de slechte staat van de wegen, maken het onmogelijk de zieken in goede omstandigheden van en naar hun verblijf te brengen. De bouw van een nieuwe hospitaliteit moet dat oplossen. Jamin legt uit waar en in welke stijl de nieuwe inrichting gebouwd zal worden en spreekt dan de lezers van het tijdschrift aan. Hij legt uit dat

¹⁶⁷ Louis JAMIN, *Uw aandeel gebeden en aalmoezen ...*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 5 (1937), p. 285-293.

ieders deelneming aan het project, door gebed, persoonlijke toewijding en financiële steun, essentieel is. Het gebed is nodig om de gunst van de realisatie van de nieuwe hospitaliteit *waardig te zijn*, de persoonlijke toewijding van een grote groep mensen is nodig om de zieken die daar zullen worden opgevangen te verzorgen, en zonder de financiële hulp van alle sympathisanten zal het niet lukken. *God bestuurt de mensen door de mensen. Eenieder behoort zijn aandeel te nemen. De vooruitgang van het Werk hangt af van het begrip dat eenieder van ons erover heeft.* Bovendien is mildheid de aangewezen weg om schatten in de hemel te vergaren ...

Ontwerptekening voor de hospitaliteit (jaargang 5, p. 290).

Voor de priesters die korte tijd in Banneux willen verblijven, is er vanaf einde 1937 het home *Pastoor van Ars*¹⁶⁸.

In 1939 wordt de esplanade aangelegd, het plein waarop van dan af missen in open lucht opgedragen zullen worden. Op 15 augustus van dat jaar wordt het altaar op de esplanade ingewijd door monseigneur Vanderhoven, bisschop van Boma in Kongo¹⁶⁹. De liturgie duurt volgens het verslag maar liefst drie uur. Daarna is het Louis Jamin die er als eerste de mis mag opdragen.

¹⁶⁸ *De Pastoor van Ars verblijfplaats*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 5 (1937), p. 310.

¹⁶⁹ *Kroniek der feiten*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 7 (1939), p. 145-147.

Kapelaan Jamin aan het altaar op de Esplanade (jaargang 7, p. 147).

2.6. Mariale Congressen

In augustus 1934 wordt ter gelegenheid van de inwijding van een beeld van de Maagd der Armen een octaaf georganiseerd. Acht dagen lang zijn er dagelijks missen in de parochiekerk en in de kapel, een lof, ziekenzegening en gezamenlijk bidden van de rozenkrans. Op de eerste dag van het octaaf wordt het beeld gewijd door deken Borgerhoff van Sprimont. Voorts staat iedere dag van het octaaf in het teken van een van de woorden van de verschijning, en is iedere dag op een specifieke groep gericht.

Zondag 12 augustus: *Ik ben de Maagd der Armen*, wijding van het beeld;

Maandag 13 augustus: *Ik kom de zieken verlichten*, dag voor de zieken;

Dinsdag 14 augustus: *Voor alle Natiën*, dag voor de vrede tussen de volkeren;

Woensdag 15 augustus: *Eene kleine kapel*, dag voor de ijveraars en dienaars van de Maagd der Armen;

Donderdag 16 augustus: *Ik kom het lijden verzachten*, dag voor de brancardiers en verpleegsters;

Vrijdag 17 augustus: *Geloof in Mij, Ik zal in u geloven*, dag voor de jeugdverenigingen;

Zaterdag 18 augustus: *Mijn lief kind, bidt veel ..., bidt veel ..., bidt veel ...*, dag voor de kinderen en hun moeders;

Zondag 19 augustus: *Ik ben de Moeder van den Zaligmaker, Moeder van God*, dag voor de mannen.

Acht dagen lang, afwisselend in zon en regen, nemen bedevaarders deel aan de plechtigheden. Diocesane priesters van het bisdom Luik, Jezuïeten, Benedictijnen, een Salesiaan, bisschop Six, die eerder dat jaar tot apostolisch vicaris voor Leopoldstad was aangesteld, bisschop Vanderhoven die ook dat jaar aangesteld was tot apostolisch vicaris voor Boma in Kongo, en priesters uit Spanje, Nederland, Frankrijk en Duitsland dragen de diensten op. Hun aanwezigheid toont aan hoe ver de faam van Banneux zich op minder dan twee jaren verspreid heeft.

Het succes van het feestelijk octaaf in 1934 zet het bestuur van de Gebedsunie er toe aan het initiatief in 1935 te herhalen, deze keer in de vorm van een novene van 10 tot 18 augustus¹⁷⁰. Zoals in 1934 staat ook in 1935 iedere dag in het teken van een ander thema, en is gericht op een andere doelgroep. Verspreid over negen dagen staan veertien diocesane priesters, zeven Jezuïeten, drie Minderbroeders, drie Dominicanen, twee Benedictijnen, twee Montfortanen, een Kapucijn, een pater Lazarist, een Missionaris van Scheut, een Missionaris van het Heilig Hart, een Salesiaan, de rector van de Russische missie in België, een Leuvense hoogleraar, de abt van Tongerlo en de hoofdmoezenier bij het leger in voor erediensten en sermoenen. In het septembernummer wordt een uitgebreid verslag van het congres opgenomen. In 1936 wordt het initiatief herhaald van 15 tot 23 augustus¹⁷¹. Jamin meldt dat *meer dan 50.000 deelnemers* een succes gemaakt hebben van het derde Mariaal congres¹⁷². In een verslag over 26 bladzijden bejubelt hij de versieringen, de liturgische plechtigheden, de toespraken, ... Hij vergeet ook niet te vermelden dat *het was alsof de heilige Maagd deze maal, in een gebaar van liefderijke kieschheid, een meer tastbaar teken van hare aanwezigheid in ons midden wou geven, door het verleenen van de oogenblikkelijke genezing, op de plaats zelve, van eene kloosterzuster, van eene dame en van een werkman, alle drie door een ongeneesbare ziekte aangetast*.

2.7. Kapellen elders

Het duurt niet lang voordat het tijdschrift melding maakt van de oprichting van kapellen ter ere van de Maagd der Armen. In december 1933 vernemen de lezers dat er in Engeland *twee kapellen in volkrijke buurten werden toegewijd aan de Maagd der Armen, ingevolge de verslagen over de verschijningen te Banneux, in de Engelsche bladen gepubliceerd*¹⁷³.

In januari 1937 plaatst de redactie een foto van een staakkapel die in december 1936 in de Franse stad Verdun gebouwd en ingezegend werd ter ere van de Maagd der Armen¹⁷⁴.

¹⁷⁰ 2de Groot Kongres van de Internationale Gebedsvereniging, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 3 (1935), p. 111-119; Verslag over het tweede groot congres van de Internationale Gebedsvereniging, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 3 (1935), p. 143-174.

¹⁷¹ Het Derde Congres van de Internationale Gebedsvereniging nader, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 4 (1936), p. 56-61; 3de Mariaal Congres, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 4 (1936), p. 72-81.

¹⁷² III^{de} Congres van de Internationale Gebedsvereniging, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 4 (1936), p. 129-155.

¹⁷³ *Kroniek der feiten*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 198.

¹⁷⁴ *Kleine bidplaats te Verdun*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 4 (1937), p. 310.

In de nummers van juni en juli 1938 schrijft Louis Jamin een geïllustreerd verslag over de bouw en de inwijding van een Banneuxkapel in Roemenië¹⁷⁵. Hij noemt het het eerste *filiaal* van Banneux.

Bij de inwijding van de Banneuxkapel in Roemenië (jaargang 6, p. 119).

In mei en juni 1939 bericht het tijdschrift over de verspreiding van de verering van de Maagd der Armen¹⁷⁶. Op 21 mei 1939 werd een beeld van Onze-Lieve-Vrouw van Banneux geïntrooniseerd in de beroepsschool van de zusters van Gijzegem in Mol. In een arbeiderswijk in Seraing, een *burcht van het communisme*, wijdde de bisschop op Pinksteren de nieuwe parochiekerk in, waarvan de Maagd der Armen de patrones is. *In die 450 barakken is het ijskoud in den winter, stikkend warm in den zomer. Al de miserie-menschen van Seraing gingen schuilen in dat kamp. De reeds negen jaren durende crisis heeft de karakters verbitterd en een vruchtbaar veld voorbereid voor de zaaiers van opstandige gedachten. De naleving van de godsdienstige plichten bestond omzeggens niet meer: 75 personen ongeveer, op 6.000, hielden nog hun Paschen. Het is in het midden van die wijk dat de eerste aan de Maagd der Armen toegewijde kerk werd opgericht in ons diocees.* De inwijding werd voorafgegaan door een missie die gepreekt werd door Dominicanen: *Bezoeken in al de barakken en arbeiderswoningen hadden die oefeningen voorbereid, en de uitslag ging alle verwachtingen te boven. Minstens 150 bekeeringen, de regeling van een vijftigtal huwelijken, eerste communiën van volwassenen, een totale ommekeer in de mentaliteit van de wijk. ... Wonderschoon is de oogst in dat midden waar de onwetendheid inzake godsdienst alle gedachte te buiten gaat. Zelfs het begrip van de meest elementaire waarheden ontbreekt teenemaal. Men weet volstrekt niets af, noch van God, noch*

¹⁷⁵ L. JAMIN, *Het Rumeensche Banneux*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 6 (1938), p. 85-93, p. 117-124.

¹⁷⁶ *De Maagd der Armen in het roode gewest van Seraing*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 7 (1939), p. 18-19; *De pagina van den dienaar*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 7 (1939), p. 52-56.

van de ziel, noch van het toekomstige leven! Het is dus een waar zendingsgebied waar men nu de lieve Maagd der Armen aanroept. Op dezelfde 21ste mei werd het dekenaat Bree plechtig toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw. De volgende dag zegende bisschop Kerkhofs in Bree een kapel ter ere van de Maagd der Armen in. Die kapel werd gesticht en gebouwd door personen die aan de voorspraak van de Heilige Maagd allerhande groote genaden te danken hebben.

2.8. Onze-Lieve-Vrouw

2.8.1. De voorstelling van de Maagd der Armen

In het tweede en het zevende nummer van het tijdschrift, van juni en november 1933, wordt beschreven hoe het schilderij van Onze-Lieve-Vrouw van Banneux gemaakt werd¹⁷⁷. Zodra de eerste bedevaarders en nieuwsgierigen de weg naar Banneux gevonden hebben, vraagt kapelaan Jamin zijn broer Leon een schilderij van de Maagd der Armen te maken. De man spreekt daarvoor met de zienster, waarbij hij vooral probeert te weten te komen welke houding de verschijning aannam. Op basis van wat zij hem vertelt, maakt hij drie schetsen. Die schetsen legt hij aan Mariëtte voor, die er een uitkiest. Nadat hij daar op haar aanwijzingen enkele veranderingen aan heeft aangebracht, maakt de kunstenaar een vierde tekening. Op basis van die tekening maakt hij tenslotte een schilderij, dat hij op 13 april in Banneux aan de zienster toont en dat door haar wordt goedgekeurd. Vanaf oktober 1933 hangt het schilderij in de kapel.

De beelden van de Maagd der Armen die vanaf 1934 gemaakt worden, zijn op dit schilderij gebaseerd. In augustus 1934 wordt het eerste beeld van de Maagd der Armen, van de hand van de Gentse beeldhouwer Oscar Sinia, ingehuldigd. De wijding van het beeld is de gelegenheid voor het comité om het octaaf van 12 tot 19 augustus te organiseren¹⁷⁸.

¹⁷⁷ *Hoe het beeld van de Maagd der Armen gemaakt werd*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 22-25; *De Maagd der Armen*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 154-156.

¹⁷⁸ *Plechtige octaaf van 12 tot 19 oogst 1934*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 2 (1934), p. 83-86; *Oktave van den 12 tot 19 oogst 1934 ter gelegenheid der wijding van het beeld van de Maagd der Armen*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 2 (1934), p. 116-129. Oscar Sinia is ook de maker van het kruisbeeld op het altaar in de kapel.

Tafereel bij de wijding van het eerste beeld van de Maagd der Armen, 12 augustus 1934 (jaargang 2, p. 117).

2.8.2. *Maria als huismoeder*

In november 1933 belicht pater De Kinder hoezeer de Maagd der Armen vertrouwd is met de moeilijkheden van iedere huisvrouw¹⁷⁹:

“Denken wij even na over haar leven.

Zij stamde af, als arme dochter, uit een koninklijk vervallen ras, en droeg van in haar kinderjaren de livrei der armoede. Maar haar ziel is vol genade. Het leven en de genade zijn in haar verenigd vanaf haar eerste levensoogenblik. Zij kent onze ellende en zij is zuiverder en hoogverhevener dan de engelen van God.

Was er ooit een armer moeder dan zij? Een stal is haar schuilplaats, een dierenkrib is de wieg van haar Zoon die geboren wordt. Maar daarentegen doet de geestelijke weelde haar tot aan de grenzen der goddelijkheid stijgen. Zij is de moeder van een God.

Als ieverige werkvrouw, echtgenoot en moeder van een werkman, kent zij de bekommelingen van die armoede welke een werkloze arbeider te wachten staat. Zij leeft vol zorgen om het dagelijksch brood te verdienen. Maar zij geniet den rijkdom van den wil die zich alle dagen volledig overgeeft aan de wil des Vaders in de hemelen. Zij is rijk door het werk van een God die samen met haar werkt.

...

Ziedaar wel de Maagd Maria, arm zooals wij arm zijn, lijdend al onze smarten, de zonde uitgezonderd. Onze zuster in de ellende, onze zuster in de barmhartigheid die over ons hare goedheid laat neerkomen.

...

¹⁷⁹ DE KINDER, *Een naklank van 15 oogst*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 166-171.

Ach mijne broeders, armen die mijne broeders zijt, trilt van vreugde. Gij zijt niet meer als tot op heden, armen die gansch alleen staat midden uwe armoede, verloren in uw lijden, verdronken in uwe tranen en terneergedrukt onder den last van uwe zonden. Gij gelooft in de Maagd der Armen en de Maagd der Armen zal in u gelooven.

Zij zal in u gelooven!”

In het nummer van december 1933 wordt de tekst afgedrukt van het radiopraatje dat de provinciaal van de Belgische Dominicanen, pater Jan Massaux, kort daarvoor op de nationale radio over de Maagd der Armen gehouden had¹⁸⁰. Hij benadrukt hoe Onze-Lieve-Vrouw, door die titel aan te nemen, zich met de mensen gelijkschakelt. Plastisch, en met veel verwijzingen naar de realiteit van het leven van veel huismoeders in de jaren '30, beschrijft hij hoe Maria in Nazareth leefde:

“Te Nazareth slooft ze zich af, van den vroegen morgen tot den laten avond. Weliswaar had men het timmerwerk van Jozef, maar dezès loon gevoegd bij datgene van den Godmensch was nog onvoldoende. Maria heeft moeten arbeiden, ze heeft moeten rekening maken, en meer dan eens zal ze tekort gekomen zijn. Het is zoo normaal wanneer men week op week moet leven, en afhangen van den goeden wil der schuldenaars.

...

Aanroept haar, de Maagd der Armen, gij allen die zoo vreeselijk den weerslag van de wereldcrisis gevoelt !

Werklooze arbeiders die vruchteloos uwe diensten aanbiedt en die slechts af en toe de gelegenheid vindt enkele uwer ontelbare en vervelende uren te besteden aan een vergeldenden arbeid.

Bedienden voor wie noch uw goede wil, noch deze van uwe patroons bij machte was u in bediening te houden, en die sedertdien dwaalt, van winkel tot winkel, op zoek naar een zeer nederige plaats op dewelke gij vruchteloos wacht.

Vaders van familie die, gedurende de jaren van voorspoed, zoo gelukkig waart uwe vrouw en kinderen ruim te laten genieten van uwen edelmoedigen arbeid en van uw wijs vooruitzicht en die op heden, van inkrimping tot inkrimping gekomen, hun het dagelijks brood slechts met karigheid kunt toebedeelen.

Bewonderenswaardige moedertjes, die elken dag eene taak herneemt welke boven uw krachten is, opdat het noodzakelijke niet ontbreke aan uwe kindertjes voor wiens onderhoud gij gansch alleen moet instaan.

Zakenlieden, wiens situatie door het publiek wordt benijd, en die met schrik de vervaltermijn zien aankomen, waarop uw gevreesd verval zal voltrokken worden.

...

De Maagd der Armen noodigt u uit. Gaat tot Haar. Vertrouwt Haar uwe bekommelingen en uwe angsten toe. Uw stoffelijken toestand zult ge zien opklaren en beteren, indien zulks de wil is van God. Zeker zult ge vertroost en versterkt worden. In uw hart zal het vertrouwen in God de kalmte terugbrengen. In uw geest zal de armoede het uitzicht bekleeden van de schoone en edele dame die Franciscus van Assisië in vervoering bracht.”

Dan richt hij zich tot de zieken, mensen voor wie er gezien de stand van de medische wetenschap in die tijd geen kans op beterschap is:

¹⁸⁰ Jan MASSAUX, *De Maagd der Armen*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 192-197.

“Duurbare zieken, weest niet ontmoedigd. Luistert naar de troostende boodschap van de Maagd der Armen “Ik kom het lijden verzachten”. Richt uwe oogen tot haar: Zij zal uwe tranen afwisschen. Leunt uwen arm op den arm dien Zij naar u uitstrekt. Laat Haar in het diepste uwer ziel lezen en er ontwaren uwe bitterheid, uwe tegenkantingen, uwe wanhoop, en uwe hoop. Neen, uwe kwalen en uwe krankheid zullen uwen moed niet verlammen, want Haar blik richt zich liefderijk op u. Neen, noch uwe zwakke gezondheid, noch uwe arme krachten, noch uw arm lichaam door de pijn verwrongen, zullen uwe sereniteit benevelen, want gij hebt om u te schragen en om u aan te moedigen de teederheid en de macht van Onze Lieve Vrouw der Armen.”

2.8.3. *Beauraing*

In het tweede nummer van het tijdschrift, in juni 1933, verschijnt een artikel van de hand van kapelaan Jamin, waarin hij de verschijningen in Banneux interpreteert als een bevestiging van de echtheid van de verschijningen in Beauraing¹⁸¹. Hij vertelt dat hij begin januari 1933 Beauraing bezocht en *terugkeerde met aarzeling in de ziel*. Op 8 januari 1933 begon hij een novene ter ere van Onze-Lieve-Vrouw, waarbij twee zusterkloosters, de Clarissen in Verviers en de Zusters van het Heilig Hart van Maria in Terhulpen, zich aansloten. Zij vroegen Onze-Lieve-Vrouw, die in Beauraing had beloofd te zondaars te zullen bekeren, een teken – een bekering in Banneux – dat hen zou overtuigen van de echtheid van de verschijningen. De kapelaan en zijn medestanders beschouwen de verschijningen in Banneux en de bekering van de vader van Mariëtte als het antwoord van Onze-Lieve-Vrouw op hun novene.

2.9. **Actualiteit**

2.9.1. *De aanhechting van Oostenrijk bij Duitsland*

In april 1938 wijdt Louis Jamin het hoofdartikel aan de internationale situatie van dat moment¹⁸²: *De Kerk weent heden over het katholieke Oostenrijk, zooals Zij, twintig jaar geleden, weende over Rusland. En sedertdien over Mexico, Spanje, Duitschland ...* Hij betreurt hoe de Christelijke landen, Frankrijk voorop, zich de voorgaande jaren van God afkeerden. Twee politieke systemen, het communisme en het nationalisme, vormen de grootste bedreigingen voor de wereldvrede. Het succes van beide politieke systemen is volgens de schrijver het gevolg van het feit dat de mensen meer dan goed is naar aardse goederen verlangen en tekortkomen in onderlinge liefde.

2.9.2. *De mobilisatie*

In de zomer van 1939 besluit de Belgische overheid dat de mannen die in de voorgaande jaren hun militaire dienstplicht vervuld hebben, weer opgeroepen moeten worden en hun eenheden moeten vervoegen. Tienduizenden mannen, waaronder veel jonge huisvaders, verlaten hun

¹⁸¹ *Beauraing en Banneux. Banneux als teeken van Beauraing*, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 21.

¹⁸² *Heilige Maagd der Armen, red de Naties*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 5 (1938), p. 481-489.

gezin en stappen weer in het soldatenleven. Dat speelt zich deze keer niet in de kazerne af, maar te velde. In de eerste maanden worden de mannen ingezet om verdedigingsstellingen uit te bouwen. Maar eens die af zijn, begint een maandenlange periode van afwachten en verveling. Niet alle reservisten worden tegelijk opgeroepen. Het is immers niet mogelijk al die mannen tegelijk van wapens en uitrusting te voorzien. Het oproepen duurt maandenlang, en de mogelijke mobilisatie van vader hangt als een zwaard van Damocles boven veel jonge gezinnen.

In oktober 1939 wijdt Louis Jamin een artikel aan de oorlogsdreiging en de mobilisatie¹⁸³. Doordat zoveel mannen het uniform hebben moeten aantrekken is de oorlogsdreiging voor veel lezers een stuk concreter geworden. Jamin verwacht de oplossing van de internationale crisis niet van mensenhand, maar van de Voorzienigheid.

De redactie ziet in de mobilisatie ook een opportuniteit¹⁸⁴: *Een aantal personen hebben bestellingen gedaan van prentjes en medailles om in de kantonnementen uit te delen. Dat liefderijk initiatief is zeer loffelijk.*

2.9.3. Anti-communisme

In juli 1933 roept de redactie de lezers op te bidden voor de redding van Rusland¹⁸⁵. Over de betreurenswaardige situatie in het land schrijft de auteur, wellicht iemand van Tancrémont, het volgende:

“Was er wel een meer ongelukkig volk? Het is niemand onbekend welk lot aan de bisschoppen, de priesters en de eenvoudige geloovigen is voorbehouden, alleenlijk uit haat voor den godsdienst en voor God. Geen enkele christen kan ongevoelig blijven bij het zien der pogingen van de Sowjets om in de ziel der jeugd en der kleinere kinderen alle gevoelens van eerbied te vernietigen, en alle kiem van geestelijkheid of van zedenleer, al wezen ze ook slechts van natuurlijke aard. En kan de meest ongevoelige onverschillig blijven voor zooveel lijden, voor die ontberingen door al de klassen van de maatschappij geleden, voor die stoffelijke en geestelijke ellende van miljoenen kinderen?

God alleen kan Rusland redden.”

Het nummer van februari 1934 bevat een inlegblad van de Benedictijnen van Tancrémont met een bericht over de hongersnood in Rusland, een gevolg van het communistisch schrikbewind in het land.

In september 1936 worden de leden van de Internationale Gebedsunie opgeroepen voor de communisten te bidden¹⁸⁶:

“Alleen de hand van God kan het menschedom ter hulp komen en een einde maken aan de afschuwelijke slachtingen.

¹⁸³ Louis JAMIN, *Mobilisatie*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 7 (1939), p. 173-177.

¹⁸⁴ *Voor onze soldaten*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 7 (1939), p. 194.

¹⁸⁵ *Een groote Kruistocht van Gebeden voor een ongelukkig volk*, in *Banneux – Tancremont*, 1 (1933), p. 57.

¹⁸⁶ *De Internationale Gebedsvereiniging*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 4 (1936), p. 172.

Wanneer men denkt op de vergrijpen tegenover de menselijke broederlijkheid, aan alles wat tegen den godsdienst geschiedt, tegen de priesters en tegen God, dan kan men enkel bidden en zich aan God aanbevelen opdat Hij ons ter hulp kome. (Z.H. Pius XI aan de Malteesche bedevaart van 19 augustus 1936)

Wij willen op dezen wensch door de H. Vader – tevens zoo dikwerf door onze bedevaarders uitgedrukt – antwoorden met gansch bijzondere gebeden te vragen voor onze broeders, slachtoffers van de monsterachtige dwaling van het kommunisme.

Indien men het lot moet betreuren van dezen die onder de slagen der Marxisten vallen, meer nog zijn te beklagen degenen die de onrechtvaardigheid plegen.

Het is opdat de Hemel, in zijn barmhartigheid, opnieuw den rechten weg waarvan de volkeren zijn afgedwaald, zou toonen, dat wij bijzonderlijk gedurende deze septembermaand de Maagd der Natiën zullen bidden.”

In mei 1937 wijdt Louis Jamin het hoofdartikel aan de dreiging van het communisme, het atheïsme en het nazisme¹⁸⁷. Hij schetst het gevaar dat gevormd wordt door de communistische pers in ons land en bespreekt de vervolging van de priesters en de vernieling van de gebouwen van de eredienst in de Sovjetunie en in Spanje. Als hij het heeft over Frankrijk doet hij geen moeite om zijn anti-parlementarisme en antisemitisme te verbergen: *40.000 kerken vallen in puinen, in sommige departementen zijn er parochiën waar sinds 30 jaar geen priester meer de mis deed. De priesterroepingen zijn zeldzaam. De kinderbeperving woedt altijd maar heviger. Een walgelijk parlementair regiem stuurt naar 's lands beleid een Jood-vrijmetselaar, die in de handen van de jeugd dat fameus zedeloos codex rondgeeft: zijn boek over het huwelijk*¹⁸⁸.

2.9.4. Vervolging van de katholieke kerk in Spanje

In augustus 1936 is de situatie in Spanje de maandintentie voor de Internationale Gebedsunie¹⁸⁹:

“Met pijnlijke ontroering nemen we kennis met de brieven uit Spanje herkomstig.

Onlangs smeekte een briefwisselaarster uit Spanje om gebeden. Het is onze plicht innig meegevoelen te hebben met de vervolgte katholieken en veel voor hen te bidden, de Maagd verklaarde gekomen te zijn voor alle Natiën.

Wijl wij voor die ver verwijderde broeders bidden, zullen wij tevens aan onszelf denken en aldus van ons afwenden dezelfde onheilen die ons bedreigen.”

¹⁸⁷ *De Ster van de Grooten Avond*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 5 (1937), p. 1-8, p. 57-64.

¹⁸⁸ Jamin doelt op Léon Blum (1872-1950), die van 1936 tot 1938 eerste minister was van de linkse Volksfront-regering in Frankrijk. In 1907 had hij *Du mariage* gepubliceerd, een essay over het huwelijk, waarin hij de opvatting ventileert dat zowel mannen als vrouwen voor hun huwelijk hun passies niet moeten onderdrukken.

¹⁸⁹ *Intentie van de maand*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 4 (1936), p. 96.

2.9.5. Overlijden van Pius XI en de verkiezing van Pius XII

In het maartnummer van 1938 wijdt de redactie het hoofdartikel aan de verkiezing van paus Pius XII¹⁹⁰:

“Onze lezers hebben deelgenomen aan de ontroering van de gansche wereld bij het vernemen van de zoozeer verlangde verkiezing van kardinaal Pacelli, op Sint-Pieters stoel.

De leden van de Internationale Gebedsvereniging bieden aan den nieuwen Opperherder, die voor de wereld de verpersoonlijking is van den Christi-vrede door het rijk van Christus, den bijstand van hun vrome gebeden opdat de Maagd van de Natiën zijne ondernemingen krachtig zou steunen.

Het was zeer eerwaarde heer pastoor-deken van Sprimont die de geloovigen, voor de kleine kapel vereenigd om de 6de verjaring van de achtste verschijning te herdenken, korte oogenblikken na de verkiezing van Pius XII aankondigde: “Wij hebben een nieuwe paus ...” Men voelde aan dat een groote ontroering zich van de aanwezigen meester maakte, en velen prevelden een vurig “Deo gratias!”

Wij kunnen niet nalaten een gunstig besluit te trekken uit het samenvallen op dezen datum van 2 maart, van den verjaardag van zijne heiligheid en zijn verkiezing tot den pauselijken troon, met de verjaring van de achtste manifestatie van de Moeder van den Verlosser, Moeder van God.

Donderdag 1 maart, openingsdag van het conclaaf, te 2.30 uur 's namiddags, bemerkte men plots een heerlijken regenboog die opdaagde op de plaats der verschijning, en die naar het zuiden was gericht. Denzelfden avond meldde monseigneur Fontenelle, die in de radio sprak, dat de gansche stad Rome, in den loop van den namiddag, een regenboog had bemerkt achter de Sint-Pietersbasiliek. Met welbehagen zag hij daarin een gelukkig voorteken daar de regenboog, symbool van vrede, voorkomt in de wapenen van kardinaal Pacelli.

Leve Pius XII!”

2.10. De Benedictijnenpriorij in Tancremont

De priorij van Tancremont is een stichting van dom Lambert (Octave) Beauduin (1873-1960). Deze priester van het bisdom Luik treedt in 1906 in bij de Benedictijnen in Keizersberg in Leuven. Van 1921 tot 1925 geeft hij in Rome les aan het Sint-Anselmuscollege van de Benedictijnen. Terug in België zet hij zich in voor de stichting van een abdij waarvan de monniken zich zullen wijden aan het verdiepen van de contacten van de katholieke kerk met de Russisch-orthodoxe kerk. Op 25 november 1925 vestigt dom Lambert een priorij in Amay. Zijn initiatief groeit snel en in 1928 leven er al 40 monniken. Ondertussen had hij op 6 maart 1925 van bisschop Rutten van Luik de toelating gekregen om in Tancremont een priorij te vestigen. Het is uiteindelijk dom Thomas Bequet die omstreeks 1930 de leiding neemt van de vestiging in Tancremont en die er bij de kapel waar de *Oude Lieve Heer* vereerd wordt, een priorij voor een tiental monniken bouwt. Tot in 1957 zullen er benedictijner monniken verblijven. Dom Thomas Bequet is een persoonlijke vriend van kapelaan Jamin, en in het voorjaar van 1933 volgt hij de gebeurtenissen in Banneux van nabij¹⁹¹.

De Benedictijnen van Tancremont spelen een grote rol in het tot stand komen van het tijdschrift. Het eerste nummer van het tijdschrift, dat dan nog Banneux – Tancremont heet, heeft

¹⁹⁰ *De Paus is dood ! Leve de Paus !*, in *Banneux – O.-L.-Vrouw*, 6 (1939), p. 381-382.

¹⁹¹ Marcel VILLERS, *Tancremont, un monastère bénédictin, 1926-1957*, Theux, 2019, 39 p.

expliciet de bedoeling de bedevaarten naar Banneux en naar Tancrémont te koppelen. Langs de weg van Banneux naar Tancrémont worden zeven staties geplaatst, opgedragen aan de zeven smarten van Onze-Lieve-Vrouw. Later zullen die staties op het domein van het heiligdom geplaatst worden.

In 1933 maakt de wereld nog de naweeën mee van de wereldwijde economische crisis die in 1929 begon. In het eerste nummer van het tijdschrift staat een kort artikel over het *centrum voor jonge christelijke werklozen* dat de paters van Tancrémont gesticht hebben. Daar willen zij pas afgestudeerde vakmannen die geen werk vinden aan het werk zetten om christelijke kunst te maken die in eerste instantie kan dienen om het heiligdom te verfraaien en later wellicht ook om in opdracht van andere klanten te werken¹⁹².

In het derde nummer staat een artikel over een gebedsactie in Tancrémont voor het Russische volk¹⁹³.

In het nummer van oktober 1933 staat een artikel over de geschiedenis van het Christusbeeld van Tancrémont¹⁹⁴. Het beeld werd een eeuw eerder opgegraven door een pachter die het vond toen hij zijn land ploegde. Nadat het beeld enige tijd op een zolder bewaard bleef, werd het in een voorlopige kapel opgehangen. In 1897 werd de huidige stenen kapel van Tancrémont gebouwd.

¹⁹² Een initiatief te Tancrémont op den dag van heden toegepast, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 13-14.

¹⁹³ Een grote Kruistocht van Gebeden voor een ongelukkig volk, in *Banneux-Tancrémont*, 1, (1933), p. 57.

¹⁹⁴ De Christus van Tancrémont, in *Banneux-Tancrémont*, 1 (1933), p. 141-142.

HOOFDSTUK IV. 12 TIPS VOOR GELOOFWAARDIGE COMMUNICATIE IN KERKELIJKE CONTEXT

Sim D'Hertefelt distilleert uit het boek van Paul Hillesum en Amber Franssen 11 tips voor geloofwaardige communicatie in kerkelijke context. Hieronder worden die tips langs het tijdschrift van Banneux in de jaren 1933-1940 gelegd en wordt gekeken in welke mate de redactie toen al de principes achter deze tips toepaste.

Na de 11 tips van Sim D'Hertefelt voeg ik nog een tip toe, een die in de communicatie van Banneux in de onderzochte periode structureel toegepast werd en die naar mijn mening meer toegepast zou mogen worden door alle geledingen van de kerk in Vlaanderen.

1. Breng inhoud die menselijke behoeften vervult

Los van wat je te bieden hebt, een product of een politieke of religieuze visie, om gezien te worden moet je inhoud bieden die inspeelt op de behoeften van je lezers.

De samenstellers van het tijdschrift van Banneux begrijpen dat mensen graag in de bloemen gezet worden. Mensen zien zichzelf graag in het tijdschrift vermeld worden. Daarom vermeldt de redactie zoveel mogelijk weldoeners en bezoekers van het heiligdom. Mede daarom worden namen en verhalen van mensen die de Maagd der Armen willen danken voor weldaden in het tijdschrift opgenomen. Ook het feit dat er veel groepsfoto's in het tijdschrift staan, heeft daarmee te maken.

2. Wees open over je intenties

Communicatie wordt zelden als geloofwaardig gepercipieerd als de bedoeling ervan niet duidelijk is. Je lezers mogen niet het gevoel krijgen dat er een verborgen agenda speelt. Je motieven moeten duidelijk zijn. Het *wat* of *hoe* van je boodschap is minder belangrijk dan het *waarvoor*. Als die bedoeling niet alleen jou, maar ook je publiek enthousiast maakt, dan zit je goed. Laat weten waarom je iets doet en waarom dat belangrijk is.

De samenstellers van het tijdschrift van Banneux spreken hun intenties helder uit. Het gaat er in Banneux en in het tijdschrift om, om handen en voeten te geven aan de boodschap van de Maagd der Armen. Mensen worden opgeroepen om te bidden, om een bijdrage te leveren aan de uitbouw van het heiligdom, om als vrijwilliger mee te werken aan de opvang van zieken en armen.

3. Ken je lezer

Als je rekening kan houden met wat jouw lezers bezighoudt heb je een stapje voor. Je moet weten waarnaar zij op zoek zijn, hoe zij leven, wat hun problemen zijn. Sterke merken zijn deel van de gemeenschap. Ze worden deel van de cultuur en de verhalen van een gemeenschap. Dan kan je inhoud leveren die je lezers aanspreekt. Wat jij te bieden hebt, moet je dus toetsen aan

de noden van je lezers. Alleen op dat raakvlak heb je een podium en vind je gehoor. Anders riskeer je dat je enkel bezig bent met wat jou interesseert.

Als je Banneux zegt, zeg je ook *de Maagd der Armen*. Een belangrijk onderdeel van de boodschap van Banneux is dat Onze-Lieve-Vrouw zich hier bekendmaakt als de beschermvrouwe van de armen. Het begrip armen wordt in Banneux zeer breed opgevat. Zo breed, dat wellicht iedere mens zich aangesproken kan voelen. Het gaat uiteraard om wie in materieel opzicht behoeftig is, maar ook de eenzame mens is arm, de zieke, de mens zonder overtuiging, ... In het tweede nummer van het tijdschrift verwoordt Jules Bay, een van de leden van vzw Caritas, het zo als hij beschrijft wie de armen zijn van wie Onze-Lieve-Vrouw het lijden komt verlichten¹⁹⁵:

“Armen naar het lichaam met ledematen door de pijn verwrongen, met vervormde spieren, verwoest gelaat of vernielde organen, en bij wie het leven met groote snelheid heenvliedt, snel, te snel, of wier bestaan zich ellendig voortsleept met onuitwischbare tranen en onbeschrijflijke angsten.

Armen naar het hart wier matte oogen niet meer weenen omdat niets meer trilt in hen of die enkel langs de levensbanen, eene doffe wanhoop, een eindeloze verveling en een machteloze afgeleefdheid medeslepen.

Armen naar de ziel bij wie men de ontreddeering zoo goed waarneemt wanneer de beproevingen van het leven aanstormen, en wier geeselende smart nog verhoogt door gemis aan ideaal en door onverbiddelijke ledigheid.

Armen aan goederen, gij die honger en ontberingen lijdt, gij die in de verpestende atmosfeer der steden midden den loggen mist welke in uwe huizen zijn mantel van stof en rook uitspreidt, en die hijgt naar wat meer reine lucht, wat liefde, wat liefdadigheid, weet dat Ons aller Moeder op deze plaats verkondigd heeft dat zij de Maagd der Armen is en dat Zij het lijden zal verlichten, uw lijden.”

Voor al die mensen heeft Banneux iets te bieden.

4. Weet wat je lezer wil bieden

Op zich is hetgeen je communiceert zelden ook wat je wil bereiken. In veel gevallen wil je eigenlijk iets veranderen bij je lezers. Soms wil je je publiek informeren, soms communiceer je om een emotie over te brengen of om je publiek op te roepen tot actie, en soms communiceer je om te plezieren of te ontroeren.

Het tijdschrift van Banneux biedt dat allemaal. Het brengt zowel *basic* feitelijke informatie, over de uren van treinen en bussen naar Banneux, over de beginuren van de erediensten, over de bedevaartgroepen die het heiligdom bezoeken, over de plechtigheden en samenkomsten die er plaatsvinden, als informatie over de toekomstplannen van het bestuur van het heiligdom en over de manier waarop je als lezer en sympathisant daaraan kan bijdragen. De gebedsintenties en de persoonlijke getuigenissen van mensen die de Maagd der Armen danken voor bekomen weldaden zijn voor veel lezers erg herkenbaar. Het gaat om gezondheidsproblemen, relationele moeilijkheden of zorgen om de toekomst: dingen waar iedereen mee te maken kan krijgen, en die ontroeren als je ziet dat iemand met die problemen geholpen wordt.

¹⁹⁵ J. BAY, *Aanspraak*, in *Banneux-Tancremont*, 1 (1933), nr. 2, p. 30-33.

5. Ontwikkel vaste formats

In de geschreven pers zijn het interview, de column, de recensie en het nieuwsbericht basisgenres. Door je boodschap in een vast format te brengen begrijpen je lezers je snel. Als het goed is, dan zien je lezers aan het format al waarover de informatie zal gaan. Je hoeft dan minder uit te leggen.

Ieder nummer van het tijdschrift van Banneux begint met een hoofdartikel. Vanaf het begin bevat het tijdschrift de rubrieken *Kroniek der feiten* en *Kroniek de gunsten*. In de eerste vind je korte verslagen over de bezoeken van groepen en van belangrijke individuele bezoekers aan het heiligdom. In de *Kroniek der gunsten* kan je verhalen lezen van en over mensen die vertellen over een genezing of een andere gunst die zij aan de tussenkomst van Onze-Lieve-Vrouw danken. Voorts zijn er de rubriek *Het Werk van Onze-Lieve-Vrouw der Armen*, over de uitbouw van het heiligdom en met de opgave van de grote en kleine schenkingen die het heiligdom bereikt hebben, de rubriek *Bladzijde van de dienaar van de Maagd der Armen*, de gebedsintenties en de lijst van overledenen. Meestal vullen de vaste rubrieken twee derdedelen van een nummer.

Het feit dat de lay-out van het tijdschrift tussen 1933 en 1940 niet verandert, draagt ook bij aan de herkenbaarheid.

6. Vertel een verhaal

Verhalen hebben meer impact dan een exposé. In een verhaal gebeurt iets. Er is een hoofdpersoon die een ontwikkeling doormaakt, liefst door een worsteling, dilemma of conflict. En in een goed verhaal zit emotie. Als het verhaal goed is, dan wil je lezer daar onderdeel van worden.

Banneux biedt verschillende verhalen. In de eerste plaats is er het verhaal van Mariëtte, het meisje uit het arbeidersgezin aan de rand van het dorp dat door de Hemel uitverkoren wordt om tussenpersoon te zijn tussen de Hemel en de wereld. En er is het verhaal van het heiligdom: een verlaten plek tussen de stad Luik en de Ardennen, blijkbaar zonder troeven, die uitgroeit tot de plaats waar duizenden mensen gelukkiger worden. Bovendien kan iedereen die dat wil, zelf deel worden van het verhaal van Banneux. In functie van je mogelijkheden kan dat door je gebed, met een kleine gift, met een wezenlijke financiële bijdrage of met je inzet als vrijwilliger. Iedereen kan een rol spelen in het verhaal van Banneux.

7. Zet de bril op van een antropoloog

Achter goede communicatie zit aandacht voor de onuitgesproken opvattingen en de dagelijkse gewoonten van je publiek. Als je laat zien dat je ze kent, en zeker als je aangeeft dat je ze deelt, zal je publiek jou eerder erkennen als iemand van hen en open staan voor je communicatie. Als je er toch tegen in gaat, realiseer je dat dan.

Het tijdschrift richt zich op de eenvoudige katholieke gelovige van die tijd. Zowel het heiligdom zoals het in de loop van de eerste zeven jaar na de verschijningen uitgebouwd wordt, als het tijdschrift, presenteren zich als uiterst laagdrempelig. Het tijdschrift is een eenvoudig vormgegeven boekje op A-5formaat, dat thema's behandelt die aansluiten bij de leefwereld van de man en de vrouw in de straat. De eerste jaren worden alle missen en andere erediensten opgedragen in een kleine kapel met daarvoor een open ruimte van waar de mensen de diensten kunnen volgen. Typisch is dat, wanneer men het mogelijk wil maken dat meer mensen tegelijk de diensten kunnen volgen, er geen grotere kerk gebouwd wordt, maar een esplanade, een plein met een altaar waar in open lucht missen opgedragen worden.

8. Vind en actualiseer je kernverhaal

Het kernverhaal is de inspiratiebron van de verhalen die je vertelt. Voor een organisatie kan dat de oprichtingsgeschiedenis zijn of het levensverhaal van de stichter. Niet iedereen deelt je herinneringen aan vroeger. Daarom moet je je kernverhaal altijd opnieuw vertellen met nieuwe personages in nieuwe omstandigheden.

In Banneux en in het tijdschrift is het kernverhaal dat van de Moeder Gods die het de moeite vindt om zich te vertonen aan een eenvoudig kind in een vergeten dorp, en van een bevolking die ingaat op dat signaal van de Hemel, die in Banneux bijeenkomt en daar niet alleen ondergaat wat Onze-Lieve-Vrouw doet, maar die zelf meewerkt om dat mogelijk te maken. Het verhaal van Banneux gaat niet alleen over de zienster en over Onze-Lieve-Vrouw, maar over alle sympathisanten die helpen om het heiligdom uit te bouwen en om de bekendheid van Banneux en de Maagd der Armen te vergroten. Het verhaal van Banneux in de periode van 1933 tot 1940 is een constante actualisering van dat gegeven. Nadat de kapel af is, wordt de hospitaliteit uitgebouwd en bemand, de badplaatsen worden gebouwd, het instituut Mater Dei, de nieuwe hospitaliteit en de esplanade. Iedere realisatie is een hoofdstuk in het verhaal van Banneux.

9. Verspreid je inhoud

De wereld van de communicatie is een competitieve wereld. Van overal worden ons nieuws, informatie en publiciteit aangeleverd. Als je wil dat mensen jouw communicatie opmerken, dan zal je daarvoor moeten werken. Als een tijdschrift het middel is waarlangs je communiceert, dan moet je zorgen dat je abonnees en lezers hebt.

Het tijdschrift van Banneux wordt langs twee wegen verspreid. Enerzijds is het manifest aanwezig in het heiligdom. Wie het heiligdom betreedt, loopt langs een kiosk waar het tijdschrift en abonnementen verkocht worden. De belangrijkste bron van nieuwe abonnementen zijn echter de abonnees zelf. Zij worden geregeld opgeroepen om nieuwe abonnees te zoeken, en zij krijgen daarvoor het nodige materiaal in de vorm van formulieren voor het registreren van nieuwe abonnees. Wie uitzonderlijk veel nieuwe abonnees werft wordt met naam in het tijdschrift vermeld. Voorts is het met het oog op de verspreiding van het tijdschrift belangrijk dat het abonnementsgeld vanaf de stichting in 1933 tot in 1940 niet verhoogd wordt. Ondanks de stijging van de prijzen voor het drukwerk, meldt het bestuur van het tijdschrift dat de

abonnementsprijs op 10 frank wordt gehandhaafd. Financiële tekorten worden met giften van weldoeners opgevangen.

10. Investeer in kwaliteit

Je moet je publiek kwaliteit bieden als je impact wil hebben. Dat doe je op twee manieren. In de eerste plaats moet je je durven laten helpen als er aspecten aan je communicatie zijn die een ander beter kan. In de tweede plaats moet je er voor zorgen dat je communicatiemiddelen bij de tijd zijn.

Het tijdschrift van Banneux is vanaf het eerste nummer verzorgd uitgegeven. Geen stencils, maar professioneel vormgegeven drukwerk. Tekst en foto's wisselen elkaar af. Kapelaan Jamin en vzw Caritas kiezen ervoor het tijdschrift niet zelf uit te geven, maar beroep te doen op een professionele partner. Dat wordt *Printing company* in Luik. Die drukkerij staat in voor de vormgeving en voor de druk. Inhoudelijk werken kapelaan Jamin en Caritas samen met de Benedictijnen van Tancrémont. Zij zijn talrijk, zij hebben gestudeerd en zij hebben ervaring met publiceren.

11. Breng de moed op om menselijk en kwetsbaar te zijn

Onpersoonlijke communicatie is uit de tijd. Sterke merken en innoverende organisaties pakken uit met echte mensen. Ze tonen medewerkers die als persoon aanspreekbaar zijn. Zo krijgen ze een menselijk en soms ook kwetsbaar gelaat. Medewerkers zijn merkambassadeurs, zij geloven in het merk.

In zijn hoofdartikels durft kapelaan Jamin over zijn persoonlijke overtuigingen te spreken, maar ook over zijn twijfels en over de manier waarop hij die telkens weer te boven komt. Als je in de periode 1933-1940 in Banneux komt, dan is de kans dat je Jamin persoonlijk tegenkomt erg groot. Hij is zelf op het heiligdom aanwezig, draagt er de mis op, leidt gebedsdiensten en zegent er de zieken. *Living the brand* klinkt dat in het Engels.

12. Communiceer over je realisaties

Laat het weten als je resultaten bereikt, als je de finish gehaald hebt. Het is belangrijk dat je gedaan krijgt wat er van je verwacht wordt, dat je je beloften inlost en dat je dat communiceert. Er is niets mis mee te verwachten dat je gaat winnen, dat je het doel zal halen. Daardoor geef je overigens aan dat je de mensen die jou helpen tot veel in staat acht.

Met enige regelmaat herinneren de samenstellers van het tijdschrift hun lezers aan hun realisaties: de bouw van de kapel in het jaar van de verschijningen, de uitrusting ervan met cultusvoorwerpen die door sympathisanten geschonken worden, de bouw van het houten hospitaaltje, de aankoop van het kasteel van Fawes in 1934 en de inrichting ervan als verblijf voor zieke bedevaarders, de aankoop van de grond voor de basiliek, het succes van de Internationale Gebedsunie, de bouw van de nieuwe hospitaliteit, de aanleg van de esplanade. Belangrijker nog zijn de getuigenissen in ieder tijdschriftnummer van tientallen mensen die zich

op een of andere manier door Onze-Lieve-Vrouw gesteund of geholpen voelen en de berichten van medewerkers die zich bevestigd voelen doordat zij in Banneux zieken hebben mogen helpen. Tot slot zijn er de verhalen van de zieken zelf, die misschien niet genezen terug naar huis gekeerd zijn, maar die in Banneux een dag de eregast geweest zijn bij Onze-Lieve-Vrouw, en die in Banneux de preken gehoord hebben over de betekenis van hun lijden ...

BESLUIT

Op 16 januari 1933 verneemt kapelaan Jamin voor het eerst dat een meisje in zijn parochie aan een vriendinnetje vertelt dat zij de Heilige Maagd gezien heeft. Vier maanden later verschijnt het eerste nummer van een tijdschrift dat gewijd is aan die verschijningen en aan de ontwikkelingen die daarop volgen. Banneux wordt op korte tijd een bedevaartplaats die grote aantallen bezoekers uit heel België en uit Duitsland en Nederland aantrekt.

Banneux en zijn tijdschrift zijn geen eendagsvlieg. Het tijdschrift verschijnt in eerste instantie in het Frans en in het Nederlands. Na enkele jaren komen daar versies in het Duits en het Italiaans bij. Voor Mariavereerders in Nederland wordt na verloop van tijd ook een eigen tijdschrift uitgegeven. Bij de plaats van de verschijningen van 1933 komt een heiligdom tot stand, dat van jaar tot jaar verder uitgebouwd wordt.

Dezelfde bevoegenheid die de uitbouw van het heiligdom kenmerkt, kenmerkt ook het tijdschrift. De verklaring ligt voor de hand: het zijn dezelfde mensen die de uitbouw van het heiligdom coördineren en het tijdschrift uitgeven. Als je goed kijkt naar wat er in Banneux gebeurt en wat er in het tijdschrift geschreven wordt, dan zie je dat de uitbouw van het heiligdom en de uitgave van het tijdschrift twee poten zijn van hetzelfde project. Dat project is mensen samenbrengen in Banneux, op de plaats waar Onze-Lieve-Vrouw zich vertoond heeft aan een eenvoudig kind, waar Zij zich heeft voorgesteld als de Maagd der Armen en waar Zij beloofd heeft het lijden te zullen verlichten. In Banneux kan je ervaren dat Christus je, via Zijn Moeder, nabij is. In Banneux kunnen alle mensen die nabijheid ervaren. Ook wie ziek is of wie de middelen niet heeft om een aantal dagen op vakantie te gaan, is welkom in Banneux. Zieken zijn er zelfs de eregasten en krijgen bijzondere aandacht. Zelfs wie ondanks alles toch niet fysiek naar Banneux kan, kan aansluiten bij de Internationale Gebedsunie van Banneux en zo *geestelijk* aansluiten bij wat er in Banneux gebeurt.

Langs twee wegen wordt dat project gerealiseerd. Enerzijds wordt er *gehandeld*: er wordt gebeden, het heiligdom wordt uitgebouwd, er worden voorzieningen voor bedevaarders aangelegd en er wordt een eigen liturgie ontwikkeld waarin de zieke of lijdende mens centraal staat. Anderzijds wordt er *gecommuniceerd*: er verschijnen boeken, het tijdschrift wordt uitgegeven en er wordt een diareeks gemaakt voor sprekers die het verhaal van Banneux in scholen en parochiezalen willen vertellen. Inhoudelijk en qua stijl sluit de communicatie van Banneux aan bij de tips voor geloofwaardige communicatie zoals die in 2017 op kerknet gepubliceerd werden.

Zowel wat er in Banneux gedaan wordt als hetgeen er over gecommuniceerd wordt, versterkt de identiteit van de bedevaartplaats. Handelen en vertellen vullen elkaar aan en versterken de perceptie van geloofwaardigheid en authenticiteit van Banneux. Had men in Banneux in de jaren '30 al weet van de marketingideeën die het in de eerste helft van de 21ste eeuw helemaal zouden gaan maken? Of grijpt ieder goed marketingidee terug op iets dat wezenlijk is voor goede communicatie? Mensen hebben wellicht altijd belangstelling gehad voor een eerlijk verhaal en het geapprecieerd als iemands woorden en daden overeenkomen.

Wat er ook van zij, de opvattingen achter *true storytelling* als marketinginstrument bieden een verrassend houvast om de inhoud van de vooroorlogse jaargangen van het tijdschrift van Banneux te analyseren. Een analyse van het tijdschrift biedt inzicht in de strategieën die de redactie destijds – bedoeld of onbedoeld – toepaste om er een instrument van te maken dat

bijdroeg aan de ervaring van consistentie en integriteit in Banneux. Daardoor versterkte het de positieve perceptie van het heiligdom.

BIJLAGEN

Bijlage I. De woorden van de verschijningen

15 januari:

niet gesproken

18 januari:

“Steek uw handen in het water. Deze bron is voor Mij voorbehouden. Goede avond. Tot weerziens!”

19 januari:

“Wie zijt Gij, mijn Mooie Dame?”

“Ik ben de Maagd der Armen.”

“Mooie Dame, gisteren hebt U gezegd: deze bron is mij voorbehouden. Waarom voor mij?”

“Die bron is voor alle volkeren voorbehouden, om de zieken te verlichten.”

“Die bron is voor alle volkeren voorbehouden, om de zieken te verlichten. Dank U! Dank U!”

“Ik zal voor je bidden.”

“Ik zal voor je bidden.”

“Tot weerziens!”

“Tot weerziens!”

20 januari:

“O, daar is Zij!”

“Wat verlangt Gij, Mooie Dame?”

“Ik zou een kapelletje willen.”

“O, een kapelletje?”

11 februari:

“Ik kom het lijden verlichten.”

“Dank U! Dank U!”

“Tot weerziens!”

15 februari:

“Mijn Mooie Dame, mijnheer kapelaan heeft me gezegd U te vragen naar een teken.”

“Geloof in Mij, Ik zal in u geloven. Bid veel. [geheim]. Tot weerziens!”

20 februari:

“Mijn lief kind, bid veel! Tot weerziens!”

2 maart: ‘Ik ben de Moeder van de Verlosser, Moeder Gods. Bid veel! ... “

“Ja!”

“Vaarwel!”

Kroniek der Feiten

De Septembermaand, met haar zachte temperatuur is uitermate goed geschikt voor bedevaarten te voet. 't alrijk waren de vurige vereerders van de Maagd der Armen die, komende van Trooz, Theux, Pepinster, Nessonvaux of van verder nog, naar de Fange opstegen om hun hulde te bieden aan hun Zoete Patrones.

Als belangrijke groepen stippen wij aan :

den Zondag 1 September, de mijnwerkers uit Waterschei in arbeidspak, onder het geleide van E. P. Bérard der Minderbroeders. Met veel godsvrucht woonden zij de 10 uurmis bij. Onder het lof te 3 uur, hadden zij eene korte onderrichting in het Vlaamsch.

De elf-uur mis werd plechtig gecelebreerd voor de bedevaart van Welkenraedt, door drie jonge priesters van de laatste Wijding. De zeer talrijke aanwezigen zongen het lof te 2 uur.

Zondag 8 September werd de mis te 11 uur gecelebreerd tot de inzichten van de parochianen van Tilleur. Z. E. P. Vanden Heuvel, Lazarist, hield het gelegenheidssermoen en stuurde hun eveneens eenige woorden toe onder het lof te 2 uur.

Dienzelfden dag had de derde jaarlijksche bedevaart plaats van de parochiën van Remouchamps en omgeving. Twee honderd en vijftig bedevaarders vertrokken dus te voet uit Remouchamps ; biddend en zingend kwamen zij toe op het kasteel der Fawes : de zieke personen of deze tot zulken langen tocht te voet onbekwaam, wachtten daar op hen. Samen begeleidden zij dan het heilig Sakrament, processiegewijze tot aan de Kapel. Een prachtig Lof werd gecelebreerd tijdens hetwelk E. P. Pie Bonhomme O. P. eenige woorden tot de bedevaarders stuurde om hen te feliciteeren omdat ze zoo moedig dien twee-urigen tocht hadden gedaan, en hem daarbij te hebben gewijd door het gebed.

Hij onderlijnde hoe doeltreffend de Rozenkrans is, zijnde het meest volledige gebed dat bestaat. Inderdaad, door het « Onze Vader » vragen wij aan God ons te verleenen wat ons geestelijk en stoffelijk noodig is ; door het Ave bidden wij de heilige Maagd voor ons al die weldaden te vragen, en vooral, deze daaronder die het beste passen voor onze zaligmaking.

De predikant eindigt met een oproep te doen voor een collectief gebed voor de Koningin, de Koninklijke Familie, de zieken en de arme zondaars van de parochie.

Zondag 15 September.

De parochiale processie werd door een heerlijk weder begunstigd ; de zon deed de godsdienstige ornamenten helder schitteren en verhoogde het frissche uitzicht van de kinderkostuumpjes.

Te elf uur had, in het park van de Gastvrijheid, de plechtige hoogmis plaats van het *Congres der B. J. B.* (Belgische Boerinnenjeugd). Het altaar opgericht op de stoep van het kasteel, bood een heerlijken aanblik. Het landschap harmoniseerde met de eenvoudige en kunstrijke versiering en de gebaren van de celebrerende priesters kregen daardoor eene majesteit welke de liturgische gezangen nog verhoogden.

Zeven honderd meisjes, vurig en dapper, kwamen dien dag hun geloof, hun overtuiging stalen in die mooie betooging voor Katholieke Actie, de gedane inspanningen overschouwen, en directieven nemen voor de toekomst.

's Namiddags, te vier uur, waren zij nabij de Kleine Kapel verwacht ; het was ontroerend die mooie jeugd te zien aanstappen, voorafgegaan door sierlijk ontrolde standaarden, en blij marcheërend op de tonen van hun bondslied.

Het lof werd met godsvrucht door de massa gezongen en gevolg door het gebed der Boerinnenjeugd.

Zondag 22 Septemper.

Door een ontroerende en delikate attentie gedreven, hadden enkele ijveraars gevraagd dat de Internationale Gebedsvereëninging *een gebedendag zou inrichten voor onze betreunde Koningin.*

Van in den vroegen morgen werden Communiën opgedragen in de Kleine Kapel ; talrijke bedevaarders defileerden met eerbied en legden bloemen neder vóór het portret van de afgestorvene, dat kunstvol gedrapeerd was met Belgische en Zweedsche kleuren.

Te elf uur en half kwam een bedevaart uit Antwerpen, waarbij een zestigtal zieken, en een groep Luikenaars die den weg van af Trooz te voet hadden afgelegd.

De koraal van Sint-Barthélemy te Luik, zong met kunst en gevoelen de mis van den H. Lambertus.

Z. E. P. Uten richtte eenige woorden tot de Antwerpsche bedevaarders, en verzocht de aanwezigen een Onze Vader en drie Weesgegroeten te bidden voor de zielelafenis van onze duurbare Vorstin.

De zieken gingen naar de Badplaatsen en daarna naar het Kasteel waar hun eene restauratie werd verschaft.

Het weder, dat tot dan toe zeer mooi was geweest, veranderde plots, en de plechtigheid van drie uur, ter intentie der Vlaamsche bedevaarders, werd door den regen verhinderd.

De zestig Antwerpsche zieken vóór de Kapel.

Te vier uur had het Lof plaats, met sermoen door E. P. Warie O. P.

De predikant begon met ons te zeggen dat we de zekerheid mogen hebben dat Deze die wij beweenen, het meest glorieus Leven is binnengetroden. Dan herinnert hij met ontroering aan den angst die de gansche Natie had aangegrepen bij de mare van den vreeselijken slag : nien was, in die tragische minuten, als met verstomming geslagen !
« Heer, wat doet ge toch met de smarten der menschen ? »

Armen in den geest, antwoordt met uw geloof : Leven.

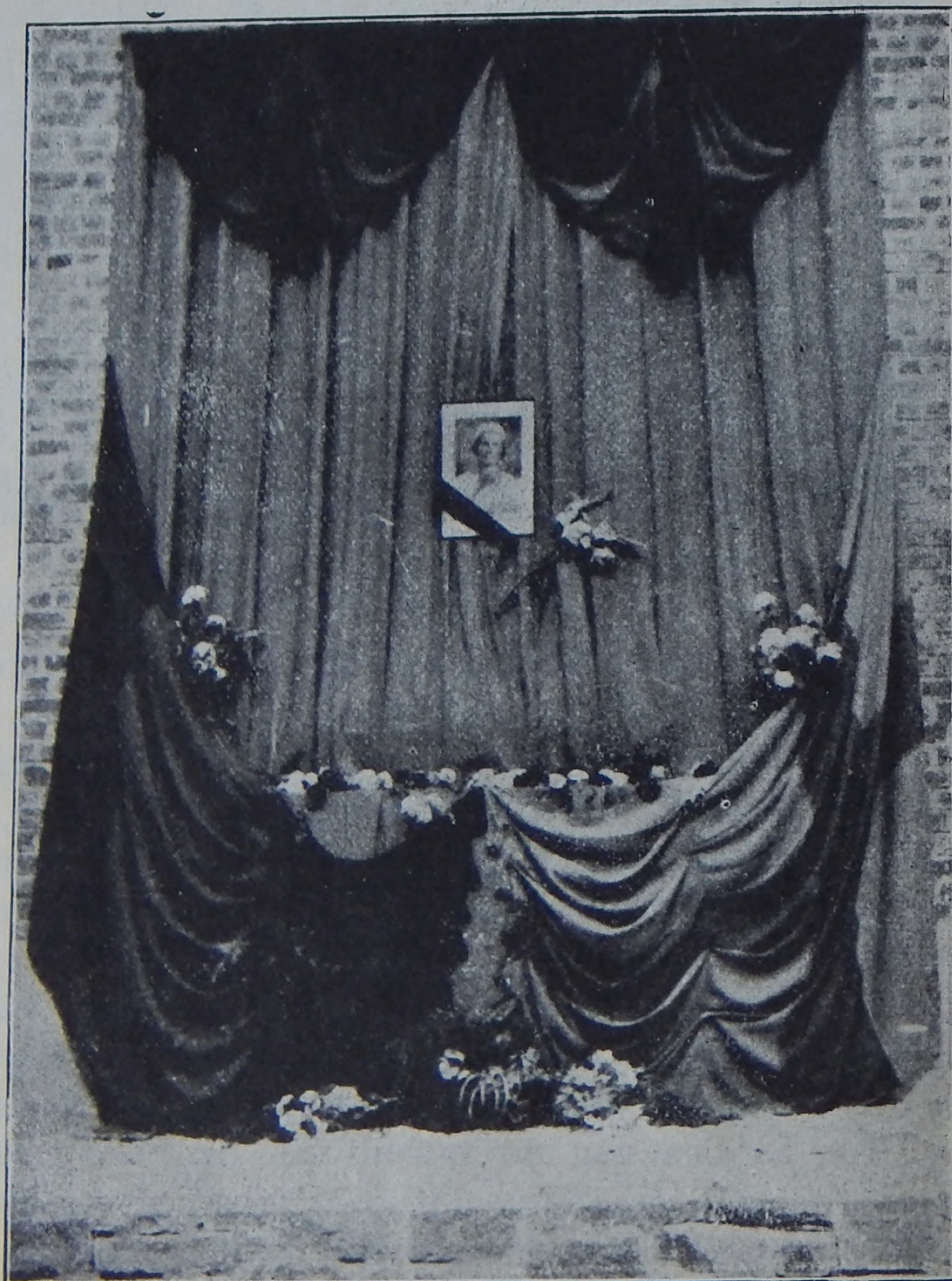
Ten aanzien van dit besluit van de Voorzienigheid, hernieuwen wij ons christen geloof. Menschen van aanzien zijn in opstand gekomen tegen het noodlot, tegen de brutale krachten ; maar wij weten wel, wij de armen in den

geest, dat we allen in de handen zijn van een Vader dien men steeds bemint, zelfs als Zijne slagen ons verbijsteren.

En nu staan wij voor het Mysterie om onze akte van geloof te vernieuwen.

De Kerk vraagt ons voor onze dooden te bidden, hoe zeker we ook wezen dat zij het Licht zijn binnengetreden.

Broeders bedevaarders van de Maagd der Armen, dat uwe ziel in gebeden opstijge voor de lafenis van eene zeer duurbare ziel. Haar weg op de aarde bereidde haar tot

hare baan ter eeuwigheid ; de eenvoud is het aankomstpunt van de hoogste deugden, het is het gevolg van het evenwicht in de krachten.

O gij, die de Koningin waart van een volk dat U beminde, met al degenen die hun leven en hun bloed gegeven hebben, onze teerbeminde Koningin, bid voor ons.

Trekt eene praktische les uit de feiten : neemt het besluit steeds gereed te zijn. »

Deze flauwe samenvatting kan slechts een gering gedacht geven van de welsprekende volzinnen die bij alle aanwezigen tranen deden ontspringen. De bedevaarders zongen uit ganscher hart een trillend Magnificat waarna zij de Zegening met het Allerheiligste ontvingen.

Met een Vaderlandsch lied, in gedempte tonen, eindigde deze ontroerde plechtigheid.

De uitnoodigingsbrief tot de leden van de Algemeene Gebedsvereeniging was naar het Koninklijke Paleis gestuurd geworden, en de Antwerpsche bedevaarders hadden de delicate attentie een telegram naar den Koning te zenden. Hier volgt het telegrafisch antwoord op heden ter pastorie aangekomen :

« Diep getroffen voor het godvruchtig aandenken dat U de Koningin verleendet, gelast de Koning mij zijn ontroerden dank uit te drukken, aan U en aan de Bedevaarders wier tolk U waart ».

Staatssecretaris, Huis des Konings.

Zondag 29 September. — De elf-uurmis werd gevolgd door veel afzonderlijke bedevaarders, en door verscheidene belangrijke groepen geloovigen van over den Rhijn.

's Namiddags, ondanks overvloedigen regen, werden het 4 uurlof en de Avondrozenkrans door talrijke bedevaarders met godsvrucht gevolgd.

Kroniek der Feiten

Gedurende de Rozenkransmaand kwamen al de getrouwe vereerders van de heilige Maagd Haar aanroepen aan den voet van het altaar van de Maagd der Armen.

Den **Zondag 4 Oktober** scheen een schitterende zon boven de Fange; de bedevaarders uit Thuin, Lobbes, Keulen en Düren zongen opvolgentlijk het lof, te 2, 3 en 4 uur.

De Rhijnlandsche bedevaarders, die op dezen dag hun 25^e bedevaart vierden, brachten een mooi monstrans, in verguld zilver mede.

Te zeven uur werd de Rozenkrans gebeden: aldus zal voortaan alle dagen geschieden tot op het herstel van het Zomeruur.

De bedevaarten worden meer zeldzaam, maar er heerscht toch beweging, in 't bijzonder den Zondag, ondanks het gure weder dat soms woedt.

Zondag 13 Oktober, op het Feest van het Goddelijk Moederschap van Maria, deed de zeer eerwaarde heer Kapelaan eene korte onderrichting om ons eraan te herinneren hoe wij den Rozenkrans moeten overwegen.

Als op een triptiek ontrollen de Mysterien in onzen geest de grondwaarheden van het Evangelie: eenerzijds de blijde Mysterien, waarin de heilige Maagd ons haar Zoon Jezus aanbiedt; in het centrum van het tafereel wordt het groote drama bij uitstek, dit van het bitter Lijden gespeeld; eindelijk, in de glorierijke Mysterien wonen wij den triomf bij van onze teerbeminde Moeder.

Erwaarde Heer Kapelsan wekt de toehoorders op om den tot driemaal toe herhaalden wensch van de Maagd der Armen te beantwoorden: « Bidt, bidt, bidt veel » en tot de Internationale Gebedsvereniging toe te treden.

Van 7 tot 15 Oktober, met het doel nog met meer aandringen voor den Wereldvrede te bidden, heeft de Internationale Gebedsvereniging al de bedevaarders aanzocht eene noveen te doen opdat de Maagd der Armen van Haar Goddelijken Zoon opklaring bekomme in den angstvollen toestand waarin de wereld op heden verkeert.

Alle avonden vergaderde een talrijk groepje geloovigen rondom de Kleine Kapel, met nog meer godsvrucht als naar gewoonte.

Den Maandag 7 kwam een groep bedevaarders uit Bergen, dragend de krukken van Zuster Marie-Rose. Deze kloosterzuster, sinds lange jaren door besmettelijk nephriet aangetast, werd plots genezen den

15 Oogst 1935, zijnde den negenden dag van haar gebeden. van haar gebeden.

Dit belangwekkend geval wordt zorgvuldig onderzocht; later zullen wij er een verslag over geven.

Den Zondag 20 kwamen de parochianen van Welkenraedt ter bedevaart: hiermede eindigden zij een noveen, ingericht om de genezing te bekomen van een jongeling uit het dorp.

Zij zongen onder de heilige Mis en onder het Lof en hun gezangen waren overschoon.

Den Zondag 27, kwamen hevige neerslagregens en geweldige windvlagen de godsvrucht der bedevaarders storen.

Een groep, bestaande uit een twintigtal personen van Düren kwam dien dag, voor de vijftigste maal, hare hulde bieden aan de Maagd der Natien.

Met vreugde zullen de vereerders van Banneux vernemen dat de Middermachtsmis met Kerstmis aanstaande, in de Kleine Kapel.

**LIJST DER BIJZONDERSTE BEDEVAARTEN, TIJDENS
DE OKTOBERMAAND.**

- Dinsdag 1:** Malempré.
- Woensdag 2:** Eschweiler, Stolberg, Beauraing.
- Donderdag 3:** Vielsalm, Ouffet, Aerdenhout (Hollande).
- Zaterdag 5:** Düren.
- Zondag 6:** Bad-Aachen, Keulen, Eschweiler, Lobbes
Düren, Braives, Kirchhoven.
- Maandag 7:** Bois-Borsu, Andenne, Grevenbroich, Julich,
Waremmé, Bad-Aachen, Bergen.
- Dinsdag 8:** La Roche, Gelinden.
- Woensdag 9:** Schmit, Baugnies.
- Donderdag 10:** Bierset.
- Vrijdag 11:** Bad-Aachen.
- Zondag 13:** Oberhausen, München, Gladbach, Ciney.
- Dinsdag 15:** Somme-Leuze, Tongeren.
- Woensdag 16:** Düren, Bierset, Eschweiler.
- Donderdag 17:** Piéton.
- Vrijdag 18:** Hoei.
- Zondag 20:** Drüborn, Grevenbroich, Welkenraedt, Créfeld,
Ans, Gedinne, Keulen.
- Maandag 21:** Hamborn, Keulen, Kostschool der Zusters
van O. L. Vrouw, Dison.
- Woensdag 23:** Bad-Aachen, Comblain-au-Pont, N-Lahn-
stein.
- Donderdag 24:** Keulen, Aye, Anthisnes, Mortier, Kost-
school St-Sépulcre, Liège.
- Zondag 27:** Düren, Home Ste Marie, Luik.

Bijlage III: Bilan der gunsten in het nummer van maart 1936.

4° De *vreemde* abonnees gelieven een *internationaal mandaat van 4 belgas* te sturen op het bureau van het Tijdschrift: 62, Mont Saint-Martin, Luik.

Wij verzoeken de personen die nu niet het volledig bedrag van de inschrijving zouden kunnen betalen ons de helft hetzij 5 frank te sturen (twee Belgas voor den vreemde) het overige is dan einde Oktober te betalen.

* * *

Wij bedanken onze lezers voor het ons betoonde vertrouwen en wij zijn gelukkig vast te stellen dat alle dagen het getal onzer vrienden toeneemt.

Bilan der Gunsten

Jaar 1935

Enkel voor België.

BEMERKINGEN

1° Wanneer wij over genezingen spreken is het immer met het **passende voorbehoud**: namelijk dat een ernstig onderzoek en de proef van den tijd noodig zijn om ze te bevestigen. In de tafelen die volgen hebben wij de genezingen en verbeteringen aangestipt volgens het getuigenis van de begunstigden of van de getuigen.

Voorafgaandelijk hebben wij dezer laatste dagen inlichtingen genomen over het behoud van de genezingen en de bekendgemaakte beterschap van de gevallen hierna vermeld. Geen enkel aangestipt geval werd opgegeven in de statistieken welke reeds in dit tijdschrift verschenen.

2° Wij hebben geen rekening gehouden met de **talrijke berichten van genezingen**, medegedeeld door briefjes neergelegd op het altaar of in den offerblok gestoken, evenmin van deze kenbaar gemaakt door naamlooze ex-voto 's in de Kapel gebracht, en die niet nauwkeurig genoeg zijn.

3° Wij laten ook onverlet de weldaden welke de begunstigten ons verzocht hebben, om persoonlijke redenen, **niet ruchtbaar te maken**.

4° De **bekeeringen** bekomen te Banneux ofwel door tuschenkomst van de Maagd der Armen werden niet opgeteld. Het onderwerp is kiesch; nochtans kunnen we het getuigenis inroepen van veel priesters die ons prachtige gevallen aangehaald hebben van personen die tot het beoefenenen van hun godsdienstplichten terugkeerden. Wij zelve werden innig betrokken in ontelbare bekeeringen voor dewelke wij een inwendig Magnificat gezongen hebben.

5° **Zekere tijdelijke gunsten** kunnen met geen bijzonderheden aangestipt worden, bijvoorbeeld familieverzoeningen, vermeden falingen. De lijst der gunsten is noodzakelijkerwijs onvolledig.

6° Eindelijk, het is klaar dat wij de bekomen genezingen geen **mirakelen** heeten. Indien dat woord eens mag uitgesproken worden, dan zal het maar zijn na officieel enkwest.

Iedere genezing is ten andere geen mirakel; maar welke opbeuring voor wie erdoor begunstigd wordt! Het ware evenwel overdreven te beweren dat alle genezingen enkel de vrucht van de suggestie. Klaarblijkend is het dat sommige genezingen op dit uur voor den dokter evenals voor het publiek een wondervol karakter bieden. Wil men niet al de aangegeven diagnostieken verwerpen, als zijnde verdacht, dan is het bezwaarlijk zulks tegen te spreken. Die onverwachte genezingen hebben er oneindig toe bijgedragen, in het verloop der gebeurtenissen welke op de Verschijningen volgden, veel vertrouwen bij de geloovigen te verwekken.

GUNSTEN

* Benevens de genezingen en verbeteringen zijn er een ontelbare massa andere tijdelijke of zedelijke gunsten waarover wij geen bijzonderheden kunnen geven. De dokumenten in de dossiers bewaard zijn dienaangaande overtalrijk; en mondelingsche bekendmakingen worden daarenboven gedaan schier bij alle bedevaarten. De golf van groot vertrouwen en geloof in Banneux wordt onverpoosd gevoed door de weldaden toegeschreven aan het gebed opgedragen aan

Maria, Maagd der Armen

De ex-voto's zijn de éénige versiering in de Kleine Kapel toegelaten. Op heden zijn er reeds meer dan 450 kleine blauwe tegeltjes, uit dankbaarheid aangebracht. Of die versiering Onze lieve Vrouw welgevallig moet wezen!

Wie verlangt er een te plaatsen schrijve naar het Bureau Caritas. We herhalen dat enkel de ex-voto's met het opgelegde formaat in de Kapel gevestigd worden.

Namen en adressen		Ziekten	Gunst (1)	Datum van het aanmelden der gunst.
1935				
A. kind	Wommelgem	Dubbele ootiet	G.	11 Febr.
A. Mr.	Eupen	Abces in de hersenen	B.	5 April
A. kind	Thuin	Dubbele longontsteking en pleuris (De beterschap trad in van af het eerste gebruik van water van Banneux. Vol ledige genezing op het einde der noveen).		29 Decem.
B. kind	Deurne	Diphteritische keelontsteking, ernstige toestand. (Spoedig herstel na gebruik van Banneux-water)	G.	5 April
B. kind	Luik	Typhuskoorts	G.	24 Decem.
B. Mevr.	Porcheresse	Asthma	B.	19 Novem.
B. Mr.	Thuin	Buikvliesontsteking	B.	
B. Mr.	St-Niklaas-W.	Kanker aan de blaas	G.	24 Maart
B. Mevr.	Roloux	Kliergezwel aan den arm (Genezing den dag nadat water van Banneux er was opgelegd)	G.	17 Febr.
B. Mevr.	Teuven	Exzeem, 6 jaar oud (Genezing tijdens eene noveen ter eere van de Maagd der Armen met aanwending van Banneux-water)	G.	

(1) G. = Genezing; B. = beterschap.

B. kind	Angleur	Kropgezwel		
B. Mevr.	Bergen	Neuskwaal. — Operatie vermeden	G.	7 Juli
B. kind	Vielsalm	Eiwitziekte (Plotse verandering die samenviel met een bedevaart voor haar naar Banneux gedaan)	G.	3 Oogst
C. Mej.	Blegny		B.	12 Mei
C. Mevr.	Leuven	Ademhalingscrisissen : verstikkingen (Deze crisissen namen een einde na aanroeping van de heilige Maagd der Armen)	G.	5 Juli
C. kind	Verviers	Verharding aan de borst. (Merkelijke verbetering gedurende een noveen tot de Maagd der Armen)	B.	... Januar.
C. Mr.	Herve	Hersenvliesontsteking	G.	9 Maart
C. Mevr.	Luik	Bedreiging met volledige blindheid, één oog reeds verloren zijnde	B.	9 Septem.
C. Mej.	Quaregnon	Verwikkeling van pericoli-blaasontsteking	G.	6 Oktober
C. kind	Mechelen a/M.	Reeds oude maagkwaal. (Eindigt na noveen en bedevaart bij de Maagd der Armen)	G.	25 Novem.
C. Mevr.	Sclessin	Dubbele longontsteking. Wanhopige toestand. (Spoedige genezing tijdens een noveen tot O. L. V. van Banneux met bedevaartbelofte)		... April
		Roos, gevolg van besmettelijke keelontsteking met verwikkeling van longen-opdrang. (Gebruik van water van Banneux waarna genezing)	G.	5 Juli

D. Mevr.	Perwez	Leverziekte sinds 5 jaar. (Bedevaart naar Banneux, gebruik van water der Bron. Dagelijks gebed tot de Maagd der Armen)	G.	25 Maart
D. kind	Fléron	Zeer ernstige eiwitziekte en nierontsteking	G.	2 Juni
D. Mevr.	Haelen	Diepe aderspattige zweer in het been, die reeds dertig jaar oud was.	G.	25 Januar.
D. Mej.	Luik	Verstuiking van den voet (Gebruik van Banneux-water en bedevaartbelofte in geval van genezing vóór een gewichtigen datum)	G.	25 Januar.
D. Mevr.	Perwez	Maagkwaal en diabetis. (Zij voelt een merkbare verandering bij het innemen van water van Banneux)	B.	22 Decem.
D. Mevr.	Etterbeek	Kwaal aan het been. (Verlichting en mogelijkheid tot verplaatsing aanstonds na het opleggen van Banneux-water)	B.	20 Septem.
D. Mevr.	Antwerpen	Kwaal aan de rechterhand en inwendige pijnen	B.	30 ? Maart
D. Mej.	Pironchamps	Maagkwaal sinds « jaren ». (Gebruik van Banneux-water en twee novenen)	G.	
D. Mevr.	Izegem	Kwaal aan de bil	B.	23 April
D. Mevr.	Luik	Besmettelijke longontsteking. (Verandering welke samenvalt met een bedevaart voor hem te Banneux)	G.	7 Septem.
D. kind	Val St-Lambert	Hersenvliesontsteking en tuberculosis	G.	1 Oogst
D. kind	Luik	Luchtpijp-en longontsteking	G.	4 Maart

D. Mej.	St-Vith	Hersenkwaal (Gezwel volgens zekere geraadpleegde dokters). (Verdwijning van de kwaal, na noveen en bedevaart naar Banneux).		
D. kind	Ganshoren	Appendicitis	G.	... Mei
D. Mevr.	Wanfercée-B.	Aderspattige zweer. (Verandering van af gebruik van het water der Bron, te Banneux zelve)	G.	6 Oktob.
			B.	... Januar.
E. Mr.	Leuven	Hoofdkwalen van de oogen voortkomend, reeds tien jaar durend		
E. Mej.	Elsene	Oogkwaal. De beterschap was onverhoopt	B.	7 April
			B.	10 Maart
F. kind	Luik	Luchtpijp-en longontsteking, hersemontsteking en verlamming		
			G.	23 Febr.
G. Mr.	Oostham	Keelontsteking met zeer ernstige bloedvergiftiging van streptococischen aard; na gebruik van Banneux-water	G.	23 Juli
G. Mej.	Chastres	Gevolgen van pleuris	B.	11 Novem.
H. Mr.	Visé	Algemeene toestand	B.	25 Januar.
H. Mevr.	Jemeppe s/M.	Zweer aan den voet. (Na aan alle behandeling te hebben verzaakt, werd gebaad in de Badplaatsen en gebruikte Banneux-water)		
			G.	8 Decem.
H. Mej.	Kortrijk	Zware neurasthenie. (Genezen bij den terugkeer eener bedevaart naar Banneux)	G.	10 Novem.

H. Mej.	Luik	Veelvuldige neusbloedingen	G.	12 Febr.
H. Mr.	St-Ghislain	Groote spleten in den voet sinds 1 1/2 jaar. (Bedevaart naar Banneux en waschingen in de badplaatsen . Afschaffing van alle remedien. Gebruik van het water der Bron van Banneux)	G.	8 April
H. Mevr.	Kortrijk	Crisissen aan den lever	G.	Decem.
J. Mej.	Haelen	Bedreiging met afzetting van het been	B.	9 Novem.
J. Mr.	St-Niklaas by Luik	Uitzetting van de maag. Sinds 5 jaren ingetreden. (Heeft de nachtaanbidding bijgewoond en gebruik gemaakt van het water van de Bron)	G.	30 Mei
K. Mevr.	Selessin	Pijnlijk gezwel aan den enkel, onmogelijk te gaan , zonder krukken. (Gebruik van Banneux-water, wat in enkel oogenblikken gevolgd werd door ontzwelling en vermogen zonder pijn te stappen)	B.	22 Januar.
L. Mevr.	Flemalle-Haute	Bedreiging met blindheid. (Het gezicht is voor de 7/10 teruggekomen na de bedevaart naar Banneux)	B.	
L. Mevr.	Gent	Pachy-pleuritis	B.	
L. kind	Harmignies	Keelontsteking en tweezijdige sinusiet, zeer erg geval. (Van af het gebruik van het water der Bron en het begin der noveen, beterschap, daarna genezing op het einde der noveen)	G.	17 Novem.

L. Mr.	St-Niklaas-Luik	Kanker aan te tong. (Samentreffen tusſchen zijn gene- zing en de bedevaart naar Banneux)	G.	25 Maart
L. Mevr.	Brussel	Kwaal aan het been. (Na een gedeeltelijk bad te Ban- neux, is de gang normaal geworden)	G.	17 Juli
L. meisje	Jumet	Veelvuldige crisissen van epilepsis (?)	B.	Januar.
L. kind	Audergem	Ingewandsziekte. (Operatie vermeden « dank zij het gebed gedaan tot O. L. Vrouw van Banneux met groot vertrouwen »)	G.	21 Septem.
L. Mr.	Perwez (Bt.)	Verlamming van het aangezicht met hoofdpijnen. (Spoe- dige verandering na gebruik van water van Banneux)	G.	8 Septem.
L. kind	Brasschaet	Bedreiging met appendicitis en luchtpijp-en longontste- king. (Buiten gevaar tijdens de noveen)	B.	1 April
L. kind	Jupille	Buikvliesontsteking, verwikkeling door geopereerde appendicitis	G.	25 Maart
L. Mevr.	Herve	Groote ontsteking van de huid	B.	14 Juli
L. kind	Luik	Zeer ernstige gewrichtsontsteking met besmetting. Bloed- vergiftiging. (Er bleef weinig hoop over toen de moe- der de bedevaart deed naar Banneux, water gebruikte en een noveen bad)	G.	5 Mei
L. kind	nabij Oreye	Algemeen uiterst zwakke toestand. (Onzekere diagnose).	G.	27 Januar.
M. Mevr.	Mortsel	Zware brandwonde	G.	3 Juli
M. kind	nabij Engis	Appendicitis. (Herstel zonder operatie na tusschenkomst van O. L. V. van Banneux)	G.	Novem.

M. kind	Perwez (Bt.)	Luchtpijp-en longontsteking. Lag op zijn uiterste. (Nam niets meer sedert 8 dagen wanneer men hem water van Banneux aanbood en dan heel spoedig herstelde)	G.	15 Decem.
M. Mevr.	Brussel	Asthma en longontsteking. (Gered verklaard den 3^e dag eener noveen tot de Maagd der Armen)	G.	24 Febr.
M. Mevr.	Perwez (Bt.)	Zweer aan de maag. (Gebruik van water van de Bron, wassching in de Badplaats van Banneux)	G.	30 Decem.
M. kind	Duffel	Beenderentuberculose met wonden aan het been. (Her- stel vrij spoediger dan men had durven verhoplen, na een bedevaart naar Banneux en gebruik van water der Bron)	G.	15 Septem.
M. Mevr.	Antwerpen	Pleuris en hartkwalen	B.	20 Maart
M. Mr.	Latinne	Elephantiasis die reeds 15 jaar duurde	G.	11 Oogst
M. Mevr.	Millen	Appendicitis, wanhopigen toestand	G.	Novem.
M. Mej.	Bergen	Verlamming	G.	24 Oogst
N. kind	Luik	Zeer erge luchtpijp-en longontsteking (Radikale veran- dering gedurende de bedevaart van den vader naar Banneux)	G.	27 Januar.
N. kind	Liers	Steptococcische keelontsteking en besmetting der nie- ren. Ootiet met zware verwikkelingen. (Noveen tot O. L. Vrouw van Banneux; van dan af werd de kwaal afgesneden)	G.	10 Juni

P. Mej.	Luik	Verwikkelingen na eene appendicitis-operatie. (Spoedige beterschap door het gebruik van water van Banneux en noveen)		
P. Mr.	Namen	Ingewandsverstopping met verwikkelingen na de operatie. (Na belofte van een bedevaart naar Banneux, gebruik van het water der Bron en noveen door de omgeving, is de gezondheidstoestand schitterend geworden ondanks de zwarte vooruitzichten)	B.	27 Januar.
P. Mevr.	Esneux	Ziekte van de waterblaas. (De beterschap gevraagd aan en bekomen door O. L. Vrouw van Banneux, heeft eene operatie mogelijk gemaakt die niet kon aangegaan worden uit hoofde der talrijke crisissen)	G.	16 Decem.
			B.	12 Januar.
R. Mevr.	Ognée-Sprimont	Handen pijnlijk gezwollen door eczéma. (Eene wasching met water der Bron te Banneux veroorzaakte, ter plaatse, de genezing)		
R. kind	Herve	Typhuskwaal van uiterst ernstigen aard, met verwikkelingen in de hersenen en in de longen	G.	18 Oogst
R. Mej.	Gosselies	Crisis van appendicitis, coliet, dringende operatie, sterfensgevaar gedurende een maand. (Bedevaart van den vader naar Banneux en gebruik van water van Banneux; progressief herstel)	G.	24 Novem.
R. Mej.	Eekloo	Weerspannige wonde aan den voet	B.	2 Mei
			G.	2 Juli

S. Mej.	Luik	Bedreiging met blindheid (Zeer gevoelige beterschap toegeschreven aan O. L. Vrouw van Banneux)	B.	30 Juni
S. Mr.	Herbesthal	Ongeval dat afzetting van de hand moest voor gevolg hebben	G.	30 Juni
S. Mr.	Antwerpen	Rhumatism dat misvormde	G.	31 Januar.
S. Mr.	Luik	Asthma door hartkwaal, zeer erg geval. « De begonnen noveen was eene danknoveen »	G.	16 Mei
S. Mr.	Verviers	Reeds oude neurasthenie. (Bedevaart naar Banneux waar hij de handenoplegging ontvangt en de wassching in de badplaatsen)	G.	5 Septem.
S. Mej.	Anthisnes	Erge crisissen van hartkwaal-asthma	B.	19 Mei
S. Mr.	Perwez-B.	Maagziekte die reeds bijna 3 jaar duurde. (Daar de heelmiddelen niets uitwerkten, deed men de bedevaart naar Banneux, waarna noveen met gebruik van water der Bron. Nog voor het einde der noveen , waren de maagpijnen heelemaal verdwenen)	G.	25 Septem.
S. Mevr.	Kinkempois	Hartziekte en uitputting	G.	26 Maart
S. kind	Stekene-Waes	Abces in de darmen. Operatie zonder veel hoop op welslagen (Noveen tot O. L. V. der Armen en gebruik van het water der Bron)	G.	24 Maart
S. kind	Kortrijk	Onrustbarende koorts	G.	6 Febr.
S. Mevr.	Doornijk	Ziekte der waterblaas. (De beterschap wordt vastgesteld kort na de aanvraag om gebeden te Banneux)		29 Febr.
S. Mej.	Vaulx T.	Beenderziekte aan den vinger	B.	5 Feb.

S. kind	Burdine	Luchtpijp-en longontsteking. Gevaar voor doodelyken afloop. (Belofte van bedevaart naar Banneux in geval van genezing. Zoodra het kind water der Bron gedronken had , trad de genezing in)	G.	Juni
T. Mr.	Luik	Besmettelijke longontsteking en pleuris in de linker long. (Samenvallen tusschen de belofte aan O. L. Vrouw van Banneux de heilige Communie te ontvangen alle dagen van zijn leven en de wonderbare verandering in zijn gezondheidstoestand. De ontworpen operatie werd niet gedaan. Volledig herstel)	G.	2 Febr.
T. kind	Les Awirs	Luchtpijp-en longontsteking, algeheele besmetting	G.	8 Juni
T. Mevr.	Perwez (Bt.)	Erge mastoïdiet. (Herstel zonder operatie, gebruik van water van Banneux)	G.	29 Oktob.
V. Mevr.	Nechin	Otiet en diabetis. (Verdwijning op den dag zelve dat men zich richtte tot O. L. Vrouw van Banneux (noveen) en dat men de belofte deed alle Zondagen te communiceeren)	G.	21 Juni
V. Mr.	Luik	Maagkwaal. (Onmiddellijke verdwijning na gebruik van water van Banneux)	G.	10 Juni
V. Mr.	Wachtebeke	Bloedzweren met algemeene besmetting en diabetis. Wanhopige toestand	G.	14 Novem.

V. Mr.	Antwerpen	Maagkwaal en hartverzwakking	B.	15 April
V. Mr.	dichtbij Gent	Zenuwziekte welke allen arbeid verhinderde. (Na eene noveen en gebruik van water van Banneux, herneming van zijn vroegere werkzaamheden.	G.	... Oktob.
V. kind	Perwez (Bt.)	Weerspannig eczeem	G.	15 Septem.
V. Mevr.	Luik	Erge bloedopdrang in de longen	G.	2 Februa.
V. Mevr.	Welkenraedt	Halfzijdige verlamming veroorzaakt door beroerte.	G.	8 Juli
V. Mr.	Loochristi	Waterzucht	G.	3 Septem.
W. Mr.	in Condros	Draainissen welke de uitvoering van het ambt verhin- derden. (De kwaal verdween na een bedevaart te Banneux)	G.	14 Septem.
W. Mevr.	Beersse	Erge crisis van urémie die schier geene hoop meer toeliet	B.	17 Juni
Z. Mej.	Perwez (Bt)	Pijnen in de borstkas	G.	26 Februa.
Z. Mevr.	St-Hubert	Nierziekte	B.	1 Mei
Z. Mevr.	Herve	Eczeem met zware ontsteking. (Zij had beloofd gebeur- lijk de bekomen gunst kenbaar te maken en heeft water van de Bron van Banneux gebruikt.	B.	14 Juli

Bijlage IV. Herderlijke brief van de bisschop van Luik aan de priesters en gelovigen van zijn bisdom, over Banneux, 19 maart 1942

Aan de geestelijken en de geloovigen van ons bisdom heil en zegen in O.H.J.C.

Dierbare Broeders,

Het is u reeds bekend dat, luidens een brief van 2 januari laatsleden, de opperste congregatie van het H. Officie ons de zorg overlaat om oordeel te vellen over de buitengewone feiten van Banneux.

Deze tijding bracht ons een zeer diepe vreugde, des te grooter daar priesters en geloovigen er in deelden. Ook steeg onverwijld ons dankgebed tot onzen hemelschen Vader, tot onzen Zaligmaker en tot Zijne Moeder. Dank aan God wiens vaderlijke Voorzienigheid dit alles beschikt heeft ! Dank aan Jezus "die zijne heilige Moeder boven alle schepselen bemint en niets zoo zeer verlangt dan haar op aarde en in den hemel te verheerlijken". Dank aan Maria die er goedig in toestemde deze uitspraak over te laten aan het kerkelijk gezag van het door Haar begunstigde bisdom.

Met ons hebt gij den hemel dank gezegd. Met ons ook hebt gij den H. Geest om licht gebeden. Zwaar immers zal onze verantwoordelijkheid zijn in bedoeld oordeel, waar zoo groote geestelijke belangen, en zelfs in zekere mate, de eer der Kerk en van O.L.Vrouw zelf, bij betrokken zijn.

Weliswaar hebben wij, van meet af, deze buitengewone feiten aandachtig nagegaan en onderzocht, en is de echtheid ervan ons sedert lang gebleken. Zeer vele priesters, kloosterlingen en geloovigen van dit bisdom, en ook van daarbuiten, deelen, de eenen min, de anderen meer, in ons geloof en in ons vertrouwen.

Edoch, zulks is het geval niet voor allen. Niet zeldzaam zijn zij die misschien wel den naam van Banneux kennen, doch niets of bijna niets afweten van wat aldaar sedert negen jaren omgaat. Anderen hebben daaromtrent allerhande verwarde gedachten. Ook bij hen die goed ingelicht zijn, is er groot meeningsverschil: de eenen zijn voor, de anderen tegen, weer anderen onbeslist.

Tot dusverre werd deze zaak ook nooit bestudeerd in al haren omvang, zooals zij zich nu, na negen jaren, voordoet. In dergelijke gevallen plegen de betrokken bisschoppen eerst een streng en ambtelijk onderzoek in te stellen alvorens uitspraak te doen. Aan dit gebruik zullen wij ons houden. Ons inzicht is de bedoelde feiten zooveel mogelijk in volle licht te stellen.

Vroeger reeds werden enkele bepaalde punten grondig onderzocht. De uitslagen van dit onderzoek zullen onze taak verlichten en ertoe bijdragen de einduitspraak te bespoedigen.

Moeten wij nu, in afwachting, den eeredienst van de Maagd der armen schorsen? Geenszins!

Er dient immers onderscheid gemaakt te worden tusschen den eeredienst zelf en den oorsprong van dezen eeredienst. Wij houden, en terecht, aan den eeredienst van O.L.Vrouw van Scherpenheuvel, van O.L.Vrouw van Cortenbosch, van O.L.Vrouw van Kevelaar, veelal zonder den oorsprong van dezen eeredienst te kennen, zonder namelijk de feiten te kennen of zelfs te aanvaarden die, volgens de geschiedenis of volgens de legende, er toe aanleiding gaven.

In ons geval weten wij welke de oorsprong is der godsvrucht tot O.L.Vrouw van Banneux. Een ernstige studie dezer feiten, het streng onderzoek waaraan zij onderworpen werden, laten ons

minstens toe te verklaren dat men, zonder eenig bezwaar en zonder onvoorzichtigheid, de echtheid ervan mag aanvaarden.

Wat nu den eeredienst zelf betreft, deze duurt reeds negen jaren en stond immer onder ons streng toezicht. In zichzelf, zoowel als in zij uitingen en oefeningen, is hij onberispelijk. Er is daar noch leerstellige nieuwigheid, noch welkdanige buitensporigheid, noch iets dat tegen de gebruikelijke godsvrucht der Kerk indruischt. In zijn uitwerkselen is hij heilzaam: hij bevordert een degelijke Mariadevotie, draagt bij tot uitbreiding en opbloei van het rozenkransgebed, en begunstigt ook, althans onrechtstreeks, de godsvrucht tot het H. Sacrament. Tenslotte zijn daar tallooze getuigenissen en de veertienhonderd ex-voto's in die kleine kapel om er op te wijzen hoe zeer het betrouwvol gebed tot de Maagd der armen verhoord wordt.

De snelle opbloei en de wijde verspreiding van dezen eeredienst zijn des te opvallender dat zij zonder medewerking der kerkelijke overheden plaats grepen.

Immers, reeds den 30 oktober 1933, nam het Belgisch episcopaat beperkende maatregelen en maande tot omzichtigheid en terughouding. Deze maatregelen werden te Rome bekrachtigd en, in 't begin van 1935, werden al de "buitengewone feiten" van België aan het kerkelijk gerecht van het aartsbisdom voorbehouden. Een niet georganiseerde eeredienst mocht echter, ook voor Banneux, geduld worden, zooals dit ons mondeling verklaard werd in april 1935.

Nu echter, dank voorzeker aan uw volhardend gebed, is Banneux opnieuw onder het volle gezag geplaatst van de plaatselijke overheid. Zoowel de gemeenschappelijke maatregelen van het Belgisch episcopaat van 1933, als de strenge schikkingen van 1935, vallen thans weg.

Voortaan dus geen louter dulden meer van den eeredienst. Neen, volle vrijheid geven wij u hem in het bisdom te beoefenen. Voor onszelf is het een vreugde thans ook openbaar de godsvrucht te betuigen tot de Maagd der armen die wij sedert jaren in ons hart Haar toedroegen.

Gelieve Zij de nederige, kinderlijke hulde te aanvaarden van ons betrouwvol geloof en onze dankbare liefde. Reeds zoo dikwijls is Zij ons behulpzaam geweest. Zij zal ons, wij twijfelen er niet aan, het licht bekomen dat wij, en gansch het bisdom met ons, Haar blijven vragen, en dat alleen maar moet dienen om, voor de oogen van ons arm, ziek en lijdend menschdom, de moederlijke bezorgdheid en de meedoogende inzichten te laten doorstralen van Haar die de Moeder van den Verlosser, de Moeder van God is.

+ Louis-Joseph,

Bisschop van Luik

Luik, den 19 maart 1942.

Bijlage V. Onderzochte tijdschriftnummers

Banneux-Tancrémont. Per Mariam ad Jesum

Jaargang 1, nr. 1-9, mei 1933 – januari 1934

Banneux O.-L.-Vrouw. Per Mariam ad Jesum

Jaargang 1, nr. 10-12, februari 1934 – april 1934, 321 p.

Jaargang 2, 1934-1935, 336 p.

Jaargang 3, 1935-1936, 428 p.

Jaargang 4, 1936-1937, 416 p.

Jaargang 5, 1937-1938, 524 p.

Jaargang 6, 1938-1939, 444 p.

Jaargang 7, 1939-1940, 376 p.

KATHOLIEKE
 UNIVERSITEIT
 LEUVEN

Bespreek in de loop van het redactieproces van het werkstuk dit document en de thematiek van plagiaat met uw (co-)promotor of eventueel met de ombudspersoon.

Ik verklaar hierbij

- dat op correcte wijze wordt verwezen naar alle bronnen – ook internetbronnen – opgenomen in voetnoten en bibliografie van voorliggend werkstuk.
- dat op correcte wijze wordt verwezen naar alle bronnen van geparafraseerde teksten opgenomen in voetnoten en bibliografie van voorliggend werkstuk.
- dat voorliggend werkstuk volledig eigen werk is en nergens gebaseerd is op materiaal uit externe bronnen waarnaar niet wordt verwezen (daarbij het werk van andere studenten of professionele instanties inbegrepen).
- dat voorliggend werkstuk nergens elders eerder werd neergelegd met het oog op het behalen van een academisch studiecertificaat en nooit in dezelfde vorm.
- dat ik de universitaire definitie van plagiaat zoals opgenomen in de *Richtlijnen voor het schrijven van scripties, masterproeven en proefschriften* heb gelezen en begrepen. Deze definitie luidt:
 “Plagiaat is een vorm van examenfraude die bestaat uit elke overname zonder adequate bronvermelding van het werk (ideeën, teksten, structuren, beelden, plannen, ...) van anderen, op identieke wijze of onder licht gewijzigde vorm. Voor de toepassing van dit reglement wordt de overname van eigen werk zonder bronvermelding als examenfraude beschouwd”.
- dat ik de facultaire aanbevelingen om plagiaat te vermijden zoals die aan bod komen in de *Richtlijnen voor het schrijven van scripties, masterproeven en proefschriften* heb gelezen, begrepen en toegepast.
- dat ik kennis heb genomen van de facultaire en universitaire sancties toegepast in geval plagiaat wordt vastgesteld (zie art. 84-86 in het *Onderwijs- en Examenreglement*).
- dat ik me er bewust van ben dat inspanningen zullen worden geleverd om in het werkstuk eventuele vindplaatsen van plagiaat aan het licht te brengen en dat de universiteit daarvoor gebruik maakt van gespecialiseerde software voor plagiaatdetectie zoals Turn-it-In.

Dit formulier moet worden ingevuld, ondertekend en voorzien van datum. Het is verplicht een ondertekend origineel op te nemen in elk van de definitieve, ingebonden versies van het werkstuk die worden ingediend op het onderwijs- en studentensecretariaat (voor proefschriften: onderzoekssecretariaat) voor de verdediging.

Naam en voornaam..... NIJSEN ROMBOUT

Titel van het werkstuk..... BANNEUX - TANCREMONT EN BANNEUX - O.-L.-VROUW

1933-1940. HET VLAAMS TIJDSCHRIFT VAN BANNEUX: VROOM BOEKJE OF MARKETING-INSTRUMENT?

Handtekening 	Indiendatum <u>23 MEI 2023</u>
---	-----------------------------------